

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาครูใน

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

THE DEVELOPMENT OF LEARNING MANAGEMENT MODEL TO PROMOTE ENGLISH

LISTENING SKILL FOR TEACHER CANDIDATES IN EDUCATION PROGRAM OF

RAJABHAT UNIVERSITY

ภัทรพรรณ พรหมเดช

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2567

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาครูใน
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE DEVELOPMENT OF LEARNING MANAGEMENT MODEL TO PROMOTE ENGLISH
LISTENING SKILL FOR TEACHER CANDIDATES IN EDUCATION PROGRAM OF
RAJABHAT UNIVERSITY

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF PHILOSOPHY
(Curriculum Research and Development)
Graduate School, Srinakharinwirot University

2024

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาครูใน

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ของ

ภัทรพรรณ พรหมคง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา สาลีหมัด) (รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกร)

..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำภาพรรณ ตันตินาครกุล) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมษย์ หนกหลัง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตรา ดุษฎีเมธา)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาครูในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ผู้วิจัย	ภัทรพรรณ พรหมคช
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2567
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนิษฐา สาลีหมัด
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อำภาพรณ ดันตินาครกุล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ และ 3) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา โดยใช้รูปแบบกระบวนการเก็บเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ เชิงลึกกับ อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา ให้กับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา ไม่นต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน และ ผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ ภาษาศาสตร์ เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภาษา, การใช้ภาษาในบริบทต่างๆ และความเข้าใจในทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยเฉพาะทักษะการฟัง จำนวน 2 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างเพื่อศึกษาานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยสรุปข้อมูลวิเคราะห์เนื้อหาและประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบและคุณลักษณะมีผลความเที่ยงตรงมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน จึงพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีค่าผลความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ใช้การเก็บข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ มีองค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การรับรู้เสียง การจับใจความสำคัญ การอนุมานความหมายจากบริบท ทักษะอภิปัญญาในการฟัง โดยการทดลองมีระยะเวลา 16 ชั่วโมง จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นการใช้ แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task Based Learning) แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) สรุปประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้ว่า ผลคะแนนทักษะการฟังภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการเรียนรู้, ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ, แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นศูนย์กลาง แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้, นักศึกษาคณะครุศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ

Title	THE DEVELOPMENT OF LEARNING MANAGEMENT MODEL TO PROMOTE ENGLISH LISTENING SKILL FOR TEACHER CANDIDATES IN EDUCATION PROGRAM OF RAJABHAT UNIVERSITY
Author	PATTARAPAN PROMKHOT
Degree	DOCTOR OF PHILOSOPHY
Academic Year	2024
Thesis Advisor	Assistant Professor Khanittha Saleemad
Co Advisor	Assistant Professor Dr. Ampapon Tantinakhongul

The purpose of this research is 1) study the definitions, components, and indicative behaviors of English listening skills among Bachelor of Education students at a Rajabhat University, 2) develop an instructional model to enhance English listening skills, and 3) examine the effectiveness of the developed instructional model. This study employed research and development methodology using qualitative data collection through in-depth interviews with three English instructors who teach in higher education for Bachelor of Education programs and have at least five years of teaching experience. Additionally, two experts in English language and linguistics specialized in language structure, contextual usage, and communication skills, particularly listening were interviewed using semi-structured interview forms to explore definitions, components, and indicators of English listening skills among the target group. The collected data were analyzed through content analysis and evaluated for construct validity with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.80 to 1.00 as judged by five experts. The result is the instructional model was developed with a content validity index of 1.00 and was rated as highly appropriate. Data were collected from a sample of 30 students selected through multistage sampling. The findings showed that the instructional model to enhance English listening skills consisted of five key components and behavioral indicators: sound perception, main idea identification, inference of meaning from context, and metacognitive listening strategies. The intervention lasted for 16 hours across four learning units and was based on the Task-Based Learning approach and Schema Theory. The effectiveness of the instructional model revealed that the post-test listening skill scores were significantly higher than the pre-test scores at the .05 level of statistical significance.

Keyword : Learning management model English listening skills Task-Based Learning Schema Theory. Teacher candidates Rajabhat University

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความกรุณาและความเมตตาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนิษฐา สาสีหมัด อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์หลัก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัมภาพรณ ตันตินาครกุล อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ร่วม

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำแนะนำตั้งแต่วันแรกของการดำเนินงาน ตลอดจนมอบกำลังใจ ความเอาใจใส่ และแรงสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ข้าพเจ้าสามารถผ่านพ้นช่วงเวลาแห่งความท้าทายไปได้ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ทุกท่าน สำหรับข้อเสนอแนะอันทรงคุณค่า ซึ่งช่วยให้ข้าพเจ้าได้พัฒนาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สำหรับองค์ความรู้ที่ได้มอบให้ และแรงบันดาลใจในการศึกษา และขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น รุ่นที่ 28 ทุกคนที่ร่วมเดินทาง เต็มโต และให้กำลังใจกันเสมอมา

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่และครอบครัว ที่เป็นแรงใจสำคัญที่สุดในชีวิตขอขอบพระคุณ คุณพ่อ ที่เป็นแบบอย่างของความอดทน ความเสียสละ และความมุ่งมั่นในการทำงาน ขอขอบพระคุณสำหรับคำสอนอันล้ำค่าและการสนับสนุนอย่างเสียบ ๗ ที่เปี่ยมไปด้วยความรักและความเข้าใจ ซึ่งช่วยเป็นแรงผลักดันอันยิ่งใหญ่ในเส้นทางการศึกษาขอขอบพระคุณ คุณแม่ ที่คอยดูแล เอาใจใส่ และอยู่เคียงข้างในทุกช่วงเวลา เป็นกำลังใจที่ไม่เคยห่างหาย และเป็นพลังใจสำคัญให้ข้าพเจ้าก้าวเดินต่อไปอย่างมั่นคง

ขอขอบคุณ เพื่อนร่วมงานทุกท่านที่คอยแบ่งปันประสบการณ์ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือด้วยความจริงใจในทุกขั้นตอนของการทำวิจัย

ขอขอบคุณ เพื่อน พี่น้อง และคนรอบข้างทุกคน ที่มอบรอยยิ้ม เสียงหัวเราะ ความเข้าใจ และเป็นที่พึ่งทางใจในวันที่ข้าพเจ้ารู้สึกเหนื่อยล้าและไม่มั่นใจ

ท้ายที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณ ทุกแรงสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นคำพูด การกระทำ หรือแม้แต่ความเสียสละที่เต็มไปด้วยความเข้าใจ ที่ช่วยหล่อหลอมให้ข้าพเจ้าเติบโตและผ่านบททดสอบนี้มาได้สำเร็จ

ภัทรพรณ พรหมคช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	10
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	16
แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task Based Learning)	26
แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory)	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	44
ระยะที่ 1 การศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ	45

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาลัทธิศรัทธาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ	54
ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาลัทธิศรัทธาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด เกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้	76
บทที่ 4.....	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
บทที่ 5.....	120
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	120
บรรณานุกรม	136
ประวัติผู้เขียน.....	301

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ที่มาขององค์ประกอบการแก้ปัญหาการฟัง	23
ตาราง 2 องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ	25
ตาราง 3 พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาลัทธิศรัทธาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ	84
ตาราง 4 สังเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาลัทธิศรัทธาศาสตรบัณฑิต จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ	87
ตาราง 5 ผลจากการสังเคราะห์ความสอดคล้องของพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาลัทธิศรัทธาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ	89
ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ค่าความความสอดคล้องของความหมาย องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาลัทธิศรัทธาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ..	92
ตาราง 7 เกณฑ์การประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาลัทธิศรัทธาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ	94
ตาราง 8 ผลการความเหมาะสมแบบประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาลัทธิศรัทธาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏโดยผู้เชี่ยวชาญ.....	97
ตาราง 9 แบบประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาลัทธิศรัทธาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ	98
ตาราง 10 บทบาทของผู้เรียนและผู้สอนตามกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาลัทธิศรัทธาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ.....	107
ตาราง 11 ผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของตามรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาลัทธิศรัทธาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ	108

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	14
ภาพประกอบ 2 การวิเคราะห์ Task-Based Learning Framework.....	56
ภาพประกอบ 3 การวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม (Schema Theory)	59
ภาพประกอบ 4 การวิเคราะห์แนวคิดหลักและหลักการจัดการเรียนรู้แบบ Task-Based Learning	60
ภาพประกอบ 5 การสังเคราะห์หลักการของแนวคิดที่ได้มาสู่หลักการของรูปแบบ.....	63
ภาพประกอบ 6 การเชื่อมโยงระหว่างหลักการกับขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น	65
ภาพประกอบ 7 การเชื่อมโยงขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้กับองค์ประกอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	68
ภาพประกอบ 8 รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ	104
ภาพประกอบ 9 ขั้นตอนรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ	105
ภาพประกอบ 10 ขั้นตอนรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ	106
ภาพประกอบ 11 คู่มือ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ	111
ภาพประกอบ 12 แผนภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการฟังภาษาอังกฤษ	119

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ส่งผลกระทบโดยตรงต่อระบบการศึกษาของทุกประเทศทั่วโลก หลายประเทศจึงเร่งปรับทิศทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของยุคใหม่ โดยมุ่งพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความยืดหยุ่นในการปรับตัว และมีความสามารถในการแข่งขันบนเวทีโลก ประเทศไทยได้กำหนด นโยบายการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560–2579 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะ “ทักษะทางภาษา” ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเข้าถึงองค์ความรู้ระดับสากลและการมีส่วนร่วมในสังคมโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ภาษาอังกฤษได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารระหว่างประเทศ ทั้งในด้านการศึกษา วิจัย วิชาชีพ การค้า การท่องเที่ยว และเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่วจะมีความได้เปรียบในการเรียนรู้ การทำงาน และการสร้างเครือข่ายระดับนานาชาติ (Jenkins, 2018) การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นทั้งภารกิจทางการศึกษาระดับชาติ และเป็นกลยุทธ์สำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืน ปัญหาทักษะภาษาอังกฤษของคนไทยเป็นประเด็นวิกฤติระดับชาติที่สะท้อนผ่านผลการประเมินระดับนานาชาติมาอย่างต่อเนื่อง โดยรายงานดัชนีความสามารถทางภาษาอังกฤษ (Education, 2023) ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 101 จาก 113 ประเทศทั่วโลก และถูกจัดอยู่ในกลุ่ม “ความสามารถต่ำมาก” ซึ่งเป็นสัญญาณอันตรายต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับในระดับภูมิภาค ประเทศไทยมีคะแนนทักษะการฟังเฉลี่ยต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะมาเลเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ (ASEAN, 2022) ในขณะที่ประเทศเวียดนามและอินโดนีเซียกำลังพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างก้าวกระโดดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา แต่ประเทศไทยกลับมีพัฒนาการที่ช้ากว่าอย่างเห็นได้ชัด สะท้อนถึงความล้มเหลวเชิงระบบของการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในประเทศไทย

สาเหตุสำคัญของปัญหาดังกล่าวเป็นผลมาจากการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ยังคงเน้นการท่องจำหลักไวยากรณ์และคำศัพท์มากกว่าการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่แท้จริง (ยงยุทธ ขำคง, 2019) ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเป็น

สื่อกลางในการเรียนการสอน จึงมักใช้ภาษาไทยในการอธิบายเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะการฟังอย่างเพียงพอ (Noom-Ura, 2013) นอกจากนี้ ปัญหาเชิงโครงสร้างด้านขนาดห้องเรียนที่มีนักเรียนจำนวนมากเกินไป (40-50 คนต่อห้อง) ยังเป็นอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาทักษะการฟังเป็นรายบุคคล (วรรณวิภาศ พลกำจัด, 2025) ส่งผลให้ทักษะการฟังซึ่งเป็นทักษะแรกสุดที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ภาษา (Rost, 2016) ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม

ปัญหาเหล่านี้ปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้นในกลุ่มนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคลากรที่จะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั่วประเทศในอนาคต จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาครุศาสตร์ไทยมีความสามารถด้านการฟังเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ A2 ตามกรอบ CEFR ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ที่ระดับ B1 (ชันแก้ว มาพรม, 2025) สถานการณ์ดังกล่าวยิ่งน่าเป็นห่วงเมื่อพิจารณาว่าหลักสูตรการผลิตครูในปัจจุบันยังไม่ได้เน้นการพัฒนาเทคนิคการสอนทักษะการฟังอย่างเพียงพอ ทำให้บัณฑิตครูขาดเครื่องมือในการพัฒนาทักษะนี้ให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (โสวินัย จงแดง, 2023) นอกจากนี้ การขาดแคลนสื่อการสอนทักษะการฟังที่เหมาะสมกับบริบทไทยยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษาครุศาสตร์และนักเรียนในระบบการศึกษาไทย

ผลกระทบระยะยาวของปัญหาทักษะการฟังภาษาอังกฤษนี้มีความรุนแรงต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากความสามารถด้านการฟังที่จำกัดส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารอื่นๆ โดยเฉพาะการพูด(เคหฐาน, พุทธสิน, วันนา, และ แสนสมบัติ, 2025) ทำให้บัณฑิตไทยมีแนวโน้มเสียโอกาสทางอาชีพในตลาดงานระดับนานาชาติที่ต้องการทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่แนวโน้มที่น่ากังวลคือการพึ่งพาเทคโนโลยีช่วยแปลภาษาแทนการพัฒนาทักษะส่วนบุคคล ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อการพัฒนาศักยภาพทางภาษาในระยะยาว(Sonjit และ Wongsirikajorn, 2024)

ผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบของทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยสามารถสังเคราะห์ออกเป็น 5 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ (1) การรับรู้เสียง หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการแยกแยะเสียงพยัญชนะ สระ จังหวะ การเชื่อมเสียง และการออกเสียงที่หลากหลายของเจ้าของภาษา เพื่อประมวลผลข้อความที่ฟังอย่างแม่นยำ (2) การจับใจความสำคัญ หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถระบุเนื้อหาสาระหลักหรือประเด็นสำคัญจากสิ่งที่ได้ยิน โดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจข้อมูลทุกคำ (3) การอนุมานความหมายจากบริบท หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการตีความสิ่งที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบท สำนวน ความรู้เดิม หรือโทนเสียงของผู้พูด (4) ความสามารถ

ในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถจดจำข้อมูลที่ได้รับจากการฟัง และเรียกใช้ได้อย่างถูกต้องเมื่อจำเป็นต้องตอบคำถามหรือแสดงความเข้าใจ และ (5) ทักษะอภิปรายในการฟัง หมายถึง ความสามารถในการควบคุม วางแผน ตรวจสอบ และประเมินตนเอง ในระหว่างกระบวนการฟัง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังของตนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ (Field, 2008 ; Goh, 2000; Rost, 2011; Vandergrift & Goh, 2012; TESOL International Association, 2021)

โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาครุศาสตร์ให้เป็นไปอย่างมีความแม่นยำและครอบคลุมมากขึ้น โดยการเก็บข้อมูลจากสามแหล่งหลัก ได้แก่ แบบสอบถามจากนักศึกษาและผู้สอน, การสัมภาษณ์ผู้สอน, และ การสังเกตพฤติกรรมการฟังของนักศึกษาครูในสถานการณ์จริง ซึ่งแต่ละแหล่งข้อมูลจะช่วยให้เราสามารถมองเห็นปัญหาการฟังจากหลายมุมมองที่แตกต่างกันจากผลการสำรวจแบบสอบถามพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ มีทักษะการฟังในระดับ A1-A2 ซึ่งแสดงถึงการมีปัญหาเกี่ยวกับการฟังภาษาอังกฤษในระดับที่ซับซ้อน โดยเฉพาะการฟังคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคยและการฟังที่เร็วเกินไป นักศึกษาที่ได้คะแนน B1 และ B2 ยังสามารถฟังได้ในระดับที่ดีขึ้น แต่ยังมีปัญหากับคำศัพท์เฉพาะทางและเนื้อหาที่ซับซ้อน การใช้กลยุทธ์การฟัง เช่น การฟังซ้ำ และ การคาดเดาความหมายจากบริบท ช่วยให้การฟังมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ยังมีขาดการใช้ กลยุทธ์อภิปัญญา (Metacognitive Strategies) ในการปรับปรุงทักษะการฟังหลังการฝึก ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์นักศึกษา คือ ควรเพิ่มกิจกรรมการฟังภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงและฝึกฟังจาก แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาทักษะการฟังให้กับนักศึกษาครุศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นที่ใช้ กลยุทธ์การฟังที่หลากหลาย และ ส่งเสริมการใช้ กลยุทธ์อภิปัญญา ในการพัฒนาการฟังในระยะยาว

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ พบว่า การใช้สื่อที่หลากหลาย และ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จริง เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษา อาจารย์แนะนำให้ใช้ กลยุทธ์การฟังที่เหมาะสม เช่น การฟังซ้ำ และการวิเคราะห์ใจความ รวมถึงการ ฝึกฟังในรูปแบบกลุ่ม หรือ คู่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังควรเน้นการ สะท้อนผลการฟัง และการ ใช้เทคโนโลยี ในการพัฒนาทักษะการฟังภายนอกห้องเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการ สังเกตพฤติกรรมการฟัง ของนักศึกษาครุศาสตร์ในชั้นเรียน พบปัญหาหลักที่นักศึกษาประสบเกี่ยวกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถสรุปได้เป็นหลายประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษา โดยปัญหาหลักที่พบ ได้แก่ การ รับรู้เสียง, การ

จับใจความสำคัญ, การ อนุมานความหมายจากบริบท, การ จัดจำและดึงข้อมูล, และการ ใช้กลยุทธ์การฟังแบบอภิปัญญา (Metacognitive Strategies) ซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ทักษะการฟังของนักศึกษาครุศาสตร์ นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ได้รับการสังเกตพบว่ามีควมยากลำบากในการ จับจังหวะ (rhythm) และ ทำนองเสียง (intonation) ของการฟัง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการทำ ความเข้าใจคำพูดอย่างแม่นยำ แม้จะสามารถแยกแยะเสียงพยัญชนะและสระได้ดีใน ระดับพื้นฐาน แต่การฟังที่มีการเน้นเสียงที่แตกต่างกัน หรือการใช้จังหวะที่เร็วเกินไปทำให้นักศึกษาบางคนไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาของการฟังได้อย่างถูกต้อง และพบว่า การจับใจความสำคัญ ของเนื้อหาหรือประเด็นหลักจากสิ่งที่ฟังยังเป็นปัญหาที่สำคัญสำหรับนักศึกษา โดยเฉพาะ ในการฟังเนื้อหาที่ซับซ้อนหรือการบรรยายที่มีการพูดเร็วเกินไป นักศึกษาจำนวนหนึ่งไม่สามารถระบุหัวข้อหลัก หรือ เชื่อมโยงเนื้อหากับบริบท ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้การ เข้าใจเนื้อหาของการฟังเป็นไปอย่างไม่สมบูรณ์

ยิ่งไปกว่านั้นพฤติกรรมกรรมการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาก่ออนุมานความหมายจากบริบท หรือการคาดเดาความหมายของคำที่ไม่ถูกกล่าวออกมาตรง ๆ เป็นอีกหนึ่งทักษะที่นักศึกษา จำนวนไม่น้อยยังขาดความสามารถในการใช้กลยุทธ์นี้อย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาบางกลุ่มยัง พบความยากลำบากในการ ตีความ สิ่งที่ไม่ได้พูดออกมาตรง ๆ เช่น การใช้สำนวนหรือคำพูดที่มีความหมายซ่อนหลายชั้น ทำให้การทำความเข้าใจในข้อความที่ฟังมีข้อจำกัด ปัญหาที่สำคัญอีก ประการหนึ่งคือ การจดจำข้อมูล ที่ฟังและการ ดึงข้อมูลกลับมาใช้ ซึ่งหลายครั้งนักศึกษาไม่สามารถ เรียกคืนข้อมูลที่จำเป็น ได้เมื่อจำเป็นต้องตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็น นักศึกษา บางกลุ่มยังขาดทักษะในการจดจำข้อมูลสำคัญที่ได้รับจากการฟัง และไม่สามารถใช้ข้อมูล เหล่านั้นในการแสดงความเข้าใจได้อย่างถูกต้อง

การขาด การสะท้อนผลการฟัง และ การประเมินตนเอง หลังการฟังเป็นปัญหาที่สำคัญที่ นักศึกษาหลายคนประสบ นักศึกษาบางคนยังไม่มี การวางแผนล่วงหน้า ก่อนการฟัง หรือ ประเมิน ความเข้าใจ ของตนเองหลังการฟัง ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการพัฒนาทักษะการฟังให้มี ประสิทธิภาพในระยะยาว การขาดการใช้กลยุทธ์อภิปัญญาที่ถูกต้องทำให้การเรียนรู้จาก ประสบการณ์การฟังไม่สามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง (J Field, 2008)

อย่างไรก็การบูรณาการเทคโนโลยีอย่างพอดแคสต์และแพลตฟอร์มการฟังที่ใช้ ปัญญาประดิษฐ์ (AI-assisted listening platform) ก็แสดงผลลัพธ์ที่น่าพอใจในการพัฒนาทักษะ การฟัง (Pérez-Núñez, 2023) และโปรแกรมการเตรียมครูที่เน้นวิธีการสอนแบบสื่อสาร (communicative approach) และการใช้สื่อการสอนที่สมจริง (authentic materials) ก็ให้ผลลัพธ์

ที่น่าพึงพอใจในการพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษาครู (Hwang, 2005) แนวทางเหล่านี้เป็นความหวังในการแก้ไขปัญหาทักษะการฟังภาษาอังกฤษในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักศึกษาครูศาสตร์ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยในอนาคตในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย มีการประเมินความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาเพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งก่อนและระหว่างการศึกษา โดยเฉพาะการใช้แบบทดสอบมาตรฐาน เช่น CEFR (Council of Europe, 2001) ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงระดับความสามารถด้านภาษาอย่างเป็นระบบในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีการสอบ TOEIC, CU-TEP, TU-GET และแบบทดสอบภาษาอังกฤษภายในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อประเมินความพร้อมของนักศึกษาทั้งก่อนเข้าเรียน ระหว่างเรียน และก่อนจบการศึกษา การใช้การวัดผลเหล่านี้ไม่เพียงสะท้อนระดับความสามารถเท่านั้น แต่ยังชี้ให้เห็นถึงความพร้อมของผู้เรียนในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในระดับสากล มหาวิทยาลัยราชภัฏในฐานะหนึ่งในสถาบันหลักของการผลิตครู จึงต้องให้ความสำคัญ (Martyniuk Waldemar, 2005) กับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาครูศาสตร์ ที่มีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีพันธกิจในการผลิตครูคุณภาพให้กับระบบการศึกษาของชาติ (ปธาน สุวรรณมงคล, 2014) การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาครูศาสตร์จึงเป็นประเด็นที่มีนัยสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยในยุคโลกาภิวัตน์ อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาครูศาสตร์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนใหญ่ยังมีปัญหาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ทั้งในด้านการจับใจความ การอนุมานความหมาย การเข้าใจสำเนียง และการวิเคราะห์บริบทเชิงนัย ส่งผลต่อความมั่นใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูโดยตรง

ความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษในกลุ่มนักศึกษาครูศาสตร์มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากนักศึกษาเหล่านี้คือผู้ที่กำลังจะก้าวไปสู่บทบาทของครูผู้สอนในอนาคต ซึ่งนอกจากจะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันแล้ว ยังจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการเรียนรู้ สืบค้นองค์ความรู้ทางวิชาการ และสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ความสามารถในการฟังอย่างเข้าใจ จึงเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาทักษะอื่น ๆ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักศึกษาครูศาสตร์สามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นครูที่มีคุณภาพ สอดคล้อง

กับคุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และเชื่อมโยงกับสังคมโลกได้อย่างเหมาะสม (Darling-Hammond et al., 2020)

ปัญหาเหล่านี้ปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้นในกลุ่มนักศึกษาคณะครุศาสตร์ซึ่งเป็นกลุ่มบุคลากรที่จะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั่วประเทศในอนาคต จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาครุศาสตร์ไทยมีความสามารถด้านการฟังเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ A2 ตามกรอบ CEFR ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ที่ระดับ B1 สถานการณ์ดังกล่าวยิ่งน่าเป็นห่วงเมื่อพิจารณาว่าหลักสูตรการผลิตครูในปัจจุบันยังไม่ได้เน้นการพัฒนาเทคนิคการสอนทักษะการฟังอย่างเพียงพอ ทำให้บัณฑิตครูขาดเครื่องมือในการพัฒนาทักษะนี้ให้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (Prapphal, 2003) นอกจากนี้ การขาดแคลนสื่อการสอนทักษะการฟังที่เหมาะสมกับบริบทไทยยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษาครุศาสตร์และนักเรียนในระบบการศึกษาไทย

การศึกษาวรรณกรรมทั้งในและต่างประเทศแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะการฟังไม่สามารถทำได้ด้วยวิธีการสอนแบบดั้งเดิมเพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องอาศัยแนวทางที่เชื่อมโยงทั้งภาคทฤษฎีและบริบทของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ แนวคิดโครงสร้างความรู้เดิม (Schema Theory) ชี้ให้เห็นว่า การฟังที่มีประสิทธิภาพไม่ได้อาศัยเพียงข้อมูลเสียงเท่านั้น แต่ต้องอาศัยการเชื่อมโยงกับความรู้เดิมของผู้เรียน (Carrell & Eisterhold, 1983; Anderson, 2013) ในขณะที่แนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามภาระงาน (Task-Based Learning: TBL) ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจผ่านภาระงานที่มีเป้าหมายจริงในบริบทการสื่อสาร (Ellis, 2003; Willis & Willis, 2007)

แม้แนวคิดทั้งสองนี้จะได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย แต่ยังไม่มีการนำมาผสมผสานอย่างเป็นระบบในบริบทของการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาครุศาสตร์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองต่อปัญหาเชิงบริบททักษะภาษา และเป้าหมายเชิงวิชาชีพของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างครอบคลุม

งานวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ โดยใช้แนวคิดโครงสร้างความรู้เดิม (Schema Theory) และการจัดการเรียนรู้ตามภาระงาน (TBL) เป็นกรอบหลัก ผสานกับกลยุทธ์อภิปัญญา (Metacognitive Listening Strategies) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึกและการสะท้อนตนเองอย่างมีเป้าหมาย รูปแบบที่พัฒนาขึ้นจะได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิและทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ประสิทธิภาพ และความพึงพอใจ ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ใหม่สำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างยั่งยืนในระดับอุดมศึกษา

คำถามวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยมีคำถามการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีหลักการ วัตถุประสงค์ และขั้นตอนอย่างไร
2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สมมติฐานการวิจัย

1. หลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการฟัง สูงกว่า ก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5
2. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นในระดับมากถึงมากที่สุด

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏโดยเกิดประโยชน์ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนี้เป็นประโยชน์แก่อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นมาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาที่ได้รับผิดชอบเพื่อให้ผู้เรียนแก้ปัญหาการฟังภาษาอังกฤษ

2. ผลจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏครั้งนี้ เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาคณะครุศาสตร์ในการเสริมสร้างความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ และสามารถนำประสบการณ์ไปออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตัวแปรตาม คือ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 1. การรับรู้เสียง 2. การจับใจความสำคัญ 3. การอนุมานความหมายจากบริบท 4. ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ 5. ทักษะอภิปินญา (Metacognitive in Listening)

ทักษะการฟังภาษาอังกฤษในบริบทของการวิจัยนี้ หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏในการรับสาร วิเคราะห์ และตีความข้อมูลที่ได้รับจากการฟังภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาในมิติต่าง ๆ ที่ครอบคลุมทั้งการประมวลผลเสียงทางภาษา ความเข้าใจในเนื้อหา และการกำกับตนเองในการเรียนรู้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับประชากรนักศึกษาคณะครุศาสตรบัณฑิตจาก 38 มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 33,478 คน (ข้อมูลจากสำนักงานสภาคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประจำปีการศึกษา 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้มาจากการ สุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ 1 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากรายชื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ทั่วประเทศ ผลการสุ่มพบว่าได้มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี เป็นกลุ่มเป้าหมาย

จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนักศึกษาคณะครุศาสตร์ที่ลงทะเบียนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้วิธีการเลือกแบบอาสาสมัคร (Volunteer Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความสนใจในการเข้าร่วมการวิจัย

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในลักษณะนี้สอดคล้องกับแนวทางของ Fraenkel, Wallen, & Hyun (2012) ที่เสนอว่าสำหรับการวิจัยเชิงพัฒนาในระดับทดลองเบื้องต้น กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็กแต่มีลักษณะเฉพาะสอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ จะเอื้อต่อการวิเคราะห์เชิงลึกและการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้แบ่งเป็น

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวมเวลา 16 ชั่วโมง ตลอดช่วงการทดลอง ซึ่งถือเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมตามแนวทางของการสอนภาษาในรูปแบบ Task-Based Learning และการฝึกฝนกลยุทธ์อภิปัญญา (Metacognitive Strategies) งานวิจัยของ Vandergrift และ Tafaghodtari (2010) และ Goh (2000) ต่างระบุว่า การฝึกฝนทักษะการฟังภายใต้รูปแบบที่มีการออกแบบอย่างมีระบบสามารถส่งผลให้เกิดพัฒนาการเชิงพฤติกรรมได้ภายในระยะเวลา 3-5 สัปดาห์ ขณะที่ Nation และ Newton (2009) เสนอว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรใช้เวลาฝึกอย่างต่อเนื่องในลักษณะของ cycle-based learning เป็นช่วงเวลา ระหว่าง 3-6 สัปดาห์จึงจะเห็นผลชัดเจน ด้วยเหตุนี้ การใช้เวลา 4 สัปดาห์ และดำเนินการเก็บ

รวบรวมด้วยแบบประเมิน ก่อนการทดลองฉบับที่ 1 ระหว่างการทดลอง ฉบับที่ 2 และหลังการทดลองฉบับที่ 3

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ หมายถึง หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ วิเคราะห์ และสร้างความเข้าใจจากข้อความที่ได้ฟังในบริบทของภาษาอังกฤษ โดยผู้ฟังต้องอาศัยกระบวนการทางภาษาและทางปัญญาอย่างเป็นระบบ ทั้งการประมวลผลเสียง การทำความเข้าใจสาระสำคัญ และการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ อย่างมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่

การรับรู้เสียง (Phonological Recognition) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเสียงพยัญชนะ สระ จังหวะ และการเน้นเสียง เพื่อเข้าใจคำศัพท์และประโยคที่ฟังได้อย่างถูกต้อง

การจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) หมายถึง ความสามารถในการระบุประเด็นหลักหรือหัวข้อสำคัญของสิ่งที่ได้ฟังโดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจทุกคำ

การอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) หมายถึง ความสามารถในการตีความหรือเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้ระบุไว้โดยตรง โดยอาศัยบริบท ความรู้เดิม และประสบการณ์

ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability) หมายถึง ความสามารถในการเก็บข้อมูลที่ฟังไว้ในหน่วยความจำและสามารถเรียกใช้ในสถานการณ์อื่นได้

ทักษะอภิปัญญาในการฟัง (Metacognitive Strategies in Listening) หมายถึง ความสามารถในการวางแผน ติดตาม ปรับเปลี่ยน และประเมินกระบวนการฟังของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สามารถประเมินโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมิน ทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

Task-Based Learning เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาเชิงสื่อสาร และทฤษฎีการประมวลผลภาษา ซึ่งมุ่งพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษผ่านการดำเนินภารกิจการเรียนรู้ (Pedagogical Tasks) ที่ได้รับการออกแบบอย่างเป็นระบบให้ผู้เรียนใช้ภาษาอย่างมีจุดประสงค์เชิงสื่อสาร ใน

บริบทที่มีความหมายและสอดคล้องกับสถานการณ์ชีวิตจริงหรือสถานการณ์วิชาการ การจัดการเรียนรู้ดังกล่าวยึดหลักการของกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีหลักการสำคัญได้แก่ ภารกิจเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (1) การใช้ภารกิจ (task) ที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจน และใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงเป็นแกนกลางของกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะใช้ภาษาอังกฤษผ่านการทำกิจกรรม เช่น การแก้ปัญหา การฟังเพื่อปฏิบัติ หรือการอภิปราย ส่งผลให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น (2) การใช้ภาษาในบริบทที่มีความหมายการฟังเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง เช่น การจำลองสถานการณ์ชีวิตประจำวัน การสื่อสารในบทบาทสมมติ หรือการรับฟังจากแหล่งข้อมูลจริง เช่น ข่าว รายการ หรือ podcast ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะการฟังอย่างมีเป้าหมาย (3) โครงสร้างการเรียนรู้ที่แบ่งเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1. Pre-task: กระตุ้นความรู้เดิม เตรียมคำศัพท์ หรือสถานการณ์ 2. Task Cycle: การทำภารกิจฟังร่วมกัน เช่น การฟังเพื่อจับใจความ หรือ จัดลำดับเหตุการณ์ 3. Post-task: การสะท้อนผล แก้ไขข้อผิดพลาด และสรุปแนวทางพัฒนา เช่น focus on form (4) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) การฟังในรูปแบบกลุ่มหรือคู่ ช่วยให้เกิดการฝึกฟังแบบโต้ตอบ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น พัฒนาแนวคิดร่วมกัน และเสริมสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษา (5) ส่งเสริมกลยุทธ์การฟังและอภิปราย ผู้เรียนได้ฝึกการตั้งเป้าหมายในการฟัง การคาดเดา การตรวจสอบความเข้าใจ และการประเมินตนเอง ซึ่งส่งเสริมการใช้กลยุทธ์อภิปราย (6) การฟังอย่างมีเป้าหมายและการสะท้อนตนเองผู้เรียนได้รับโอกาสในการฟังด้วยจุดประสงค์ที่ชัดเจนในแต่ละกิจกรรม และสะท้อนถึงกระบวนการเรียนรู้ของตน เช่น ความเข้าใจ ความยากง่าย และการปรับกลยุทธ์ในการฟังครั้งถัดไป ซึ่งช่วยเสริมสร้างความตระหนักรู้ในการเรียนรู้ของผู้เรียน

แนวคิดทฤษฎีแบบแผน (Schema Theory) หมายถึง แนวทฤษฎีที่อธิบายกระบวนการทำความเข้าใจข้อมูลใหม่ของผู้เรียนผ่านการเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่จัดเก็บไว้ในรูปแบบของ "แบบแผน" (schema) หรือโครงสร้างความรู้ในสมอง ในบริบทการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ทฤษฎีนี้ อธิบายว่าการฟังจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นเมื่อผู้เรียนสามารถดึงความรู้เดิม เช่น ความรู้ด้านภาษา สถานการณ์ทางสังคม หรือประสบการณ์ส่วนตัว มาช่วยในการตีความข้อความที่ได้ยินอย่างมีความหมาย ทฤษฎีแบบแผนอธิบายว่าการประมวลผลข้อมูลในการฟังเกิดจากกระบวนการสองทางที่ทำงานร่วมกัน ประกอบด้วย การประมวลผลจากล่างขึ้นบน (Bottom-up Processing) ซึ่งผู้เรียนใช้ข้อมูลจากเสียง โครงสร้างภาษา และคำศัพท์เพื่อสร้างความหมาย และการประมวลผลจากบนลงล่าง (Top-down Processing) ซึ่งผู้เรียนใช้ประสบการณ์เดิม ความรู้ทางวัฒนธรรม หรือ

ความคาดหวังต่อเนื้อหาเพื่อช่วยตีความข้อความ ทฤษฎีแบบแผนจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการออกแบบกิจกรรมการฟังที่เชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาภาษาอังกฤษกับบริบทของผู้เรียน โดยช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ในสถานการณ์จริง โดยมีหลักการสำคัญ ได้แก่ (1) การฟังขึ้นอยู่กับความรู้เดิม (Background Knowledge) การเข้าใจสิ่งที่ได้ฟังจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นเมื่อผู้เรียนมีประสบการณ์หรือมีความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อหานั้น ๆ มาก่อน การฟังจึงเป็นกระบวนการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับโครงสร้างความรู้เดิมในสมองของผู้เรียน (2) การฟังเป็นกระบวนการแบบมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง Top-down และ Bottom-up ผู้เรียนใช้ข้อมูลจากเสียง คำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ (Bottom-up) ควบคู่กับการใช้บริบท ความรู้เดิม และเจตนาของผู้พูด (Top-down) เพื่อสร้างความเข้าใจที่สมบูรณ์ (3) การใช้สื่อจริง (Authentic Materials) การใช้บทสนทนา ข่าวสถานการณ์จำลอง หรือสื่อที่มาจากชีวิตจริง ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาแบบแผนใหม่จากบริบทจริง และเพิ่มความสามารถในการรับรู้เสียงและความหมายได้ดีขึ้น (4) การกระตุ้นแบบแผนผ่านกิจกรรมก่อนการฟัง (Pre-listening Activities) การตั้งคำถาม การคาดเดา การระดมสมอง หรือการเตรียมคำศัพท์ก่อนฟัง ช่วยเปิดและเชื่อมโยงแบบแผนที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้เรียนสามารถประมวลผลข้อมูลใหม่ได้เร็วและแม่นยำมากขึ้น (5) การใช้กลยุทธ์อนุมาน (Inferencing Strategies) การฟังเชิงวิเคราะห์โดยใช้ไวยากรณ์ คำศัพท์ และเสียงที่มีอยู่ในคลังความรู้ของผู้เรียน เพื่อคาดเดาความหมายของข้อความใหม่ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ข้อมูลไม่ครบถ้วน (6) การใช้บริบทช่วยตีความ (Contextual Clues) ผู้เรียนควรใช้บริบทของสถานการณ์ เจตนาของผู้พูด และสภาพแวดล้อมในการตีความความหมายของสิ่งที่ได้ยิน โดยไม่พึ่งพาการแปลคำต่อคำ ซึ่งช่วยลดภาระทางการประมวลผล และเพิ่มความเข้าใจแบบองค์รวม

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาครุศาสตร์ ผ่านการใช้ภารกิจ (Task) และกิจกรรมที่มีเป้าหมายชัดเจน สอดคล้องกับบริบทจริงและการเรียนรู้ของผู้เรียนในวิชาชีพครู โดยผสมผสานแนวคิดของทฤษฎีแบบแผน (Schema Theory) การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task-Based Learning) และกลยุทธ์อภิปัญญาในการฟัง (Metacognitive Strategies in Listening) เข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นองค์รวม โดยรูปแบบดังกล่าวประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals) ซึ่งมุ่งกระตุ้นองค์ความรู้เดิม กำหนดเป้าหมาย และเชื่อมโยงบริบทก่อนการฟัง การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use) ที่ฝึกฟังด้วย

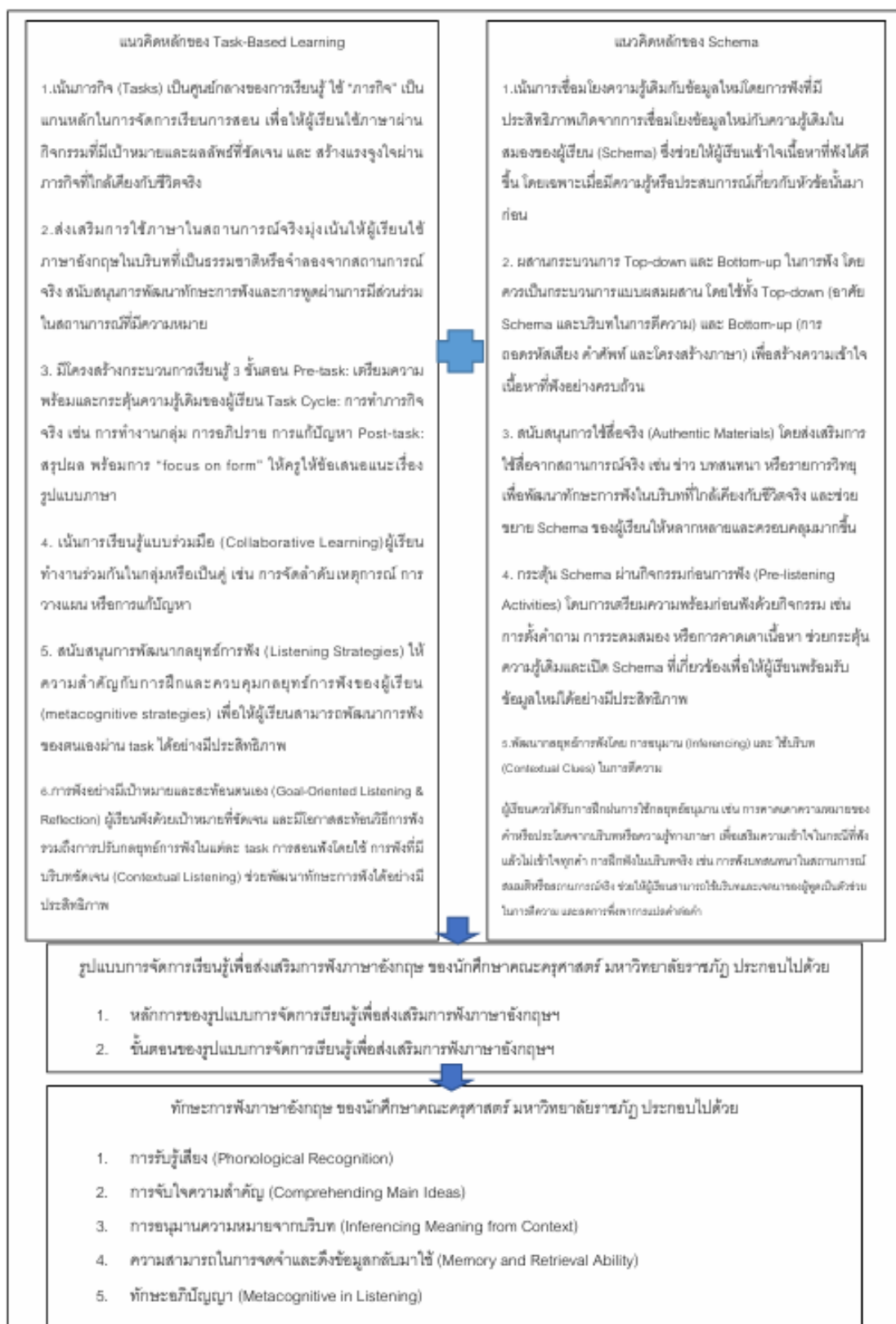
เทคนิคที่เหมาะสม เช่น การใช้การประมวลผลจากบนลงล่าง (Top-down Processing) และจากล่างขึ้นบน (Bottom-up Processing) ควบคู่กัน การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction) ที่เน้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนเพื่อขยายมุมมองและช่วยกันตีความข้อมูลจากการฟัง การสะท้อนผลและปรับกลยุทธ์ (Reflection & Self-Development) ผ่านการประเมินตนเอง เขียนบันทึกสะท้อน และรับข้อเสนอแนะจากครูผู้สอน และการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ (Application & Transfer) โดยนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการฟังในบริบทจริงหรือสถานการณ์ใหม่ เช่น การฟังบทสนทนาจากสื่อจริงรูปแบบนี้ถูกออกแบบเพื่อเสริมสร้างองค์ประกอบทักษะการฟังทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การรับรู้เสียง การจับใจความ การอนุมานจากบริบท ความสามารถในการจดจำ และทักษะอภิปัญญา ให้สามารถพัฒนาไปพร้อมกันอย่างสมดุล เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษาครูศาสตร์ที่จะเป็นผู้สอนภาษาในอนาคต

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การวิจัยนี้จะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษอย่างครอบคลุม ครอบคลุมการเสริมสร้างความสามารถในการทำความเข้าใจสาระสำคัญ การรับรู้และแยกแยะเสียง การตีความหมายในบริบทสถานการณ์จริง การประยุกต์ใช้กลยุทธ์อภิปัญญา (Metacognitive Strategies) และการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองด้านการฟัง ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้ภาษาและสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างยั่งยืน

2. ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และผู้สนใจใน รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางปฏิบัติที่มีฐานทางทฤษฎีและหลักฐานเชิงประจักษ์สำหรับผู้สอนในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และสามารถตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียนได้อย่าง

เหมาะสม นอกจากนี้ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นยังสามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษด้านอื่น ๆ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ได้อีกด้วย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ผลการศึกษาค้นคว้าและงานวิจัยต่าง ๆ สรุปสาระสำคัญโดยนำเสนอจำแนกตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

- 1.1 ความหมายของทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
- 1.2 ความสำคัญของทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
- 1.3 องค์ประกอบของทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

2. แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task Based Learning)

- 2.1 ความหมายของแนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน
- 2.2 ลักษณะของแนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน
- 2.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน

3. แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory)

- 3.1 ความหมายของแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้
- 3.2 ลักษณะสำคัญของทฤษฎีโครงสร้างความรู้
- 3.3 บทบาทของครูตามแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

การแก้ปัญหาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ได้แก่ ความหมายยทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ความสำคัญของการฟังภาษาอังกฤษ องค์ประกอบการฟังภาษาอังกฤษ

ความหมายทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

การศึกษาความหมายของการฟังภาษาอังกฤษในครั้งนี้อยู่บนพื้นฐานของแนวทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ประยุกต์และจิตวิทยาการเรียนรู้ภาษาที่สอง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการฟังเป็นทักษะพื้นฐานที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการรับสาร วิเคราะห์ และตีความข้อมูลทางภาษาที่ได้รับ (Krashen, 1985; Vandergrift & Goh, 2012) ทักษะการฟังจึงมีบทบาทในฐานะกลไกพื้นฐานของการเรียนรู้ภาษาในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นภาษาที่หนึ่ง ภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งถือเป็นภาษาสากลในยุคโลกาภิวัตน์ การเข้าใจความหมายของการฟังอย่างลึกซึ้งจึงมีความจำเป็นต่อการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อลักษณะและความต้องการของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

การฟังภาษาอังกฤษเป็นทักษะทางภาษาประเภทการรับรู้ (Receptive Skill) ที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฐานะที่เป็นทักษะแรกๆ ที่ผู้เรียนต้องเผชิญก่อนการพัฒนาทักษะอื่นๆ คือ การพูด การอ่าน และการเขียน (Brown & Lee, 2015; Nation & Newton, 2009) การฟังไม่ใช่เพียงการได้ยินเสียงหรือการรับข้อมูลเสียงแบบเรื่อยเปื่อย แต่เป็นกระบวนการทางปัญญาที่ซับซ้อน ซึ่งประกอบด้วยการรับข้อมูลเสียง การตีความ การวิเคราะห์ และการสร้างความหมายอย่างกระตือรือร้น (Rost, 2011; Field, 2008)

Krashen (1985) ได้อธิบายในทฤษฎีสัมมติฐานข้อมูลนำเข้าที่เข้าใจได้ (Comprehensible Input Hypothesis) ว่าการฟังเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนรับข้อมูลทางภาษาที่มีความหมายในสภาพแวดล้อมที่ไม่เกิดความวิตกกังวล ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับฟังภาษาในปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอ โดยข้อมูลที่รับเข้าต้องมีระดับความยากที่เหมาะสม ($i+1$) ก่อนจะสามารถผลิตภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว การฟังจึงถือเป็นกลไกเริ่มต้นของการเรียนรู้ภาษาที่สองและภาษาต่างประเทศ

Rost (2011) ได้เสนอแนวคิดว่าการฟังเป็นกระบวนการที่ผู้ฟังมีบทบาทในการสร้างความหมายอย่างกระตือรือร้น (Active Construction of Meaning) ซึ่งไม่ใช่เพียงการรับเสียงแบบเรื่อยเปื่อย แต่ต้องมีการเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ประสบการณ์ และบริบททางสังคมวัฒนธรรมของการสื่อสาร ทั้งนี้ เขาได้จำแนกการฟังออกเป็นสามมุมมอง ได้แก่ 1) การรับรู้ (Receptive

Orientation) ที่เน้นการรับข้อมูลเสียง 2) การสร้างความหมาย (Constructive Orientation) ที่เน้นการตีความและสร้างความเข้าใจ และ 3) การแปลงความเข้าใจ (Transformative Orientation) ที่เน้นการนำความเข้าใจไปใช้ในบริบทใหม่

A. Anderson, & Lynch, T. (1988) เสนอแนวคิดว่า การฟังเป็นกระบวนการเชิงโต้ตอบ (Interactive Process) ระหว่างสิ่งที่ผู้ฟังได้ยินกับความรู้ที่มีอยู่ในคลังความรู้ของผู้เรียน โดยการฟังที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยทั้งกระบวนการจากล่างขึ้นบน (Bottom-up Processing) ที่เน้นการวิเคราะห์หน่วยเสียง คำ และประโยค และกระบวนการจากบนลงล่าง (Top-down Processing) ที่อาศัยความรู้เดิมและประสบการณ์ในการทำนายและตีความข้อมูลที่ได้รับ

L. Vandergrift, & Goh, C. C. M. (2012) เสริมว่าการฟังมีความซับซ้อนในระดับจิตวิทยาและสังคม ผู้ฟังจำเป็นต้องใช้ทักษะในการแยกแยะเสียง การเข้าใจระดับเสียงสูง-ต่ำ จังหวะการพูด การเน้นเสียง ตลอดจนการวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์และคำศัพท์เพื่อถอดรหัสความหมายภายใต้บริบทวัฒนธรรมและสังคมที่หลากหลาย การฟังจึงเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนต้องมีการประมวลผลอย่างต่อเนื่องและปรับตัวให้เข้ากับข้อมูลที่ได้รับ

Rubin (1995) ให้มุมมองเพิ่มเติมว่าการฟังเกี่ยวข้องกับกระบวนการเลือกสรรข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการฟัง การกำหนดเป้าหมายของการฟังล่วงหน้า และการใช้กลยุทธ์รู้คิด (Metacognitive Strategies) เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับบริบท การฟังจึงเป็นทั้งการวิเคราะห์เชิงตรรกะและการคิดสร้างสรรค์ในเวลาเดียวกัน

ในบริบทของประเทศไทย นักวิชาการไทยหลายท่านได้ให้ความหมายของการฟังที่สอดคล้องกับแนวคิดสากล สุภาพร จิรคลังสกุล (2560) อธิบายว่า การฟังคือกระบวนการที่มนุษย์ได้รับสารผ่านประสาทสัมผัสทางหู แล้วเกิดการพิจารณา คัดเลือก และตีความสารที่ได้ยิน โดยอาศัยประสบการณ์เดิมและบริบทของสถานการณ์ กัญญาณี พ่วงเสือ (2017) เสริมว่า การฟังเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความตั้งใจและการมีส่วนร่วมของผู้ฟัง ไม่ใช่การรับฟังเสียงแบบเรื่อยเปื่อย

ภัททิรา เดชฤกษ์ปาน และ ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน (2024) เน้นว่า การฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยต้องคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและโครงสร้างภาษา ซึ่งส่งผลต่อกระบวนการทำความเข้าใจ ขณะที่ กัญญาเลข พูตระกูล (2022) มองว่า การฟังเป็นทักษะที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบผ่านการฝึกฝนและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

กัณฑ์นิษฐ์ สว่างใจธรรม (2025) และ ซาฮ์วีน นิติภาค (2025) ชี้ให้เห็นว่า การฟังในยุคดิจิทัลมีลักษณะที่แตกต่างจากอดีต ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อการฟังที่หลากหลายผ่าน

เทคโนโลยี ทำให้การเรียนรู้การฟังมีความยืดหยุ่นและเป็นรายบุคคลมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ความท้าทายใหม่ที่เกิดขึ้นคือ การจัดการข้อมูลที่มากเกินไปและการรักษาสมาธิในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสิ่งรบกวน

การฟังภาษาอังกฤษคือกระบวนการทางจิตวิทยาและสติปัญญาที่ซับซ้อน ซึ่งไม่ใช่เพียงการได้ยินเสียงหรือการรับข้อมูลเสียงแบบเรื่อยเปื่อย แต่เป็นการรับสาร วิเคราะห์ ตีความ และสร้างความเข้าใจโดยอาศัยทั้งทักษะทางภาษา ความรู้เดิม กลยุทธ์รู้คิด และบริบททางสังคม วัฒนธรรมที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน กระบวนการฟังที่มีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นระบบผ่านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทั้งความเข้าใจเชิงทฤษฎีและการประยุกต์ใช้กลยุทธ์การฟังที่เหมาะสมกับบริบท ความต้องการ และลักษณะของผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม

1.2 ความสำคัญของทักษะทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

การฟังภาษาอังกฤษมีความสำคัญในหลายมิติ ทั้งในด้านการเรียนรู้ภาษา การสื่อสาร การศึกษา และการพัฒนาบุคคลในศตวรรษที่ 21 ความสำคัญของการฟังสามารถจำแนกได้ดังนี้

ด้านพื้นฐานการเรียนรู้ภาษา (Fundamental Language Learning) การฟังเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษาทั้งหมด Krashen (1983) เน้นว่าการฟังเป็นแหล่งที่มาหลักของ "input" ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาความสามารถทางภาษา หากไม่มีการฟังที่เพียงพอ ผู้เรียนจะไม่สามารถพัฒนาทักษะการพูด การอ่าน และการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การฟังช่วยให้ผู้เรียนได้รับแบบแผนทางภาษา (language patterns) โครงสร้างไวยากรณ์ และการใช้ภาษาในบริบทจริง

Mavrogordato และ White (2020) ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนภาษาที่สองที่ได้รับการฟังภาษาเป้าหมายในปริมาณมากจะมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ภาษาเร็วกว่าผู้ที่ได้รับโอกาสน้อย การศึกษาระยะยาวพบว่าผู้เรียนที่มีทักษะการฟังดีจะมีความสามารถโดยรวมทางภาษาอังกฤษสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ

ด้านการสื่อสารในชีวิตจริง (Real-life Communication) ในการสื่อสารประจำวัน การฟังมีส่วนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทักษะอื่น ๆ Gilbert (2019) รายงานว่าในการสื่อสารรายวัน คนเราใช้เวลาฟัง 45% พูด 30% อ่าน 16% และเขียน 9% การมีทักษะการฟังที่ดีจึงเป็นกุญแจสำคัญของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

Long และ Lin (2022) เสริมว่าการฟังในยุคโลกาภิวัตน์ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการฟังเจ้าของภาษา แต่ยังรวมถึงการฟังผู้พูดภาษาอังกฤษจากประเทศต่าง ๆ ที่มีสำเนียงและวัฒนธรรม

ที่แตกต่างกัน ทักษะการฟังที่ดีช่วยให้บุคคลสามารถทำงานร่วมกับคนจากหลากหลายพื้นเพทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Education and Lifelong Learning) ในบริบทการศึกษา การฟังมีบทบาทสำคัญในหลายระดับ Field (2022) อธิบายว่าการฟังเป็นช่องทางหลักในการรับความรู้ใหม่ ผู้เรียนที่มีทักษะการฟังดีจะสามารถเรียนรู้จากการบรรยาย การอภิปราย และการนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในยุคของการเรียนรู้ออนไลน์และการศึกษาทางไกล การฟังยิ่งมีความสำคัญเพิ่มขึ้น Hyland (2023) พบว่านักศึกษาที่มีทักษะการฟังภาษาอังกฤษดีจะสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ระดับโลกได้อย่างกว้างขวาง ทั้งจากบทเรียนออนไลน์ เว็บบาร์ พอดแคสต์ และสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ

ด้านการพัฒนาอาชีพ (Career Development) ในตลาดแรงงานโลก ทักษะการฟังภาษาอังกฤษเป็นความสามารถที่จำเป็น Wilson และ Chen (2022) ศึกษาข้อมูลจากบริษัทข้ามชาติ 500 แห่ง พบว่า 87% ของตำแหน่งงานระดับกลางขึ้นไปต้องการผู้สมัครที่มีทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่ดี เนื่องจากต้องเข้าร่วมการประชุม การนำเสนอ และการเจรจาธุรกิจกับพันธมิตรต่างชาติ Thomson (2021) เน้นว่าการฟังไม่ใช่เพียงการเข้าใจข้อมูล แต่ยังเกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ การแสดงความเคารพ และการสร้างความไว้วางใจในสภาพแวดล้อมการทำงานที่หลากหลายทางวัฒนธรรม

ด้านการพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) การฟังภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาทักษะสำคัญหลายด้าน Partnership for 21st Century Skills (2019) ระบุว่าการฟังช่วยพัฒนาการคิดเชิงวิพากษ์ โดยผู้ฟังต้องวิเคราะห์ ประเมิน และตีความข้อมูลที่ได้ยิน โดยเฉพาะในยุคข้อมูลข่าวสารล้นหลาม การมีทักษะการฟังที่ดีช่วยให้สามารถแยกแยะข้อมูลที่เชื่อถือได้จากข้อมูลที่คลาดเคลื่อน การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน โดยการฟังที่มีประสิทธิภาพเป็นพื้นฐานของการสื่อสารสองทาง ช่วยให้สามารถทำงานเป็นทีมกับผู้คนจากพื้นเพทางวัฒนธรรมที่ต่างกันได้ ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว โดยการฟังผู้พูดจากหลากหลายภูมิหลังช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะปรับตัวกับสำเนียง ความเร็วในการพูด และรูปแบบการสื่อสารที่ต่างกันไป

ด้านการเข้าถึงข้อมูลและความบันเทิง (Information and Entertainment Access) ในยุคดิจิทัล เนื้อหาส่วนใหญ่บนอินเทอร์เน็ตเป็นภาษาอังกฤษ Miller (2023) รายงานว่า 60% ของเนื้อหาในรูปแบบเสียงและวิดีโอบนแพลตฟอร์มยอดนิยมเป็นภาษาอังกฤษ การมีทักษะการฟังที่ดีช่วยให้สามารถเข้าถึงข่าวสารและข้อมูลจากแหล่งต่างประเทศเพื่อการเรียนและการฝึกอบรม

ออนไลน์ความบันเทิงจากภาพยนตร์ซีรีส์ และพอดแคสต์ต่างประเทศ การบรรยายและการสัมมนาจากผู้เชี่ยวชาญระดับโลก

ด้านการพัฒนาทางปัญญาและอารมณ์ (Cognitive and Emotional Development) การฟังภาษาที่สองส่งผลดีต่อการพัฒนาสมอง Bialystok (2022) พบว่าผู้ที่มีทักษะการฟังภาษาที่สองดีจะมีความสามารถในการควบคุมความสนใจ การจัดการข้อมูล และการแก้ปัญหาที่ดีกว่า นอกจากนี้ การฟังยังช่วยพัฒนาความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่าง เสริมสร้างความเป็นพลเมืองโลก และลดอคติทางวัฒนธรรม

Garcia (2021) เสริมว่าการฟังเรื่องราวจากวัฒนธรรมต่าง ๆ ช่วยพัฒนาความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจในความหลากหลาย และความสามารถในการมองเห็นมุมมองที่แตกต่างกัน ด้านการวิจัยและนวัตกรรม (Research and Innovation) ในโลกของการวิจัยและนวัตกรรม ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางของการแลกเปลี่ยนความรู้ Rodriguez (2023) ศึกษาพบว่า 95% ของงานวิจัยที่มีผลกระทบสูงได้รับการเผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษ นักวิจัยที่มีทักษะการฟังภาษาอังกฤษดีจะสามารถ เข้าร่วมการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ติดตามงานวิจัยล่าสุดจากการนำเสนอและการอภิปราย ทำงานร่วมกับนักวิจัยจากประเทศต่าง ๆ

การฟังมีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาทักษะภาษาอื่น ๆ อย่างใกล้ชิด Swain (2022) อธิบายว่าการฟังให้ผู้เรียนได้ยินแบบแผนการออกเสียง ความเร็วในการพูด และการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้สามารถพัฒนาทักษะการพูดได้อย่างเป็นธรรมชาติ การฟังช่วยพัฒนาทักษะการคาดเดาความหมายจากบริบท การเข้าใจโครงสร้างประโยค และการจดจำคำศัพท์ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการอ่าน (Nation, 2021) ผู้ที่ฟังภาษาอังกฤษมากจะมีความรู้สึกทางภาษา (language sense) ที่ดีกว่า ช่วยให้สามารถเขียนประโยคที่เป็นธรรมชาติและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ (Hinkel, 2020) ยิ่งไปกว่านั้น ในยุคของปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีก้าวหน้า การฟังยังมีความสำคัญมากขึ้น Wang (2023) อธิบายว่า การใช้งานระบบ AI ส่วนใหญ่ต้องอาศัยการสื่อสารด้วยเสียง เทคโนโลยี Voice Recognition และ Natural Language Processing ต้องการผู้ใช้ที่มีทักษะการฟังที่ดี การทำงานร่วมกับระบบอัตโนมัติต้องการความเข้าใจในคำสั่ง และการตอบสนองของระบบ

กล่าวโดยสรุป การฟังภาษาอังกฤษมีความสำคัญในทุกมิติของชีวิตสมัยใหม่ ตั้งแต่การเรียนรู้พื้นฐาน การสื่อสารประจำวัน การพัฒนาอาชีพ การเข้าถึงข้อมูล ไปจนถึงการพัฒนาตนเองและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลก ในบริบทที่โลกเป็นหนึ่งเดียวและเทคโนโลยีเชื่อมโยงทุกคนเข้าด้วยกัน ทักษะการฟังภาษาอังกฤษจึงไม่ใช่เพียงทักษะเสริม แต่เป็นทักษะจำเป็นที่ทุกคน

ควรพัฒนาเพื่อความสำเร็จในชีวิตและการงาน การให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการฟังจึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าสำหรับอนาคตของบุคคลและสังคม

1.3 องค์ประกอบของทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

การระบุองค์ประกอบของทักษะการฟังภาษาอังกฤษ การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบจากลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ประกอบกับพิจารณาความสอดคล้องกับนิยามของทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ข้อมูลที่นำมาพิจารณา มีรายละเอียดดังข้อสรุป ดังนี้

Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) ซึ่งพัฒนาโดย Council of Europe ได้กำหนดทักษะการฟังเป็นหนึ่งในสี่ทักษะหลักทางภาษาที่มีความสำคัญต่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดย Council of Europe (2020) ระบุว่าทักษะการฟังเป็น "กระบวนการที่ซับซ้อนและมีปฏิสัมพันธ์สูง ซึ่งผู้ฟังต้องสร้างความหมายจากสิ่งที่ได้ยินผ่านการใช้ความรู้ทางภาษาร่วมกับความรู้เกี่ยวกับโลกและบริบทของสถานการณ์" ในทำนองเดียวกัน British Council (2019) ได้เน้นย้ำว่าการฟังไม่ใช่เพียงการรับสารเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการตีความ การคาดเดา และการใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ สำหรับ English Language Teaching (ELT) professionals, Cambridge Assessment English (2021) ได้ระบุว่าทักษะการฟังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความมั่นใจและความสามารถในการสื่อสารโดยรวม เนื่องจากการฟังที่มีประสิทธิภาพจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการพูด การอ่าน และการเขียนที่ดีขึ้นตามมา

นอกจากนี้ Cambridge English (2019) นำเสนอการพัฒนาทักษะการฟังตามระดับ CEFR โดยเน้นสถานการณ์สื่อสารจริง เช่น การฟังคำแนะนำ การติดตามบทสนทนา และการฟังข้อมูลจากแหล่งข้อมูลจริง ซึ่งสามารถนำไปใช้วางแผนการเรียนรู้ตามระดับของผู้เรียน Educational Testing Service (ETS USA, 2021) เสนอกรอบทักษะการฟังเพื่อใช้ในการประเมิน เช่น TOEFL และ TOEIC โดยเน้นการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ การอนุมานจากบริบท การจำแนกรายละเอียด และการประเมินเจตนาของผู้พูด ซึ่งทั้งหมดสะท้อนองค์ประกอบการฟังอย่างเป็นระบบยังได้เสนอแนะว่าการพัฒนาทักษะการฟังควรเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ลดความวิตกกังวล ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน และให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนกับเนื้อหาที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการในชีวิตจริง ซึ่งแนวคิดเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะการฟังในฐานะพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

ในแง่ของการรับรู้เสียงและการประมวลผลทางภาษาศาสตร์ Rost (2011) ได้อธิบายว่า การฟังเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งเริ่มต้นจากการรับรู้สัญญาณเสียง (Acoustic Signal) และการแปลงเป็นความหมาย โดยระบุองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การรับรู้ (Perception) การแยกแยะ (Parsing) การใช้เหตุผล (Utilization) และการตอบสนอง (Response) ซึ่งสอดคล้องกับ Anderson (2008) ที่เสนอแนวคิดการประมวลผลข้อมูลแบบสองทิศทาง (Bidirectional Processing) ประกอบด้วย การประมวลผลแบบล่างขึ้นบน (Bottom-up Processing) และบนลงล่าง (Top-down Processing) Field (2008) ได้วิเคราะห์กระบวนการฟังในระดับจุลภาค (Micro-level) โดยเน้นความสำคัญของการรับรู้เสียง (Phoneme Recognition) การแบ่งส่วนคำ (Word Segmentation) และการจัดกลุ่มเสียง (Chunking) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาความเข้าใจในระดับที่สูงขึ้น Flowerdew & Miller (2005), Rost (2011) ซึ่งได้เน้นการรู้จำเสียง การเข้าใจความหมายหลัก การอนุมาน ความจำ และกลยุทธ์เมตาคognition ที่ไม่รวมการเข้าใจรายละเอียด และการใช้บริบท มองว่าการฟังเป็นกระบวนการที่เน้นการจับใจความสำคัญมากกว่ารายละเอียด

Vandergrift (2007) กล่าวว่า กระบวนการฟังที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นแบบวนซ้ำ (cyclical process) ที่ผู้เรียนสามารถวางแผน ควบคุม และประเมินการเรียนรู้ของตนเองในแต่ละช่วงของการฟัง ไม่ใช่เพียงแค่รอฟังอย่างรับข้อมูลฝ่ายเดียว โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมของการเรียนภาษาต่างประเทศ (EFL) ผู้เรียนจำเป็นต้องฝึกการใช้กลยุทธ์เหล่านี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความเข้าใจในบริบทที่มีความคลุมเครือหรือมีความซับซ้อนของภาษา และได้มุ่งเน้นแนวคิดที่ว่า การฟังมิใช่เพียงกระบวนการรับสารเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนสามารถควบคุมและประเมินการเข้าใจของตนเองได้อย่างมีเป้าหมาย โดยเสนอว่าการพัฒนาทักษะการฟังที่มีประสิทธิภาพควรเน้น 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) การใช้กลยุทธ์เพื่อเข้าใจใจความหลัก (Main Idea Comprehension Strategy) ผู้เรียนควรมุ่งพัฒนาความสามารถในการจับใจความสำคัญของสิ่งที่ฟัง โดยใช้กลยุทธ์ เช่น การคาดเดา (predicting), การสรุปความ (summarizing), และการตรวจสอบความเข้าใจ (monitoring) เพื่อให้สามารถประมวลผลข้อมูลในระดับเนื้อหาได้ (2) การประเมินตนเอง (Self-Evaluation) เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการฟังของตนเอง โดยประเมินว่าตนเข้าใจข้อความได้มากน้อยเพียงใด มีส่วนใดไม่เข้าใจ และจะปรับปรุงอย่างไรต่อไป ซึ่งเป็นพื้นฐานของการใช้ กลยุทธ์อภิปัญญา (Metacognitive Strategies) อย่างมีประสิทธิภาพ (3) ทักษะด้านความจำและการเรียกคืนข้อมูล (Memory and Retrieval) การฟังอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยการจัดเก็บข้อมูลในความจำระยะสั้น (Short-term Memory) และ

การเรียกคืนข้อมูลที่เกี่ยวข้องในบริบทใหม่ ซึ่งเชื่อมโยงกับทฤษฎี Working Memory Model และ Phonological Loop (Baddeley, 2012)

Vandergrift และ Goh (2012) ได้พัฒนาแนวคิดด้านการฟังภาษาอังกฤษโดยมุ่งเน้นที่กระบวนการอภิปัญญา (Metacognition) ซึ่งหมายถึงความสามารถของผู้เรียนในการคิดเกี่ยวกับกระบวนการฟังของตนเอง โดยเสนอโมเดลการเรียนรู้เชิงอภิปัญญา (Metacognitive Listening Instruction Model) ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ (1) การวางแผน (Planning) ผู้เรียนตั้งเป้าหมายการฟัง และกำหนดกลยุทธ์ที่จะใช้ก่อนเริ่มการฟัง (2) การตรวจสอบ (Monitoring) ในระหว่างการฟัง ผู้เรียนจะคอยตรวจสอบความเข้าใจของตนเองอย่างต่อเนื่อง (3) การประเมินผล (Evaluation) หลังการฟัง ผู้เรียนประเมินระดับความเข้าใจ ตรวจสอบว่าบรรลุเป้าหมายการฟังหรือไม่ และสะท้อนว่ากลยุทธ์ที่ใช้มีประสิทธิภาพเพียงใด พร้อมปรับปรุงในการฟังครั้งถัดไป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบที่แก้ปัญหาทักษะการฟังภาษาอังกฤษนั้น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะภาษา โดยการฟังไม่เพียงแต่เป็นการรับฟังเสียงเท่านั้น แต่เป็นกระบวนการรับรู้ วิเคราะห์ และตีความข้อมูลอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งต้องอาศัยกลไกทางภาษาและกระบวนการคิดขั้นสูงร่วมกัน องค์ประกอบหลักประกอบด้วย ความสามารถในการรับรู้เสียง การจับใจความสำคัญ การอนุมานความหมายจากบริบท ความสามารถในการจดจำและเรียกคืนข้อมูล และการใช้กลยุทธ์อภิปัญญาเพื่อกำกับการฟังของตนเอง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ทำงานร่วมกันเป็นกลไกที่ช่วยให้ผู้เรียนแปลงสัญญาณเสียงให้กลายเป็นความหมายในมิติเนื้อหา เจตนา และอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้เรียนมีองค์ประกอบครบถ้วนจะสามารถพัฒนาไปสู่การฟังเชิงวิเคราะห์ได้ โดยอาศัยทฤษฎีแผนผัง (Schema Theory) และการประมวลผลแบบสองทิศทาง (Top-down และ Bottom-up Processing) ที่ใช้ความรู้เดิมเป็นฐานในการตีความข้อมูลใหม่และใช้ประสบการณ์ในอดีตประกอบการอนุมาน ดังนั้นองค์ประกอบเหล่านี้จึงควรได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นระบบผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยอาศัยองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์ดัง (ตารางที่ 1) ต่อไปนี้

ตาราง 1 ที่มาขององค์ประกอบแก้ปัญหาการฟัง

องค์ประกอบ ทักษะการฟัง	การรับรู้เสียง (Phonological Recognition)	การจับใจความ สำคัญ (Comprehending Main Ideas)	การเข้าใจ รายละเอียดและ โครงสร้างของ ข้อความที่ฟัง (Understanding Details)	การอนุมาน ความหมาย จากบริบท (Inferencing Meaning from Context)	ความสามารถ ในการจดจำ และดึงข้อมูล กลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability)	ทักษะอภิ ปัญญา (Metacognitive Strategies in Listening)
British Council (2015)	√	√	√	√	√	√
Buck (2001)	√			√		
Cambridge English (2019)	√	√	√	√	√	√
C o m m o n E u r o p e a n Framework of Reference for Languages CEFR. (2020)	√	√	√	√	√	√
ETS (USA) (2021)	√	√	√	√	√	√
Flowerdew & Miller (2005)	√			√	√	
Goh, C. (2000)		√				
Lively et al. (1993)	√			√		√
Vandergrift & Goh (2012)	√	√		√		
Field (2008)	√	√			√	√
Lund (1991)		√		√	√	√
Flowerdew & Miller (2005)	√	√		√	√	√
Rost (2011)	√	√		√	√	
T E S O L International Association (2021)	√	√	√	√	√	√
Vandergrift, L. (2007)		√			√	√
สรุปความถี่	12	12	5	12	11	10

ข้อมูลข้างต้นได้กล่าวถึง สามารถจัดกลุ่มและสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของพฤติกรรมบ่งชี้ตามองค์ประกอบของทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัย 5 ข้อ ดัง (ตารางที่ 2) ต่อไปนี้

ตาราง 2 องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ

องค์ประกอบ	พฤติกรรมบ่งชี้
1. ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition) เป็นความสามารถในการแยกแยะและจดจำเสียงต่างๆ ของภาษา เช่น เสียงพยัญชนะ สระ การเน้นเสียง และจังหวะของภาษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำความเข้าใจคำศัพท์และข้อความที่ฟัง	1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้ 2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้ 3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้
2. ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) เป็นความสามารถในการเข้าใจสาระหลักของข้อความที่ฟังโดยไม่ต้องอาศัยรายละเอียดทั้งหมด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสารและการฟังเชิงวิชาการ	1. สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้ 2. ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้ 3. เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้
3. ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	1. ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง 2. ใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้ 3. ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำทำความเข้าใจข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด
4. ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability) ความสามารถในการจดจำข้อมูลที่ได้รับฟัง และสามารถเรียกคืนข้อมูลนั้นเพื่อนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ 2. จดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้ 3. สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในบริบทใหม่ได้
5. ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening) ความสามารถในการควบคุมและปรับปรุงกระบวนการฟังของตนเอง เช่น การวางแผน ติดตาม และประเมินผลการฟัง	1. สามารถวางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา 2. สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคให้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อแก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ 3. สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้น

จากตารางที่ 2 ซึ่งแสดงองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สามารถสรุปได้ว่า ทักษะการฟังแบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition) ซึ่งเป็น

พื้นฐานของการฟัง โดยนักศึกษาควรสามารถแยกแยะเสียงพยัญชนะ สระ การลงน้ำหนักเสียง และจังหวะของประโยคได้อย่างชัดเจน เพื่อช่วยในการเข้าใจคำศัพท์และประโยคที่ฟัง ต่อมาคือ ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) ซึ่งเน้นการฟังเพื่อระบุประเด็นหลักโดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจรายละเอียดทั้งหมด เป็นทักษะสำคัญในบริบททางวิชาการ องค์ประกอบที่สาม คือ ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) ซึ่งเป็นทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถคาดเดาความหมายจากบริบทหรือความรู้เดิม และตีความอารมณ์หรือเจตนาของผู้พูดได้ องค์ประกอบที่ดีคือ ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจดจำสิ่งที่ได้ฟังและสามารถนำไปใช้ในบริบทใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และองค์ประกอบสุดท้ายคือ ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening) ซึ่งเน้นการควบคุมและปรับปรุงกระบวนการฟังของตนเอง เช่น การวางแผนล่วงหน้า การใช้กลยุทธ์เมื่อพบอุปสรรค และการประเมินผลการฟังเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยรวมแล้ว ตารางนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะการฟังทั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพในกลุ่มนักศึกษาครู

แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task Based Learning)

การใช้ภารกิจเป็นฐาน เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกระบวนการทำงานจริงโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือหลักในการสื่อสารและการเรียนรู้ สามารถกระตุ้นการใช้ภาษาตามธรรมชาติ สร้างบริบทการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง และส่งเสริมทักษะภาษาในระดับลึก ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ดังที่มิ้นเกอร์ศึกษาได้อธิบายไว้ดังนี้

2.1 ข้อมูลพื้นฐานและความหมายของแนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมแล้วพบว่า เอกสารที่เกี่ยวข้องหลายเล่มมีการใช้คำว่า ภารกิจ เป็นฐาน Task-Based Language Teaching (TBLT) และ Task-Based Learning (TBL) ในบริบทเดียวกันเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน งานวิจัยนี้จึงขอใช้คำว่า การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task-Based Learning: TBL) หมายถึง การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในภารกิจ (tasks) ที่มีเป้าหมายการสื่อสารที่ชัดเจน โดยใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา แสวงหาข้อมูล หรือปฏิบัติงานร่วมกัน (Nunan, 1989) และ Ellis (2023) กล่าวว่าภารกิจในที่นี้ หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่ต้องใช้

ภาษาเป็นสื่อกลางในการบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การขอข้อมูล การให้คำแนะนำ การตัดสินใจร่วมกัน หรือการแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่อง โดยมีคุณสมบัติสำคัญคือ ต้องมีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม มีโครงสร้างที่ยืดหยุ่น และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ภาษาตามธรรมชาติ (Skehan, 2003) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในฐานะรูปแบบการเรียนการสอนที่สามารถส่งเสริมทักษะภาษาได้ทุกด้าน โดยเฉพาะทักษะการฟังและการพูด เพราะผู้เรียนต้องใช้ภาษาตอบสนองในสถานการณ์ที่หลากหลายซึ่งใกล้เคียงกับการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม และการควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง (Widdowson, 2012)

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task-Based Learning: TBL) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกระบวนการทำงานจริงโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือหลักในการสื่อสารและการเรียนรู้ แนวคิดนี้ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในวงการการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ เนื่องจากสามารถกระตุ้นการใช้ภาษาตามธรรมชาติ สร้างบริบทการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง และส่งเสริมทักษะภาษาในระดับลึก ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task-Based Learning) มีพื้นฐานทางทฤษฎีที่แข็งแกร่งจากแนวคิดหลายสาขา โดยเฉพาะทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ของ Vygotsky (1978) ซึ่งเน้นว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการสร้างความรู้ร่วมกัน แนวคิดนี้สะท้อนให้เห็นในกิจกรรม TBL ที่ผู้เรียนต้องทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายของภารกิจ โดยการเรียนรู้เกิดขึ้นผ่านกระบวนการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามแนวคิด Zone of Proximal Development (ZPD) ที่ผู้เรียนจะสามารถทำสิ่งที่ยากกว่าความสามารถปัจจุบันได้ด้วยการสนับสนุนจากเพื่อนหรือครู นอกจากนี้ การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน ยังได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สำคัญ โดยเฉพาะ Interaction Hypothesis ของ Long (1996) ที่เน้นความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์และการเจรจาความหมายในกระบวนการเรียนรู้ภาษา ซึ่งเป็นแก่นสำคัญของกิจกรรม การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน ที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอย่างมีความหมาย

การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน มีรากฐานมาจากแนวคิดของ Communicative Language Teaching (CLT) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในบริบทจริง และได้พัฒนาแนวคิดโดยนักภาษาศาสตร์หลายคน โดยเฉพาะ Prabhu (1987), Nunan (1989), Skehan (1996), Ellis (2023), และ J. Willis (1996) ซึ่งเสนอให้การเรียนรู้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติภารกิจ (task) ที่มีความหมายและเป้าหมายชัดเจน

2.2 ลักษณะของแนวคิด การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน

แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐานเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในงานวิจัยครั้งนี้ โดยเฉพาะในบริบทของการแก้ปัญหาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งเอื้อให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานจริง (real-life task) ผ่านภารกิจที่มีความหมาย ชัดเจน และสอดคล้องกับบริบทการใช้งานภาษาของผู้เรียนในอนาคตในฐานะครูผู้สอน

Ellis (2023) และ J. Willis (1996) ชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task-Based Learning: TBL) มีจุดเด่นที่สำคัญ คือ การสร้างบริบทการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับการใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งรวมถึงการฟังเพื่อเข้าใจข้อมูลที่มีเป้าหมายเฉพาะ เช่น การฟังคำแนะนำ การฟังบทสนทนา หรือการฟังคำสั่งแล้วนำไปสู่การปฏิบัติ การฟังในลักษณะนี้ทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจจากสถานการณ์จริง (real-life motivation) และเกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ (experiential learning) ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งกว่าการฟังในแบบฝึกหัดที่ตัดขาดจากบริบทการใช้งาน การเรียนรู้ผ่านภารกิจจึงไม่เพียงเน้นผลลัพธ์ของภารกิจเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการพัฒนาทักษะการฟังอย่างเป็นองค์รวม ทั้งในระดับของการจับใจความ การสังเกตโทนเสียง การตีความเจตนา และการตอบสนองอย่างเหมาะสม

Nunan (2004) เสริมว่า การออกแบบภารกิจฟังที่มีแหล่งข้อมูลจริง (authentic input) เช่น คลิปข่าว รายการสัมภาษณ์ หรือบทสนทนาในชีวิตประจำวัน ช่วยพัฒนาทักษะการฟังในระดับที่สูงขึ้น เนื่องจากผู้เรียนต้องใช้ทั้งความรู้ด้านภาษาและความเข้าใจบริบทเพื่อถอดรหัสความหมาย ซึ่งรวมถึงการสรุปใจความหลัก การอนุมานจากคำพูดที่ไม่ตรงตัว และการวิเคราะห์ท่าทีของผู้พูด ความซับซ้อนของข้อมูลจริงเหล่านี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการจัดการสารภาษาอังกฤษในสถานการณ์หลากหลายได้ดีกว่าการฝึกฟังด้วยบทเรียนสังเคราะห์ที่เรียบง่ายเกินจริง ภารกิจที่ออกแบบบนฐานข้อมูลจริงจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมทักษะการฟังเพื่อการสื่อสารที่แท้จริง

มีลักษณะเด่นที่แตกต่างจากการเรียนการสอนแบบเน้นไวยากรณ์หรือการถ่ายทอดเนื้อหาแบบดั้งเดิม โดยผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการลงมือปฏิบัติจริงผ่านกิจกรรมที่ใช้ภาษาเพื่อสื่อสารและบรรลุเป้าหมายของภารกิจ แนวคิดนี้เชื่อว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อมีโอกาสใช้ภาษาในบริบทที่มีความหมายและสอดคล้องกับชีวิตจริง การจัดการเรียนรู้แบบนี้จึงสามารถพัฒนาทั้งทักษะภาษา ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกัน และความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างรอบด้าน (Ellis, 2003; Willis & Willis, 2007)

ทั้งนี้การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐานยังส่งเสริมการใช้กลยุทธ์แก้ปัญหาในการฟัง (Metacognitive Strategies) โดย L. Vandergrift (2003) ระบุว่า TBL ส่งเสริมการควบคุมกลยุทธ์การฟังของผู้เรียน เช่น การตั้งเป้าหมาย การตรวจสอบตนเอง และการสะท้อนผลหลังภารกิจ แนวคิดสำคัญของ Task

นอกจากนี้ C. Goh และ Taib (2006) ยังชี้ให้เห็นว่า การสะท้อนหลังภารกิจ (post-task reflection) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงอภิปัญญา ผู้เรียนที่มีโอกาสทบทวนสิ่งที่ตนได้ยิน ประเมินวิธีที่ใช้ และไตร่ตรองถึงข้อผิดพลาด จะสามารถพัฒนาแผนกลยุทธ์ใหม่ที่เหมาะสมกว่าเดิมในภารกิจครั้งถัดไป กระบวนการสะท้อนเช่นนี้ยังช่วยเสริมสร้างความรู้ตระหนักรู้ (awareness) และความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยตนเอง ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ดังนั้น การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน จึงไม่ได้ส่งเสริมเพียงทักษะการฟังในระดับรับสาร (receptive skill) แต่ยังพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้ควบคุมกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง (self-regulated learner) ผ่านกลยุทธ์ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในระหว่างและหลังภารกิจอย่างเป็นระบบ

แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐานยังเน้นการบูรณาการทักษะต่าง ๆ โดยไม่แยกออกจากกันอย่างสิ้นเชิง เช่น การฟังและการพูดมักถูกรวมอยู่ในภารกิจเดียวกัน ทำให้เกิดการใช้ภาษาในเชิงสื่อสารจริง (Long, 2015) และเนื่องจากภารกิจมีเป้าหมายชัดเจน จึงช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและแรงจูงใจภายใน (Dörnyei และ Ushioda, 2021) อีกทั้งยังสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งผู้เรียนสามารถมีอิสระในการตัดสินใจ เลือกกลยุทธ์ และสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างแท้จริง

Ellis (2023) แบ่งภารกิจออกเป็นสองประเภทหลัก ได้แก่ (1) Real-world tasks หรือ Target tasks ซึ่งจำลองสถานการณ์การใช้ภาษาจริงในชีวิตประจำวัน เช่น การขอข้อมูล การโทรศัพท์ การสัมภาษณ์ และ (2) Pedagogical tasks ซึ่งเป็นภารกิจที่ออกแบบมาเพื่อจุดประสงค์ทางการเรียนรู้โดยเฉพาะ เช่น การจับคู่ การเรียงลำดับ การเล่าเรื่องจากภาพ

องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐานประกอบด้วย (1) ภารกิจที่มีความหมาย (meaningful tasks), (2) บริบทการใช้งานจริง (authentic context), (3) การมีปฏิสัมพันธ์เชิงสื่อสาร (interactive communication), และ (4) การประเมินผลแบบเน้นผลลัพธ์ (outcome-based assessment) โดยแต่ละองค์ประกอบล้วนมีบทบาทในการส่งเสริมทักษะทางภาษาและการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

โครงสร้างของการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน ตามที่ Willis (1996) เสนอ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

Pre-task: การเตรียมผู้เรียนเข้าสู่ภารกิจ เช่น การแนะนำหัวข้อ คำศัพท์ หรือ โครงสร้างทางภาษาเบื้องต้น

Task cycle: การลงมือทำภารกิจ ซึ่งผู้เรียนทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายของ ภารกิจโดยครูมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุน

Language focus: การสะท้อนผล และการวิเคราะห์ภาษา ผู้เรียนจะได้ทบทวน ตรวจสอบ และพัฒนาภาษาที่ได้ใช้ในระหว่างทำภารกิจ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐานช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมี ปฏิสัมพันธ์กันทางภาษาอย่างมีความหมาย ซึ่งส่งผลให้เกิด แรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) ในการเรียนรู้ภาษา และสร้างประสบการณ์เรียนรู้ที่ลึกซึ้งกว่าการเรียนรู้แบบท่องจำหรือ การฟังเชิงรับอย่างเดียว แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน จึงไม่เพียงเป็นแนว ทางการสอนที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะการฟังเท่านั้น แต่ยังเป็น แนวทางในการออกแบบรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างในระดับหลักสูตรและการสอนภาษาของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐานมีองค์ประกอบสำคัญที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็น ระบบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยองค์ประกอบที่ได้รับการยอมรับจาก นักวิจัย เช่น J. Willis (1996), Skehan (1996), Ellis (2023), L. Vandergrift (2003) และ Nunan (2004) มีดังนี้

การใช้ภารกิจ (Task) เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ภารกิจที่มีเป้าหมายชัดเจนและ เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน และส่งเสริมการใช้ภาษาในบริบทที่มีความหมาย (meaningful use of language)

การใช้ภาษาในสถานการณ์จริง (Real-world or Pedagogical Tasks) การเรียนรู้ ผ่านภารกิจที่จำลองหรืออิงจากสถานการณ์จริง เช่น การฟังข่าว การแก้ปัญหา หรือการสนทนาใน กลุ่ม ช่วยพัฒนาทักษะการฟังและพูดในบริบทจริงอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างกระบวนการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน (Three-Phase Framework)

Pre-task: กระตุ้นความรู้เดิม และเตรียมความพร้อมด้านคำศัพท์หรือบริบท

Task Cycle: การทำภารกิจร่วมกัน เช่น ฟังเพื่อแก้ปัญหา หรืออภิปราย

Post-task: การสรุปผล การสะท้อนผลการเรียนรู้ และการเน้นรูปแบบภาษา (focus on form)

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน ผ่านภารกิจ เช่น การจัดลำดับ การอภิปราย หรือการวางแผน ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารและการประสานงานในกลุ่ม

การใช้กลยุทธ์อภิปัญญาในการฟัง (Metacognitive Listening Strategies) ผู้เรียนพัฒนากลยุทธ์ในการฟัง เช่น การตั้งเป้าหมาย การคาดเดาข้อมูล การตรวจสอบความเข้าใจ และการสะท้อนตนเอง เพื่อการฟังที่มีประสิทธิภาพในระยะยาว (L. Vandergrift (2003); C. Goh และ Taib (2006))

การฟังอย่างมีเป้าหมายและการสะท้อนตนเอง (Goal-Oriented Listening & Reflection) การฟังไม่ใช่เพียงเพื่อเข้าใจ แต่มีจุดประสงค์ชัดเจน เช่น เพื่อนำไปสู่การโต้ตอบ การลงมือปฏิบัติ และการปรับกลยุทธ์ในครั้งถัดไป ซึ่งสะท้อนแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning skill)

โดยสรุป องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (TBL) นั้นทำหน้าที่ประสานระหว่าง ภารกิจที่มีเป้าหมายและมีความหมาย กับ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม ผ่านบริบทที่เสมือนจริง โดยอาศัยการร่วมมือระหว่างผู้เรียน การวางแผนอย่างมีกลยุทธ์ และการสะท้อนผลเพื่อการพัฒนา ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการวางรากฐานให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นใจ ตลอดจนส่งเสริมความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้ของตนเองในระยะยาว

แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory)

3.1 ความหมายของแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้

แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) เป็นทฤษฎีทางปัญญาที่อธิบายว่ามนุษย์ใช้โครงสร้างของความรู้ที่มีอยู่เดิมในสมอง เรียกว่า “สคีมา” (schema) ในการตีความ ทำความเข้าใจ และจัดเก็บข้อมูลใหม่ที่ได้รับเข้ามา (Bartlett, 1932; Carrell & Eisterhold, 1983) โดยเฉพาะในกระบวนการฟังภาษาอังกฤษ ผู้เรียนจะเข้าใจสิ่งที่ได้ยินได้ดียิ่งขึ้นหากมีประสบการณ์หรือความรู้เกี่ยวกับหัวข้อนั้นอยู่ก่อนแล้ว (background knowledge) ทฤษฎีนี้จึงเน้นว่าการฟังไม่ใช่กระบวนการที่รับสารอย่างเฉย ๆ (passive) แต่เป็นกระบวนการสร้างความหมายอย่างกระตือรือร้น (active process) ซึ่งเกิดจากการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้เดิมในสมองของผู้เรียน

แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ หมายถึงโครงสร้างของความรู้ที่จัดเก็บอยู่ในความทรงจำระยะยาว ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล ประสบการณ์ และความเข้าใจเกี่ยวกับโลกรอบตัวที่บุคคลสั่งสมมาจากการเรียนรู้ในอดีต แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ เหล่านี้ทำหน้าที่เป็นกรอบอ้างอิง (framework) ที่ช่วยให้บุคคลสามารถตีความ ทำนาย และเติมเต็มข้อมูลที่ขาดหายไป ในสถานการณ์ใหม่ได้

P. L. Carrell (1984) อธิบายว่าแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ มีลักษณะเป็นโครงสร้างข้อมูลที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ และมีช่องว่าง (slots) ที่สามารถเติมเต็มด้วยข้อมูลจากสถานการณ์เฉพาะได้ โครงสร้างความรู้แต่ละประเภทจะมีความเชี่ยวชาญในการจัดการกับข้อมูลในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น โครงสร้างความรู้เกี่ยวกับสถานที่ บุคคล เหตุการณ์ หรือแนวคิดทางวิชาการ

3.2 ลักษณะสำคัญของทฤษฎีโครงสร้างความรู้ Schema Theory

3.2.1. การพึ่งพิงพาความรู้เดิม

(1) การพึ่งพิงพาความรู้เดิม

การพึ่งพิงที่มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่พึ่งพิงกับความรู้ที่มีอยู่ก่อน หากผู้เรียนไม่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหัวข้อ ก็จะทำให้ตีความได้ยาก (A. Anderson, & Lynch, T. , 1988) ความรู้เดิมนี้ประกอบด้วยหลายมิติ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา (content knowledge) ความรู้เกี่ยวกับภาษา (linguistic knowledge) และความรู้เกี่ยวกับโลก (world knowledge) เมื่อผู้เรียนได้ยืมข้อมูลใหม่ สมองจะค้นหาสคีมาที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการตีความและทำความเข้าใจ กระบวนการนี้เรียกว่า "schema activation" ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความเข้าใจตัวอย่างเช่น เมื่อผู้เรียนฟังบทสนทนาเกี่ยวกับการสั่งอาหารในร้านอาหาร หากมีประสบการณ์เกี่ยวกับการไปร้านอาหารมาก่อน จะสามารถคาดเดาคำศัพท์และรูปแบบการสนทนาได้ แม้จะไม่ได้ยินทุกคำชัดเจน นอกจากนี้ ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมการรับประทานอาหารยังช่วยให้เข้าใจบริบทและความเหมาะสมของการสื่อสารในสถานการณ์นั้นๆ ได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม การขาดความรู้พื้นฐานอาจส่งผลให้ผู้เรียนพึ่งพากระบวนการถอดรหัสภาษาแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อการสร้างความเข้าใจที่ครบถ้วน โดยเฉพาะเมื่อต้องจัดการกับข้อมูลที่ซับซ้อนหรือมีความคลุมเครือ

(2) การพึ่งพิงเป็นกระบวนการแบบ Top-down และ Bottom-up

กระบวนการสังเคราะห์จากความรู้เดิม (Top-down processing) คือกระบวนการที่ผู้เรียนใช้ความรู้เดิมและบริบทเพื่อเดาความหมาย กระบวนการนี้เริ่มต้นจากการใช้สปีมาและความรู้ระดับสูงเพื่อคาดการณ์และตีความข้อมูลที่ได้รับ ผู้เรียนจะใช้ความรู้เกี่ยวกับหัวข้อสถานการณ์ และประสบการณ์ส่วนตัวในการสร้างความหมาย กระบวนการนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้แม้จะฟังไม่ได้ทุกคำ หรือมีคำศัพท์ที่ไม่รู้จักปะปนอยู่ ตัวอย่างของ top-down processing คือ การที่ผู้เรียนสามารถเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่จากบริบท หรือการคาดเดาเนื้อหาที่จะตามมาจากประโยคเปิด นอกจากนี้ การใช้ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของประเภทข้อความต่างๆ (เช่น ข่าว การบรรยาย การสนทนา) ยังช่วยให้ผู้เรียนติดตามเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลจากเสียงสู่ความหมาย (Bottom-up processing) คือกระบวนการประมวลผลภาษาจากหน่วยเล็กที่สุดไปสู่หน่วยที่ใหญ่ขึ้น โดยเริ่มจากการรับรู้เสียง (phonemes) ตัวอักษร คำศัพท์ โครงสร้างประโยค แล้วจึงสร้างความเข้าใจของข้อความโดยรวม (Anderson & Lynch, 1988; Field, 2008) ผู้เรียนที่ใช้กระบวนการนี้จะพยายามถอดรหัสเสียงและคำศัพท์อย่างละเอียด จากนั้นค่อยสร้างความหมายของประโยคและเนื้อหา

ผู้เรียนถอดรหัสเสียง คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์อย่างละเอียด กระบวนการนี้เริ่มต้นจากการรับรู้เสียงพื้นฐาน (phonemes) จากนั้นจึงประกอบเป็นคำ วลี ประโยค และข้อความที่สมบูรณ์ การประมวลผลแบบนี้ต้องอาศัยความสามารถทางภาษาที่แข็งแกร่ง รวมถึงการรู้จักเสียงของภาษา คำศัพท์ และกฎไวยากรณ์

Bottom-up processing มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการกับรายละเอียดเฉพาะ เช่น ตัวเลข ชื่อเฉพาะ หรือข้อมูลที่ต้องการความแม่นยำสูง กระบวนการนี้ยังช่วยในการตรวจสอบและยืนยันความเข้าใจที่ได้จาก top-down processing

โดยสรุปคือ การฟังที่ดีควรผสานทั้งสองกระบวนการนี้เข้าด้วยกัน (Almutairi, 2012) โดยทั้งสองกระบวนการจะทำงานพร้อมกันและส่งผลต่อซึ่งกันและกัน เมื่อ bottom-up processing ให้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ top-down processing จะช่วยเติมเต็มช่องว่าง ในทางกลับกัน เมื่อการคาดเดาจาก top-down processing ไม่ตรงกับข้อมูลจาก bottom-up processing ผู้เรียนจะปรับปรุงความเข้าใจของตน

การสอนควรพัฒนาทั้งสองทักษะ โดยการฝึกฝนการรับรู้เสียงและการจดจำคำศัพท์ (bottom-up) ควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้พื้นฐานและกลยุทธ์การคาดเดา (top-down) ผู้เรียนที่มีความสมดุลในทั้งสองด้านจะมีประสิทธิภาพในการฟังสูงกว่าผู้ที่พึ่งพาเพียงด้านใดด้านหนึ่ง

3. สนับสนุนการใช้สื่อจริง (Authentic Materials)

การใช้แหล่งข้อมูลจริง เช่น ข่าวสาร รายการวิทยุ หรือบทสนทนาในชีวิตประจำวัน ช่วยกระตุ้นสติมาของผู้เรียนและสร้างการรับรู้ที่ใกล้เคียงกับโลกจริง (P. L. Carrell, 1984)

สื่อจริงมีลักษณะพิเศษหลายประการที่แตกต่างจากสื่อการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อการศึกษา ได้แก่ ความเป็นธรรมชาติของภาษา ความหลากหลายของสำเนียงและความเร็วในการพูด การมีเสียงรบกวนหรือสภาพแวดล้อมที่ไม่สมบูรณ์แบบ และเนื้อหาที่สะท้อนวัฒนธรรมและสังคมจริง ลักษณะเหล่านี้ช่วยเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง

การเปิดรับสื่อจริงช่วยขยายและพัฒนาโครงสร้างความรู้ ของผู้เรียนในหลายมิติ ทั้งความรู้เกี่ยวกับเนื้อหา วัฒนธรรม และรูปแบบการใช้ภาษาในบริบทต่างๆ เช่น การฟังข่าวจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน รูปแบบการนำเสนอข่าว และคำศัพท์เฉพาะทาง ในขณะที่การฟังรายการสนทนาจะช่วยพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับการโต้ตอบระหว่างบุคคล ภาษาพูดที่ไม่เป็นทางการ และนัยยะทางสังคม

อย่างไรก็ตาม การใช้สื่อจริงต้องมีการคัดเลือกและปรับระดับความยากให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน การให้สื่อที่ยากเกินไปอาจทำให้ผู้เรียนท้อแท้และไม่สามารถเรียกใช้โครงสร้างความรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในทางกลับกัน สื่อที่ง่ายเกินไปอาจไม่ช่วยในการพัฒนาทักษะหรือขยายโครงสร้างความรู้ ของผู้เรียน

นอกจากนี้ ครูผู้สอนควรเตรียมกิจกรรมที่ช่วยเชื่อมโยงสื่อจริงกับประสบการณ์และความรู้ของผู้เรียน เช่น การอภิปรายก่อนฟัง การให้ข้อมูลพื้นฐาน หรือการเปรียบเทียบกับสถานการณ์ที่คุ้นเคย วิธีการเหล่านี้จะช่วยเปิดใช้งานโครงสร้างความรู้ ที่เกี่ยวข้องและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้จากสื่อจริง ประโยชน์อีกประการหนึ่งของการใช้สื่อจริงคือการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ เนื่องจากผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนมีความเกี่ยวข้องและใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน การเปิดรับข้อมูลข่าวสารและความบันเทิงในภาษาเป้าหมายยังช่วยสร้างพฤติกรรม การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการใช้ภาษาอย่างต่อเนื่องนอกห้องเรียน

สรุปคือ การเข้าใจภาษานั้นเกิดจากการที่ผู้เรียนเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับโครงสร้างความรู้เดิมที่มีอยู่ในสมอง หรือที่เรียกว่า “สติมา” โดยเฉพาะในการฟังภาษาอังกฤษ ผู้เรียนจะใช้ความรู้เกี่ยวกับหัวข้อ บริบท หรือประสบการณ์ส่วนตัว เพื่อคาดเดาและตีความสารที่ได้รับ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เรียกว่า การประมวลผลแบบบนลงล่าง (Top-down processing) ขณะเดียวกันก็ต้องอาศัย การประมวลผลแบบล่างขึ้นบน (Bottom-up processing) เพื่อถอดรหัสเสียง คำศัพท์ และไวยากรณ์ที่ได้ยิน ทั้งสองกระบวนการนี้ทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความเข้าใจที่

ลึกซึ้งและแม่นยำ โดยทฤษฎีโครงสร้างความรู้ มีบทบาทสำคัญในการออกแบบกิจกรรมการฟังที่เน้นการกระตุ้นความรู้เดิม สร้างบริบทที่มีความหมาย และพัฒนากลยุทธ์การตีความสารอย่างเป็นระบบ

3.3 บทบาทของครูตามแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้

บทบาทของครูตามแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ คือการทำหน้าที่เป็น ผู้ออกแบบและกระตุ้นการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่ โดยครูต้องช่วยผู้เรียน “เปิดใช้” สติมาที่เกี่ยวข้องก่อนการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถตีความและสร้างความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทของการฟังภาษา ครูควรใช้กิจกรรมก่อนฟัง (pre-listening activities) เช่น การตั้งคำถาม การให้ข้อมูลพื้นฐาน การแสดงภาพ หรือการอภิปราย เพื่อช่วยผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมกับหัวข้อที่จะฟัง (Richard C Anderson และ Pearson, 1984) นอกจากนี้ครูยังต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ กลยุทธ์อภิปัญญา เช่น การคาดเดา ตรวจสอบ และประเมินความเข้าใจ เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ อย่างลึกซึ้ง รวมถึงต้องออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและมีบริบทสมจริงเพื่อขยายสติมาใหม่ให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะการใช้สื่อและสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง เพื่อพัฒนาทักษะการรับรู้ และการตีความสารอย่างยั่งยืน (C. C. M. Goh, 2018)

การสอนตามแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ สนับสนุนให้ ส่งเสริมพฤติกรรม การฟังของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ดังนี้

พฤติกรรมเชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่

ผู้เรียนจะฝึกใช้ประสบการณ์เดิม หัวข้อที่คุ้นเคย หรือบริบททางสังคมที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยให้เข้าใจสิ่งที่ฟังได้ลึกซึ้งและแม่นยำยิ่งขึ้น (Richard C Anderson และ Pearson, 1984)

พฤติกรรมคาดเดาและตีความสารด้วยกลยุทธ์ Top-down Processing

ผู้เรียนที่ใช้กลยุทธ์การฟังแบบ Top-down จะไม่พยายามแปลคำศัพท์หรือจับรายละเอียดทุกคำที่ได้ยิน แต่จะ เน้นการฟังเพื่อเข้าใจความหมายโดยรวม (global meaning) โดยใช้ความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ บริบท หรือสถานการณ์ เช่น สถานที่ เหตุการณ์ ผู้พูด และจุดประสงค์ของการสื่อสาร เพื่อช่วยคาดเดาและตีความสิ่งที่ได้ยิน (R. C. Anderson, 2013) พฤติกรรมนี้มักพบในผู้เรียนที่มีประสบการณ์ด้านภาษาหรือเนื้อหาในระดับหนึ่ง โดยพวกเขาจะสามารถเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับ สติมาที่มีอยู่ในสมอง เพื่อช่วยให้สามารถเข้าใจข้อความ แม้จะมี คำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย เสียงฟังไม่ชัดเจน หรือมีการใช้สำเนียงต่างถิ่น นอกจากนี้ การคาดเดาตามบริบทยังช่วยให้ผู้เรียนไม่สับสนกับคำที่ไม่รู้จัก และสามารถติดตามสารได้ต่อเนื่อง เช่น เมื่อ นักศึกษาฟังบทสนทนาในร้านอาหาร แม้จะไม่เข้าใจคำว่า “recommendation” แต่หากเข้าใจ

บริบทว่าเป็นการถามพนักงานเกี่ยวกับอาหารยอดนิยม ก็สามารถเดาความหมายได้จากสถานการณ์โดยรวม นี่คือพฤติกรรมของผู้ฟังที่ใช้กลยุทธ์ Top-down ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (J. Field, 2019) กลยุทธ์นี้ยังช่วยลดความเครียดในการฟัง โดยผู้เรียนจะมีความมั่นใจในการเข้าใจเนื้อหาโดยรวม แทนที่จะรู้สึกติดขัดเมื่อไม่เข้าใจคำบางคำ ซึ่งส่งผลดีต่อแรงจูงใจในการฟังภาษาอังกฤษในระยะยาว (L. Vandergrift, 2003)

พฤติกรรมการใช้ข้อมูลภาษาที่ได้ยินจริง (Bottom-up Processing)

ผู้เรียนที่ใช้กลยุทธ์การฟังแบบ Bottom-up จะเน้นการวิเคราะห์หน่วยภาษาจากเล็กไปใหญ่ โดยเริ่มจากการแยกแยะเสียงพยัญชนะ สระ จังหวะ และโทนเสียง จากนั้นจึงประมวลผลเป็นคำ วลี และโครงสร้างประโยค ก่อนจะรวมเป็นความหมายโดยรวมของสิ่งที่ได้ยิน (Field, 2008) พฤติกรรมของผู้เรียนในลักษณะนี้คือการ จดจ่อกับรายละเอียดทางภาษา เช่น การจำแนกคำศัพท์สำคัญ (keywords), การฟังหาคำเปลี่ยนหัวข้อ (signpost words), การวิเคราะห์ไวยากรณ์ เช่น tense หรือคำเชื่อม (connectors) ซึ่งช่วยให้สามารถจัดเรียงข้อมูลและสร้างความเข้าใจแบบเป็นลำดับขั้น ตัวอย่างเช่น ในการฟังข่าวภาษาอังกฤษ ผู้เรียนอาจไม่รู้เนื้อหามาก่อน แต่สามารถฟังจับคำนาม เช่น “storm,” “evacuation,” “injury” แล้ววิเคราะห์ว่าเนื้อหาน่าจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ภัยพิบัติ โดยอาศัยความสามารถในการฟังและแปลเสียงเป็นคำอย่างแม่นยำ กลยุทธ์นี้เหมาะกับผู้เรียนที่ต้องการ พัฒนาทักษะความแม่นยำ (accuracy) และจำเป็นอย่างยิ่งในระดับเริ่มต้นถึงปานกลาง เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนสร้างคลังคำศัพท์และไวยากรณ์ผ่านการฟังจริง อีกทั้งยังช่วยในสถานการณ์ที่บริบทไม่ชัดเจนหรือเมื่อหัวข้อไม่คุ้นเคย ทำให้ผู้เรียนต้องอาศัยสัญญาณภาษามากกว่าความรู้เดิม (H. D. Brown, 2017)

อย่างไรก็ตาม การฟังพาแต่เพียง Bottom-up อาจทำให้ผู้เรียน ฟังแบบสะดุด (fragmented listening) หากไม่สามารถจับความหมายรวมได้ ดังนั้นควรใช้ควบคู่กับ Top-down processing เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและครบถ้วนมากยิ่งขึ้น (J. Field, 2019)

พฤติกรรมวางแผน ตรวจสอบ และประเมินตนเองหลังฟัง

พฤติกรรมนี้สะท้อนถึงการใช้ กลยุทธ์อภิปัญญา (Metacognitive Strategies) ซึ่งเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญของผู้เรียนรู้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในการฟังภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นทักษะที่ต้องใช้การประมวลผลอย่างต่อเนื่องและซับซ้อน ผู้เรียนที่มีทักษะอภิปัญญาจะสามารถ วางแผน (planning) การฟังได้อย่างชัดเจน เช่น การตั้งเป้าหมายก่อนฟังว่าต้องการฟังเพื่อจับใจความ ฟังเพื่อหาข้อสรุป หรือฟังเพื่อเตรียมตอบคำถาม (L. Vandergrift, & Cross, J., 2018) ระหว่างการฟัง ผู้เรียนจะใช้กลยุทธ์ ตรวจสอบ (monitoring) เพื่อประเมินความเข้าใจของ

ตนเอง เช่น การฟังซ้ำเมื่อไม่เข้าใจ การปรับสมาธิ หรือการใช้บริบทช่วยในการตีความความหมาย นอกจากนี้ เมื่อการฟังสิ้นสุดลง ผู้เรียนจะเข้าสู่กระบวนการ ประเมิน (evaluating) ตนเอง เช่น การทบทวนว่าบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ การสะท้อนว่าใช้กลยุทธ์ใดได้ผลดีหรือไม่ดี และการคิดหาวิธีพัฒนาในการฟังครั้งถัดไป (C. Goh และ Taib, 2006)

พฤติกรรมเหล่านี้ช่วยส่งเสริมการเป็นผู้เรียนรู้ที่ควบคุมตนเอง (self-regulated learner) ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญของครูในอนาคต เพราะไม่เพียงส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้โดยรวมในวิชาชีพครูอีกด้วย

พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลใหม่และลดอคติจากโครงสร้างความรู้เดิม

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) ชี้ให้เห็นว่า แม้การใช้สคีม่าจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตีความสารได้อย่างรวดเร็วและประหยัดพลังงานทางปัญญา แต่หากสคีม่าที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับข้อมูลใหม่ ก็อาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดหรือตีความคลาดเคลื่อน (Johnson, 1981) ผู้เรียนที่พัฒนาพฤติกรรมการฟังตามแนวคิดนี้จะ ตระหนักถึงข้อจำกัดของความรู้เดิมของตนเอง และพร้อมที่จะทบทวน ปรับ หรือแม้แต่ยอมรับข้อมูลที่ขัดแย้งกับความคาดหวังเดิม

P. L. Carrell, & Eisterhold, J. C (1983) ความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม สถานการณ์ หรือมุมมองที่แตกต่างจากของตน การลดอคติจากกรอบประสบการณ์เดิมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจข้อมูลจากแหล่งภาษาที่สองได้อย่างรอบด้าน และหลีกเลี่ยงการตีความแบบ “เหมารวม” หรือ “ตีความจากมุมมองของตนเอง”

พฤติกรรมนี้ยังเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับนักศึกษาครุศาสตร์ ซึ่งในอนาคตจำเป็นต้องสามารถเปิดรับแนวคิดใหม่ที่หลากหลาย รวมทั้งมีทักษะการฟังที่ลึกซึ้งและปราศจากอคติเมื่อต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในบริบททางการศึกษาและสังคม

พฤติกรรมการฟังเพื่อความเข้าใจมากกว่าการแปลคำศัพท์ทีละคำ

พฤติกรรมนี้สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงจากแนวคิดการฟังแบบเน้น “การเข้าใจทีละคำ” ไปสู่การฟังแบบ มองภาพรวมของสาร (global comprehension) โดยผู้เรียนจะฝึกฝนการจับใจความหลัก โครงเรื่อง หรือวัตถุประสงค์ของผู้พูด มากกว่าการหยุดทุกครั้งที่ได้ยินคำศัพท์ที่ไม่รู้จักหรือพยายามแปลคำศัพท์ทุกคำอย่างละเอียด (Almutairi, 2012) ผู้เรียนที่มีพฤติกรรมลักษณะนี้จะไม่พึ่งพาการถอดรหัสทางไวยากรณ์หรือคำศัพท์แบบตรงตัวเพียงอย่างเดียว แต่จะใช้ กลยุทธ์การอนุมาน (inferencing strategies) และการใช้บริบทช่วยตีความสาร เช่น การสังเกตโทนเสียง ลำดับของข้อมูล หรือการเน้นน้ำเสียงของผู้พูด เพื่อสร้างความเข้าใจในระดับแนวคิดมากกว่าระดับถ้อยคำ (J Field, 2008) พฤติกรรมนี้ช่วยส่งเสริม ความคล่องแคล่วในการฟัง (listening fluency)

ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสารในสถานการณ์จริง โดยเฉพาะในบริบทที่ผู้เรียนต้องฟังบทสนทนาในความเร็วธรรมชาติ หรือเมื่อต้องฟังข้อมูลที่ไม่มีโอกาสฟังซ้ำ เช่น การบรรยาย หรือบทสัมภาษณ์ภาษาอังกฤษ

ดังนั้น การส่งเสริมให้นักศึกษาคณะครุศาสตร์มีพฤติกรรมการฟังลักษณะนี้ จะช่วยพัฒนาความมั่นใจ ความสามารถในการประเมินเนื้อหา และทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูในอนาคต

3.3 ความสำคัญของทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งมุ่งผลิตครูมืออาชีพที่สามารถสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความสำคัญในประเด็นหลัก ดังนี้

พัฒนาทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจในบริบทจริง

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาคณะครุศาสตร์สามารถ พัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษในระดับที่ลึกซึ้งและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในการฟังข้อมูลในบริบทที่มีความซับซ้อนหรือมีความเป็นสากล เช่น การบรรยายทางวิชาการ การอภิปรายข่าวสาร หรือการรับฟังข้อคิดเห็นจากแหล่งความรู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษ ผู้เรียนจะใช้ “สคีมา” หรือโครงสร้างความรู้เดิมของตนเพื่อเชื่อมโยงกับข้อมูลใหม่ที่ได้ยิน ทำให้สามารถ ตีความหมาย และจับใจความได้อย่างแม่นยำ แม้จะไม่เข้าใจทุกคำศัพท์ การฝึกฝนในแนวทางนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการฟังใน สถานการณ์จริง (authentic situations) ได้อย่างมั่นใจและยืดหยุ่นมากขึ้น เช่น การฟังการสนทนาในห้องประชุม หรือการตอบรับข้อมูลจากสื่อออนไลน์ ซึ่งล้วนมีความเร็ว เนื้อหาซับซ้อน และมีรูปแบบทางภาษาไม่เป็นทางการผสมอยู่ด้วย (J Field, 2008)

แนวทางนี้สอดคล้องกับบริบทของวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องการบุคลากรที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ จากแหล่งสากล พัฒนาตนเองทางวิชาชีพ และสามารถถ่ายทอดข้อมูลที่มีความหมายให้แก่ผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและเข้าใจง่าย

สร้างความตระหนักรู้ในการฟังอย่างมีเป้าหมาย (Purposeful Listening)

นักศึกษาจะฝึกใช้กลยุทธ์การฟังที่มุ่งเน้นการจับใจความสำคัญ วิเคราะห์เจตนาของผู้พูด และสะท้อนความเข้าใจของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของครูมืออาชีพที่ต้องสามารถฟังนักเรียนและบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (Vandergrift, 2004)

เสริมพฤติกรรมผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

การเรียนรู้ผ่านสื่อมาช่วยให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกปรับความเข้าใจเมื่อพบกับข้อมูลใหม่ และยืดหยุ่นต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของครูยุคใหม่ (P. L. Carrell และ Eisterhold, 1983)

สนับสนุนการเรียนรู้เชิงวิเคราะห์และสะท้อนตน (Analytical and Reflective Learning)

การใช้สคีมานักคิดในกิจกรรมฟังช่วยให้นักศึกษาครุศาสตร์ตระหนักถึงอคติและการตีความของตนเอง ส่งเสริมการเป็น “ครูนักคิด” ที่ไม่เพียงรับข้อมูล แต่สามารถประเมิน สังเคราะห์ และปรับใช้ความรู้ได้อย่างเหมาะสม (Johnson, 2017)

เตรียมความพร้อมสู่บทบาทของ “ครูผู้ถ่ายทอดภาษา”

ครูที่มีพื้นฐานจาก Schema Theory จะสามารถสอนทักษะการฟังแก่นักเรียนในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

3.4 หลักการสำคัญแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) เป็นแนวคิดสำคัญที่อธิบายกระบวนการเรียนรู้และการประมวลผลข้อมูลของมนุษย์ โดยเฉพาะในด้านการฟังและการเข้าใจภาษา หลักการที่นำเสนอแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนและความเชื่อมโยงของกระบวนการทางปัญญาอย่างชัดเจน โดยมีนักการศึกษากล่าวไว้ดังนี้

1) ความรู้เดิมเป็นพื้นฐานของความเข้าใจใหม่ การรับรู้และตีความข้อมูลใหม่ของผู้เรียนขึ้นอยู่กับโครงสร้างความรู้เดิม (สคีม่า) ที่มีอยู่ในสมอง ผู้เรียนจะเข้าใจสารได้ดีขึ้นหากมีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นมาก่อน (Richard C Anderson และ Pearson, 1984)

2) การสร้างความหมายเป็นกระบวนการเชิงรุก (Active Process) การฟังและเข้าใจภาษาคือกระบวนการที่ผู้เรียนมีบทบาทในการสร้างความหมาย ไม่ใช่การรับข้อมูลอย่างเฉย ๆ โดยจะใช้ทั้งความรู้เดิมและบริบทในสถานการณ์นั้น (G. Brown และ Yule, 1983)

3) สคีม่าทำงานผ่านกระบวนการ Top-down และ Bottom-up การฟังที่มีประสิทธิภาพเกิดจากการประมวลผลร่วมกันของข้อมูลระดับล่าง (เสียง คำศัพท์ โครงสร้าง) และ

ข้อมูลระดับบน (บริบท ความรู้เดิม ความคาดหวัง) ซึ่งทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง (J Field (2008); A. Anderson, & Lynch, T. (1988))

4) การฟังต้องอาศัยบริบทและการคาดเดา ผู้เรียนสามารถใช้บริบททางวัฒนธรรม สถานการณ์ทางสังคม หรือเจตนาของผู้พูดเพื่อช่วยในการอนุมานความหมาย แม้ไม่ได้ยินชัดเจน หรือไม่เข้าใจทุกคำ (Zeng, 2018)

5) โครงสร้างความรู้สามารถพัฒนาและปรับเปลี่ยนได้ เมื่อผู้เรียนเผชิญกับข้อมูลใหม่ที่ไม่สอดคล้องกับโครงสร้างความรู้เดิม พวกเขาสามารถปรับหรือสร้างโครงสร้างความรู้ใหม่ได้ เป็นการเรียนรู้ที่แท้จริงซึ่งขยายโครงสร้างความรู้ของตนเอง (P. L. Carrell, 1984)

ทฤษฎีนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการสอนทักษะการฟัง เพราะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจว่าผู้เรียนต้องการทั้งความรู้พื้นฐาน การฝึกฝนทักษะการวิเคราะห์ เสียงและคำศัพท์ และโอกาสในการใช้ความรู้เดิมเพื่อตีความสถานการณ์ใหม่ๆ อย่างสร้างสรรค์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task-Based Learning)

Ellis (2003) ได้วิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยภารกิจในเชิงภาษาศาสตร์ และเสนอว่า การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน เป็นรูปแบบที่ช่วยพัฒนาความสามารถทางภาษาได้อย่างรอบด้าน เพราะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริง โดยเน้นการใช้ภาษาตามจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน แทนการเรียนรู้ผ่านกฎไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว ผู้เรียนที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยภารกิจจะมีความกระตือรือร้นในการสื่อสาร และสามารถพัฒนาทักษะ fluency และ accuracy ควบคู่กันได้อย่างสมดุล

J. Willis, & Willis, D. (2007) ได้นำเสนอโมเดลการจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจที่แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ pre-task, task cycle และ language focus ซึ่งกลายเป็นกรอบแนวทางที่ใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก งานวิจัยของทั้งสองยังเน้นว่า การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องมีบทบาทเชิงรุกผ่านการพูด คิด และสื่อสารอย่างมีจุดหมาย ซึ่งช่วยกระตุ้นทักษะการใช้ภาษาที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

Nunan (2004) ได้พัฒนาโมเดลการเรียนรู้ภาษาผ่านภารกิจที่เชื่อมโยงระหว่างทักษะภาษา วัตถุประสงค์การเรียนรู้ และบริบทของผู้เรียน โดยเขาเน้นว่า ภารกิจต้องมีความหมายต่อผู้เรียน (learner-centeredness) และอยู่ในขอบเขตที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริงใน

ชีวิตประจำวัน งานของ Nunan ยังเน้นความสำคัญของการ scaffold การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถก้าวไปสู่ความสามารถในการใช้ภาษาอย่างอิสระ

Zeng (2018) และ C. C. M. Goh (2018) ทั้งสองได้ศึกษาเรื่องการใช้ การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน ควบคู่กับการพัฒนากลยุทธ์อภิปัญญา (Metacognitive Strategies) ในการฟังภาษาอังกฤษ โดยพบว่าเมื่อกิจกรรมการฟังมีเป้าหมายชัดเจนและมีการสะท้อนผล ผู้เรียนจะสามารถวางแผน ตรวจสอบ และประเมินผลตนเองได้ดีขึ้น งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน ไม่ได้ส่งเสริมแค่การฟังเพื่อเข้าใจสารเท่านั้น แต่ยังพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง

Lynch และ Mendelsohn (2013) ให้ความสำคัญกับ “Interactive Listening” หรือ การฟังที่เกิดขึ้นในบริบทของการสื่อสารสองทาง เช่น การฟังบทสนทนาแล้วโต้ตอบ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนฝึกทั้งการฟังเพื่อความเข้าใจ และการตอบสนองอย่างเหมาะสมในสถานการณ์จริง Lynch ชี้ว่า การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน เป็นบริบทที่เหมาะสมต่อการพัฒนาแนวทางนี้โดยตรง

Le Thi Hoa (2024) ได้ดำเนินการวิจัยในประเทศเวียดนาม โดยมุ่งศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task-Based Learning: TBL) ที่มีความซับซ้อนระดับสูงต่อพัฒนาการทางทักษะการฟังของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบเดิม และกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนรู้ผ่าน TBL ซึ่งออกแบบภารกิจให้มีลำดับขั้นตอนและเป้าหมายที่ชัดเจน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วย TBL แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการฟังที่สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะในด้านการจับใจความหลัก (main idea), การอนุมานจากบริบท (inferencing) และการติดตามเนื้อหาที่มีคำศัพท์ไม่คุ้นเคย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภารกิจที่มีโครงสร้างชัดเจนและมีความซับซ้อนระดับสูงสามารถกระตุ้นกระบวนการคิด ระดับสูงและส่งเสริมการฟังเพื่อความเข้าใจโดยรวม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษานี้สนับสนุนแนวคิดที่ว่า TBL ไม่เพียงส่งเสริมความสามารถในการถอดรหัสเสียง แต่ยังพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคาดเดา และการเข้าใจภาพรวมของสาร ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของผู้ฟังที่มีทักษะขั้นสูง โดยเฉพาะในบริบทของภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ (EFL)

ได้ดำเนินการวิจัยในบริบทของการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task-Based Learning: TBL) ที่มีต่อทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีพื้นฐานการฟังระดับต้นถึงปานกลาง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฟัง

เพื่อปฏิบัติ (listen-and-do tasks) และฟังเพื่อโต้ตอบในสถานการณ์จำลอง (interactive listening) ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยในการฟังของผู้เรียนเพิ่มขึ้นจาก 3.50 (ก่อนเรียน) เป็น 8.63 (หลังเรียน) ซึ่งแสดงให้เห็นพัฒนาการอย่างชัดเจน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะในด้านการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ การฟังเพื่อปฏิบัติตามคำสั่ง และการประเมินเจตนาของผู้พูด นักศึกษาแสดงให้เห็นถึงความมั่นใจที่เพิ่มขึ้นในการฟังภาษาอังกฤษจากแหล่งเสียงจริง (authentic input) เช่น บทสนทนา บันทึกเสียงคำสั่ง และกิจกรรมกลุ่มที่จำลองสถานการณ์ในห้องเรียน งานวิจัยนี้สนับสนุนว่า TBL มีประสิทธิภาพสูงในการ พัฒนาทักษะการฟังผ่านสถานการณ์จริง โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทเชิงรุกในการเรียนรู้ และช่วยลดความวิตกกังวลในการฟังภาษาอังกฤษ ซึ่งมักเป็นอุปสรรคสำคัญในบริบทของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ

จันทิมา เรืองศรี (2561) งานวิจัยในบริบทไทยนี้ศึกษาการใช้กิจกรรมภารกิจเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า การจัดการที่เชื่อมโยงกับบริบทชีวิตของผู้เรียน เช่น การฟังสถานการณ์ในโรงเรียน การสื่อสารระหว่างครู-นักเรียน ช่วยเพิ่มความสนใจและทำให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญ ตอบสนองได้อย่างถูกต้อง และเพิ่มเจตคติเชิงบวกต่อวิชาภาษาอังกฤษ

ณัฐพล คำแหง (2562) วิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟังของนักศึกษาระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วย TBL และกลุ่มที่เรียนแบบดั้งเดิม ผลการศึกษพบว่า กลุ่มที่เรียนด้วย การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน มีคะแนนการฟังที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และผู้เรียนยังแสดงออกถึงความมั่นใจในการฟังภาษาอังกฤษมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของ TBL ในการปรับพฤติกรรมกรรมการฟังที่เน้นความเข้าใจและการสื่อสารมากกว่าการท่องจำคำศัพท์

ประภาพร ศรีสุภา (2560) งานวิจัยนี้นำเสนอการใช้ การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน ร่วมกับเทคโนโลยีมือถือ (Mobile-Assisted Language Learning: MALL) ในการเรียนรู้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยม ผลวิจัยชี้ว่า การรวมกิจกรรมภารกิจเข้ากับเทคโนโลยีที่ผู้เรียนคุ้นเคย ช่วยเพิ่มความมีส่วนร่วม กระตุ้นแรงจูงใจ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนได้ทุกที่ทุกเวลา

แนวคิดโครงสร้างความรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิดโครงสร้างความรู้

Huisen, Swanto, และ Akmam (2024) การศึกษานี้มุ่งเน้นที่การพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษในประเทศจีน โดยเสนอแนวทางการสอนที่อิงทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน: การกระตุ้นความรู้เดิมก่อนการฟัง (pre-listening), การฟังและการประมวลผลข้อมูล (while-listening), และการขยายความรู้หลังการฟัง (post-listening) ผลการวิจัยพบว่าแนวทางนี้ช่วยเพิ่มความเข้าใจในการฟังและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ .

Xue และ Sakulwongs (2024) การวิจัยในบริบทของนักเรียนมัธยมศึกษาใน ประเทศจีน พบว่าการใช้ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ในการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ช่วยเพิ่มคะแนนเฉลี่ยจาก 7.50 เป็น 13.50 หลังการเรียนการสอน และนักเรียนมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนการฟังที่ใช้ทฤษฎีนี้ .

Bui (2024) กล่าวว่าการศึกษาี้ดำเนินการกับนักศึกษามหาวิทยาลัยในเวียดนาม โดยใช้กิจกรรมที่สร้างโครงสร้างความรู้ (schema-building activities) เช่น การอภิปรายหัวข้อก่อนการฟัง และการใช้แผนภาพความคิด ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีพัฒนาการในการฟังที่ดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Education Management Review (2024) บทความนี้เสนอว่า การสอนการฟังภาษาอังกฤษในระดับมหาวิทยาลัยควรเปลี่ยนจากรูปแบบดั้งเดิมที่เน้นการฟังและตอบคำถาม ไปสู่การสอนที่อิงทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้เดิม และพัฒนาทักษะการฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ โครงการวิจัยเรียกพี่ SWUEC : SWUEC672467 ผู้วิจัยได้ ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีรายละเอียด วิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ระยะที่ 3 การทดลองและการประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ระยะที่ 1 การศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

การดำเนินการในระยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ แบ่งการดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษานิยาม และองค์ประกอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้วยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In- Depth Interview) เพื่อศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขั้นตอนที่ 3 การยืนยันนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาเครื่องมือประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

**ขั้นตอนที่ 1 การศึกษานิยาม และองค์ประกอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้วยการวิเคราะห์เอกสาร
(Documentary Analysis)**

ในขั้นตอนนี้ดำเนินการด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) และการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิตเกี่ยวกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เพื่อให้ได้นิยามและองค์ประกอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจากฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัทักษะการฟังภาษาอังกฤษ มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราห้นิยามและองค์ประกอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

แหล่งข้อมูล

1. เอกสาร ตำรา วารสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ จากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ รวมถึงเว็บไซต์ที่มีความ

สมบูรณและน่าเชื่อถือได้ เช่น กูเกิลสคูลาร์ (Google Scholar) รีเสิร์ชเกต (ResearchGate) สกอปัส (Scopus)

2. นักศึกษาศาสตรบัณฑิตเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ โดยในการวิจัยนี้ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจะใช้วิธี Volunteer Sampling หรือการเลือกนักศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยจาก นักศึกษาศาสตรบัณฑิต ที่มีทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่หลากหลาย โดยนักศึกษาจะเป็นผู้เลือกที่จะเข้าร่วมวิจัยนี้โดยสมัครใจ การใช้วิธีนี้มีข้อดีในเรื่องการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีความสนใจหรือมีประสบการณ์ในการเรียนการฟังภาษาอังกฤษ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาศาสตรบัณฑิตเกี่ยวกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

ประชากรนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทุกชั้นปี จำนวน 1,264 คน (ปีการศึกษา 2567)

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจะมีการเลือก นักศึกษาที่มีทักษะการฟังที่แตกต่างกัน โดยมีกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตจำนวน 65 คน ได้มาจากการเลือกนักศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย (Volunteer Sampling) โดยนักศึกษาจะต้องมี คะแนน CEFR ในช่วง A1-A2 หรือ B1-B2 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถสะท้อนปัญหาทักษะการฟังที่นักศึกษาต่างระดับทักษะประสบ รวมถึงการสะท้อนถึงกลยุทธ์ที่นักศึกษานำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการฟัง

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบบันทึกข้อมูลจากหนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาศาสตรบัณฑิตเกี่ยวกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

วิธีดำเนินการ

1. คัดเลือกหนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย บทความวิชาการ บทความวิจัย ตามแนวทางของสกอตต์ (2006) คือ การคัดเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยใช้หลักเกณฑ์ 1) มีความถูกต้อง คือ มาจากแหล่งเชื่อถือได้ มีความถูกต้อง สมบูรณ์ สอดคล้องกับบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ตีพิมพ์ 2) มีความน่าเชื่อถือ คือ ปราศจากการบิดเบือนข้อมูลและข้อผิดพลาด 3) ความเป็นตัวแทน คือ สามารถ

แสดงรายละเอียดแทนเอกสารประเภทเดียวกัน เป็นตัวแทนกลุ่มประชากรตัวอย่างได้เหมาะสม และ 4) มีความชัดเจน คือ สามารถเข้าใจได้ง่าย ชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. จำแนกประเภทของแหล่งข้อมูล เช่น เป็นตำรา บทความวิชาการ งานวิจัยตัวแปรที่ศึกษา และกำหนดประเด็นสำคัญที่ต้องการศึกษา

3. วิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารที่ละเอียดเรื่อง พิจารณาจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญที่ต้องการศึกษา คือความและสร้างข้อสรุปทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

5. นำข้อสรุปทักษะการฟังภาษาอังกฤษมาสังเคราะห์วิเคราะห์ร่วมกับความคิดเห็นของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิตเกี่ยวกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เป็นทักษะการฟังภาษาอังกฤษ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารนำมาวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) ด้วยการจัดระเบียบข้อมูล คือความและให้ความหมายโดยนำข้อความสำคัญ (Significant statement) มาจัดหมวดหมู่ (Categories) และสร้างข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อศึกษานิยามองค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยดำเนินการด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดนิยามและองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Information)

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา และผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ ภาษาศาสตร์ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้กระบวนการสอนภาษาอังกฤษไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน

2. ผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ ภาษาศาสตร์ เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภาษา, การใช้ภาษาในบริบทต่างๆ และความเข้าใจในทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการฟัง จำนวน 2 ท่าน

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. กำหนดประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ โดยมีข้อคำถามดังต่อไปนี้

- 1) ทักษะการฟังภาษาอังกฤษคืออะไร
- 2) ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นอย่างไร
- 3) พฤติกรรมบ่งชี้ของทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรเป็นอย่างไร
- 3) แนวทางในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรเป็นอย่างไร

2. ตรวจสอบคุณภาพแบบผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ด้วยการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามโดยนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์ (Try out) กับผู้ให้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับผู้ให้ข้อมูลที่ศึกษาจำนวน 3 คน นำผลที่ได้มาปรับปรุงข้อคำถามให้ตรงประเด็นที่ต้องการศึกษาและปรับภาษาให้เข้าใจง่ายก่อนนำไปใช้จริง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ติดต่อผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ โดยนัดหมายเวลาสถานที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์
2. ทำหนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่งไปยังหน่วยงานที่ผู้ให้ข้อมูลสังกัดอยู่ เพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล
3. ผู้วิจัยขอความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูล โดยผู้ให้ข้อมูลอ่านข้อความในหนังสือแสดงเจตจำนงยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และยืนยันกับผู้ให้ข้อมูลว่าจะทำการปกปิดข้อมูลต่างๆ เป็นความลับและนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น แล้วให้ผู้ให้ข้อมูลลงนามยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

4. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ กึ่ง โครงสร้างใช้เวลาสัมภาษณ์คนละประมาณ 60 นาที รวมทั้งขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลบันทึกเสียง ซึ่ง ผู้ให้ข้อมูลให้ความยินยอมในการบันทึกเสียงได้ ในการให้สัมภาษณ์

5. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Trustworthiness) ดังนี้

1) ผู้สัมภาษณ์สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้เกิดความไว้วางใจในตัวผู้วิจัยซึ่งจะมีผลต่อความถูกต้องและเป็นจริงของข้อมูล

2) ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล เมื่อสิ้นสุด การสัมภาษณ์โดยสรุปประเด็นให้กับผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้อง (Member checking) เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลให้ตรงกัน

3) ตรวจสอบความไว้วางใจได้ของข้อมูล (Dependability) โดยการนำข้อมูลไปตรวจสอบกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อยืนยันความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

6. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction)

7. พิจารณาความสอดคล้องและความแตกต่างของความสามารถใน การแก้ปัญหาเชิงนวัตกรรมของนักศึกษาครุศาสตร์ที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารเปรียบเทียบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำมาสร้างข้อสรุปนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) ด้วยการจัดระเบียบข้อมูล ที่ความและให้ความหมายโดยนำข้อความสำคัญ (Significant statement) มาจัดหมวดหมู่ (Categories) และสร้างข้อสรุป

ขั้นตอนที่ 3 การยืนยันนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยดำเนินการด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In- Depth Interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อยืนยันนิยามและองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลในขั้นตอนการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้

1. แบบประเมินความเหมาะสมของนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีความเห็นว่าเหมาะสมมาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีความเห็นว่าเหมาะสมปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีความเห็นว่าเหมาะสมน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีความเห็นว่าเหมาะสมน้อยที่สุด

2. แบบประเมินความสอดคล้องของนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ดังนี้

+1	หมายถึง	องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้สอดคล้องกับนิยาม
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าองค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้สอดคล้องกับนิยาม
-1	หมายถึง	องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ไม่สอดคล้องกับนิยาม

วิธีดำเนินการ

1. นำข้อสรุปนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ จากขั้นตอนที่ 2 มาจัดทำแบบประเมินความเหมาะสมของนิยาม องค์ประกอบ และ พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. ยืนยันนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้วยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลในขั้นตอน การสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลประเมินความเหมาะสมของนิยาม องค์ประกอบ และ พฤติกรรมบ่งชี้โดยผู้เชี่ยวชาญ นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยความเหมาะสม และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมายระดับความเหมาะสมตามเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 คะแนน	หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 คะแนน	หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 คะแนน	หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 คะแนน	หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 คะแนน	หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินความเหมาะสมของนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ถือว่านิยามองค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้มีความเหมาะสม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลประเมินความสอดคล้องของนิยาม องค์ประกอบ และ พฤติกรรมบ่งชี้โดยผู้เชี่ยวชาญ นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าความสอดคล้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำผลคะแนนมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) (อิทธิพัทธ์ สุธันพรกุล, 2562) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้อง คือ ค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ถัดมามีความสอดคล้อง

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาเครื่องมือประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ในขั้นตอนนี้ เป็นการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสำหรับประเมิน ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเครื่องมือ

ประเมินมีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบ จำแนกองค์ประกอบ (Analytic Scoring Rubric) มาตรฐานส่วน 4 ระดับ โดยมีรายละเอียดการ ดำเนินการ ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างเครื่องมือประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งประกอบไปด้วย อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา และผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ ภาษาศาสตร์ โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้กระบวนการสอน ภาษาอังกฤษไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน

2. ผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ ภาษาศาสตร์ เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้าง ภาษา, การใช้ภาษาในบริบทต่างๆ และความเข้าใจในทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ ทักษะการฟัง จำนวน 2 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนนแบบจำแนกองค์ประกอบ (Analytic Scoring Rubrics) มาตรฐานส่วน 4 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

2. แบบประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีลักษณะเป็นมาตรา ส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ดังนี้

+1	หมายถึง องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้สอดคล้องกับนิยาม
0	หมายถึง ไม่แน่ใจว่าองค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้สอดคล้องกับนิยาม
-1	หมายถึง องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ไม่สอดคล้องกับนิยาม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดในการสร้างแบบประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. จัดทำแบบประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในแต่ละองค์ประกอบที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 3 โดยมี รายละเอียดการดำเนินการดังนี้

2.1 กำหนดข้อรายการพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบทักษะการ ฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

2.2 กำหนดระดับการวัดพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบทักษะการ ฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

2.3 ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาในแบบประเมินทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3. ตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้วยการตรวจสอบความสอดคล้องของ แบบประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแบบประเมิน กับ นิยามเชิงปฏิบัติการ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยพิจารณา จากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence)

4. ปรับปรุงแบบประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ฉบับสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดย ผู้เชี่ยวชาญ นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าความสอดคล้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดย นำผลคะแนน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item-Objective Congruence) (อิทธิพัทธ์ สวทันพรกุล, 2562)

หากค่า IOC มีค่ามากกว่า 0.50 ถือว่าประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมีความสอดคล้องกับนิยาม และ พฤติกรรมบ่งชี้ของทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของ ผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ผู้วิจัยพิจารณาปรับปรุงข้อคำถามและเกณฑ์การ ให้คะแนน ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แต่ หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญเพียง 1 คน ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้วิจัย

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ในระยะนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบคุณภาพของ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ และขั้นตอนที่ 3 การศึกษานำร่องร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เพื่อ ส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในขั้นตอนนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ขั้น ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการออกแบบรูปแบบการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย 1) หลักการของรูปแบบการเรียนรู้ 2) วัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3) กระบวนการเรียนรู้ และ 4) การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะ การฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมี รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อออกแบบรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วิธีดำเนินการ

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษ แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task Based Learning) แนวคิดทฤษฎี โครงสร้างความรู้ (Schema Theory) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ใน การกำหนดหลักการ วัตถุประสงค์กระบวนการเรียนรู้ และแนวทางการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ของรูปแบบการ จัดการการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. นำพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ จากระยะที่ 1 มา วิเคราะห์ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ

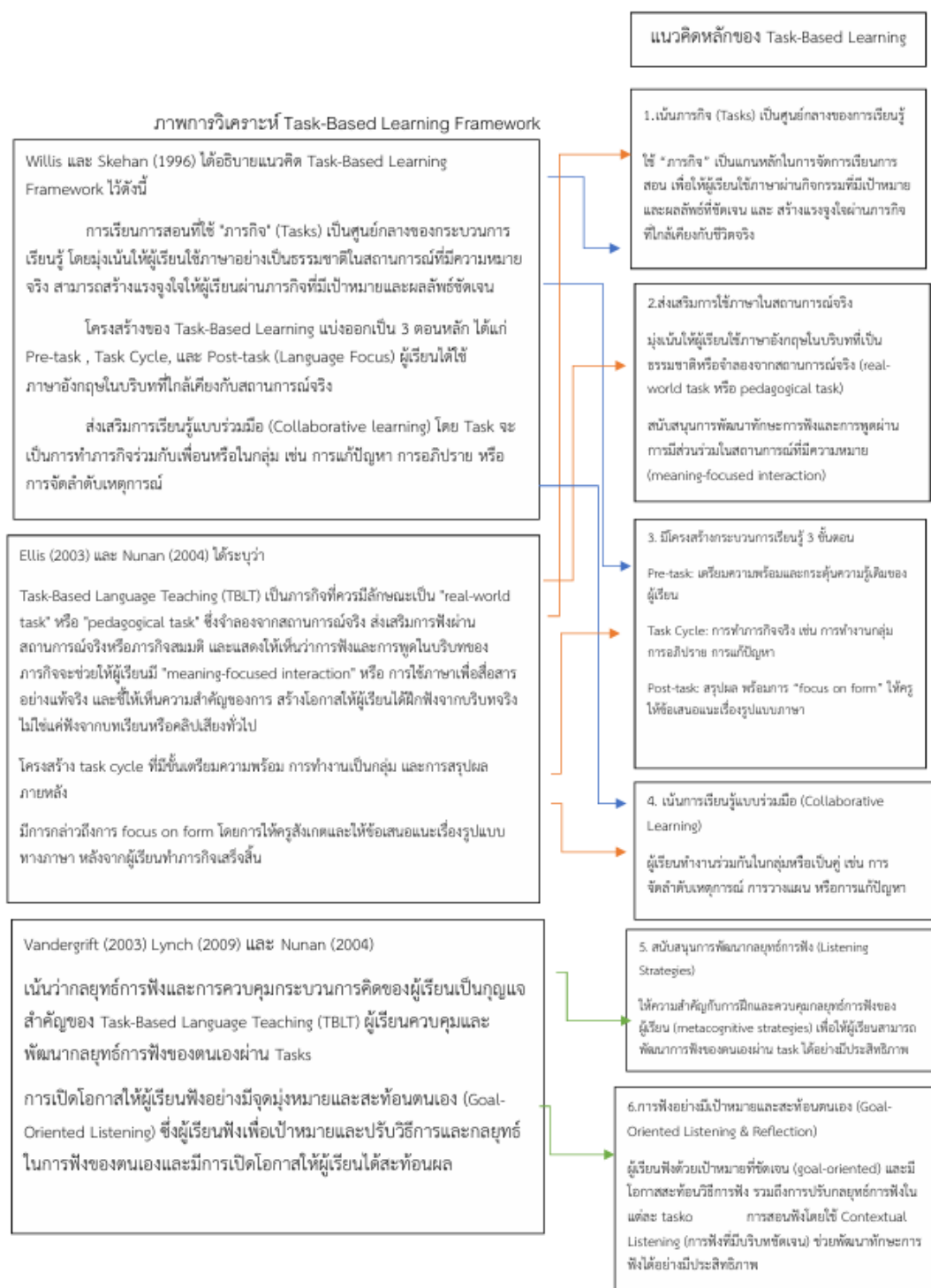
ส่วนบุคคล (Task analysis) เพื่อกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) เนื้อหา และ กิจกรรมการเรียนรู้

3. สังเคราะห์โครงสร้างของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผล

3.1 กำหนดหลักการของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการนำหลักการ ของแต่ละแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ มาสังเคราะห์ ร่วมกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นหลักการ ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1.แนวคิดหลักของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภารกิจ (Task-Based Learning: TBL)

เพื่อให้เข้าใจแนวคิดหลักของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภารกิจ (Task-Based Learning: TBL) อย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่าง 6 แนวคิด หลักของ TBL กับ กรอบแนวคิดของนักวิจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ Willis และ Skehan (1996), Ellis (2003), Nunan (2004), Vandergrift (2003) และ Lynch (2009) ดังแสดงในภาพการ วิเคราะห์

ภาพประกอบ 2 การวิเคราะห์ Task-Based Learning Framework

๑๘

3)

โครงสร้างการเรียนรู้แบบ 3 ขั้นตอน (4) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (5) การพัฒนากลยุทธ์การฟัง และ (6) การฟังอย่างมีเป้าหมายและการสะท้อนตนเอง มีความสอดคล้องกับหลักฐานเชิงทฤษฎีและผลการศึกษานักวิจัยชั้นนำในระดับสากลอย่างชัดเจน โดยเฉพาะ Willis และ Skehan (1996) ซึ่งเสนอแนวคิด Task-Based Learning Framework ที่เน้น “ภารกิจ” เป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ พร้อมทั้งกำหนดโครงสร้างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ Pre-task, Task Cycle และ Post-task (Language Focus) แนวคิดนี้สอดคล้องโดยตรงกับแนวคิดข้อ 1–4 ของ TBL ที่กล่าวถึงการใช้ภารกิจจริง การเรียนรู้ร่วมกัน และการประเมินภายหลังภารกิจ ซึ่งช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมการใช้ภาษาจริงในบริบทที่มีความหมาย (meaning-focused interaction)

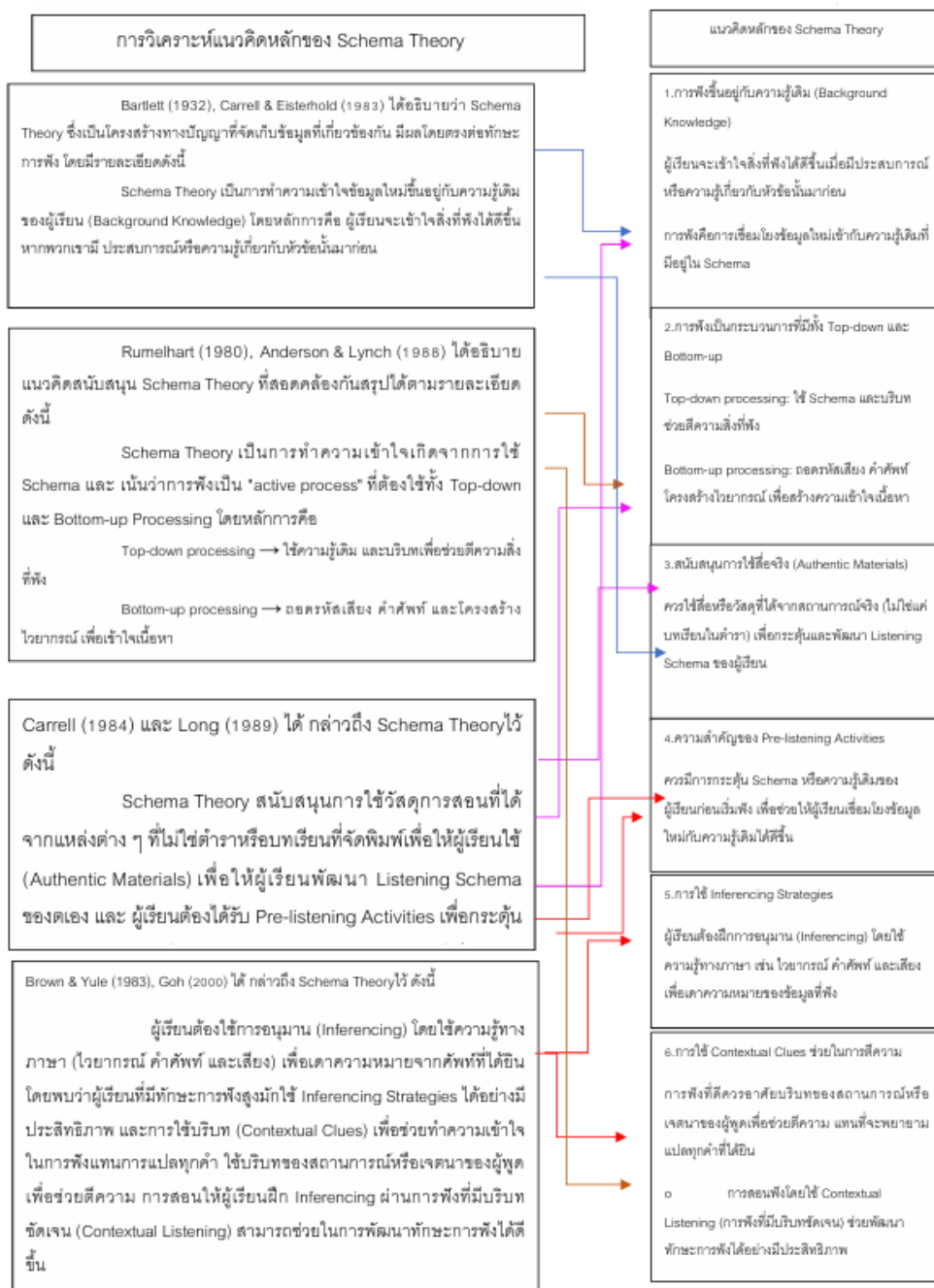
ขณะที่ Ellis (2003) และ Nunan (2004) ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงลักษณะของภารกิจว่าควรเป็นทั้ง “real-world tasks” ที่มาจากสถานการณ์จริง และ “pedagogical tasks” ที่จำลองสถานการณ์ไว้เพื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษในบริบทที่สอดคล้องกับการสื่อสารจริง พร้อมทั้งระบุความสำคัญของกระบวนการ focus on form ในขั้น Post-task ซึ่งผู้สอนสามารถให้ข้อเสนอแนะด้านโครงสร้างภาษาและความถูกต้องของการใช้ภาษาหลังภารกิจเสร็จสิ้น แนวคิดของ Ellis และ Nunan จึงเชื่อมโยงอย่างแนบแน่นกับแนวคิดข้อ 2, 3 และ 6 ของ TBL

ในด้านการพัฒนาทักษะการฟัง Vandergrift (2003), Lynch (2009) และ Nunan (2004) ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริม กลยุทธ์การฟัง (listening strategies) โดยเน้นการควบคุมกระบวนการคิดของผู้เรียนผ่านภารกิจ (Tasks) เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองและใช้ภาษาผ่านกระบวนการฟังที่มีเป้าหมายอย่างชัดเจน (Goal-Oriented Listening) นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้ผู้เรียนฝึก “การสะท้อนตนเอง (reflection)” ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แนวคิดดังกล่าวสะท้อนกับแนวคิดข้อ 5 และ 6 ของ TBL ที่เน้นการควบคุมและประเมินกระบวนการฟังของผู้เรียนในบริบทที่มีความหมาย

จากการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า แนวคิด Task-Based Learning มีรากฐานและความสอดคล้องอย่างแนบแน่นกับกรอบทฤษฎีทางภาษาศาสตร์และการเรียนการสอนของนักวิจัยชั้นนำระดับนานาชาติ จึงสามารถนำมาเป็นแนวทางสำคัญในการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ในบริบทของประเทศไทยได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory)

1. แนวคิดสำคัญของ Schema Theory จำนวน 6 ข้อ กับ แนวคิดของนักวิจัยกลุ่มต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ดังนี้ 1) การเชื่อมโยงความรู้เดิม (Background Knowledge) กับการเข้าใจสารใหม่ Bartlett (1932) และ Carrell & Eisterhold (1983) อธิบายว่า Schema Theory มองการเรียนรู้ว่าเป็นการสร้าง ความหมายใหม่ผ่านการกระตุ้นและเชื่อมโยงกับความรู้ที่มีอยู่เดิมในหน่วยความจำ ผู้เรียนจะใช้ โครงสร้างความรู้เดิมเป็นกรอบในการตีความสิ่งที่ได้ยิน 2) การประมวลผลแบบ Top-down และ Bottom-up โดย Rumelhart (1980) และ Anderson & Lynch (1988) ได้เสนอแนวคิดว่าการฟังประกอบด้วย กระบวนการประมวลผลสองลักษณะคือ Top-down processing ซึ่งผู้เรียนใช้ Schema เพื่อคาดเดา ความหมายล่วงหน้า และ Bottom-up processing ซึ่งเน้นการวิเคราะห์หน่วยเสียง คำศัพท์ หรือ โครงสร้างทางไวยากรณ์อย่างละเอียด 3) การใช้สื่อของจริง (Authentic Materials) และกิจกรรมก่อนฟัง (Pre-listening Activities) ซึ่ง Carrell (1984) และ Long (1989) สนับสนุนว่าการเตรียมผู้เรียนด้วยกิจกรรมก่อน การฟัง (Pre-listening) และการใช้สื่อที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง (Authentic Materials) จะช่วยกระตุ้น ให้ผู้เรียนสามารถดึง Schema ที่เกี่ยวข้องมาใช้ก่อนเข้าสู่กระบวนการฟัง ซึ่งนำไปสู่การเข้าใจเนื้อหา ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น 4) กลยุทธ์การอนุมานความหมาย (Inferencing Strategies) Brown & Yule (1983) และ Goh (2000) ให้ความสำคัญกับการฝึกผู้เรียนให้ใช้กลยุทธ์การอนุมาน (Inferencing) โดยอาศัยบริบทหรือ ความรู้เดิมช่วยตีความความหมายของคำศัพท์หรือข้อความที่ไม่รู้จัก หรือไม่ได้กล่าวถึงโดยตรง ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในบริบทการฟังที่มีความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล 5) การใช้บริบท (Contextual Clues) ในการสร้างความเข้าใจ Goh (2000) ได้เสนอว่า การฟังที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยทักษะในการตีความ ข้อมูลจากบริบทโดยรอบ เช่น น้ำเสียง ท่าทาง หรือสถานการณ์แวดล้อม โดยเชื่อมโยงกับ Schema ที่มีอยู่ เพื่อเติมเต็มความเข้าใจแม้ในกรณีที่ข้อมูลบางส่วนหายไป

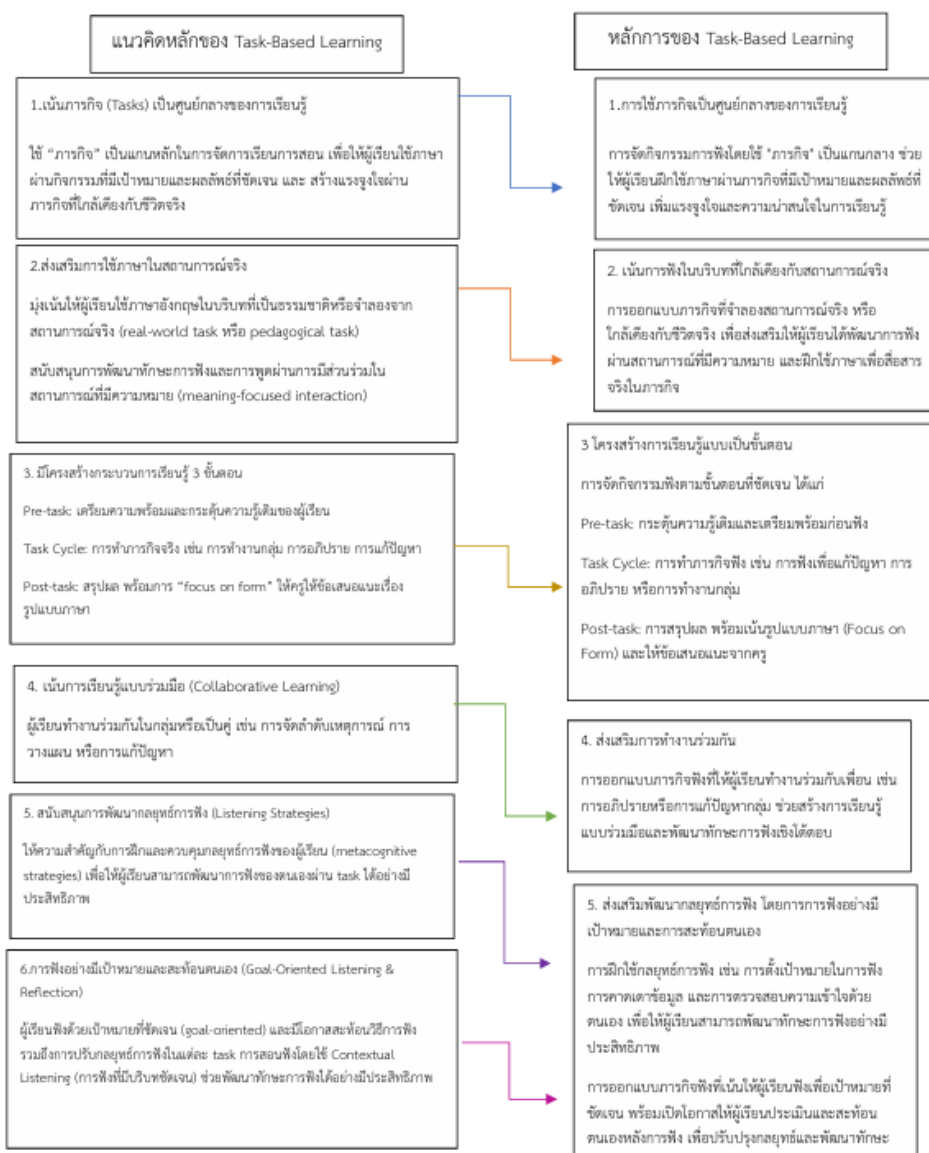
ภาพประกอบ 3 การวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม (Schema Theory)

จากการวิเคราะห์ภาพนี้จะเห็นได้ว่า แนวคิดของ Schema Theory มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และได้รับการขยายผลโดยนักวิจัยในหลายมิติ ตั้งแต่การสร้างความหมายผ่านโครงสร้างความรู้เดิม ไปจนถึงการใช้กลยุทธ์การฟังในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสอน

ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ทั้งข้อมูลภายนอก (สิ่งที่ได้ยิน) และข้อมูลภายใน (ประสบการณ์เดิม) ไปพร้อมกัน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวคิดหลักและหลักการจัดการเรียนรู้แบบ Task-Based Learning

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task-Based Learning: TBL) เป็นแนวคิดสำคัญที่เน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายในชีวิตจริง โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (communicative competence) แทนการเรียนรู้เพียงเพื่อสอบหรือท่องจำรูปแบบทางภาษา

ภาพประกอบ 4 การวิเคราะห์แนวคิดหลักและหลักการจัดการเรียนรู้แบบ Task-Based Learning

จากภาพได้แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่าง “แนวคิดหลักของ TBL” กับ “หลักการจัดการเรียนรู้” ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนในชั้นเรียนจริง โดยมีแนวคิดหลักจำนวน 6 ข้อ ดังนี้ 1) ภารกิจเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ แนวคิดนี้เน้นให้ “ภารกิจ” (Task) เป็นแกนของการเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ผ่านการทำภารกิจที่มีเป้าหมายและผลลัพธ์ที่ชัดเจน หลักการจัดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กันจึงเน้นให้ผู้สอนออกแบบภารกิจที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ หรือการทำงานร่วมกัน 2) การใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมให้ใช้ภาษาในบริบทที่มีความหมาย เช่น การจำลองบทสนทนาในชีวิตประจำวัน การฟังจากพอดแคสต์ หรือการร่วมกิจกรรมที่มีความคล้ายคลึงกับสถานการณ์จริง หลักการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกันคือการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจริง (meaning-focused interaction) 3) กระบวนการเรียนรู้สามขั้นตอน TBL มีโครงสร้างหลักที่ประกอบด้วยสามช่วง ได้แก่ Pre-task: การเตรียมตัวผู้เรียน เช่น การกระตุ้นความรู้เดิมหรือการให้คำศัพท์พื้นฐาน Task Cycle: การทำภารกิจร่วมกัน เช่น การอภิปรายหรือทำโครงงาน Post-task: การสะท้อนผลและการเน้นรูปแบบภาษา (Focus on Form) ซึ่งเป็นช่วงที่ครูสามารถให้ข้อเสนอแนะหรือเสริมสร้างความเข้าใจด้านภาษาที่ถูกต้อง 4) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) ผู้เรียนทำงานร่วมกันในลักษณะเป็นคู่หรือกลุ่ม ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิด การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการสร้างความรู้ร่วมกัน หลักการสอนที่สอดคล้องกันคือ การออกแบบภารกิจที่เน้นการมีส่วนร่วม การโต้ตอบ และการพึ่งพาซึ่งกันและกันในการบรรลุเป้าหมายของภารกิจ 5) การพัฒนากลยุทธ์การฟัง (Listening Strategies) TBL ให้ความสำคัญกับกลยุทธ์เมตา ค็อกนิชัน (metacognitive strategies) โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนให้สามารถควบคุมวางแผน และประเมินกระบวนการฟังของตนเองได้อย่างเป็นระบบ หลักการจัดการเรียนรู้จึงเน้นให้ผู้สอนออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กลยุทธ์ดังกล่าว เช่น การตั้งเป้าหมายการฟัง การจดโน้ต หรือการฟังซ้ำพร้อมคำแนะนำ 6) การฟังอย่างมีเป้าหมายและการสะท้อนตนเอง (Goal-Oriented Listening & Reflection) ผู้เรียนจะฟังด้วยวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และได้รับโอกาสในการสะท้อนกระบวนการฟังของตนหลังภารกิจจบลง ผ่านกิจกรรมประเภท Contextual Listening หรือการอภิปรายหลังการฟัง เพื่อให้เกิดการตระหนักรู้และปรับกลยุทธ์ในการเรียนรู้ของตนในครั้งถัดไป

จากการจัดระบบแนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า Task-Based Learning เป็นแนวคิดที่สามารถนำไปสู่การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษอย่างมีเป้าหมาย ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสนำภาษาไปใช้ในสถานการณ์ที่มี

ความหมาย เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะการฟังผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ในบริบทของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ที่ต้องการใช้ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในฐานะผู้เรียนและผู้สอนในอนาคต

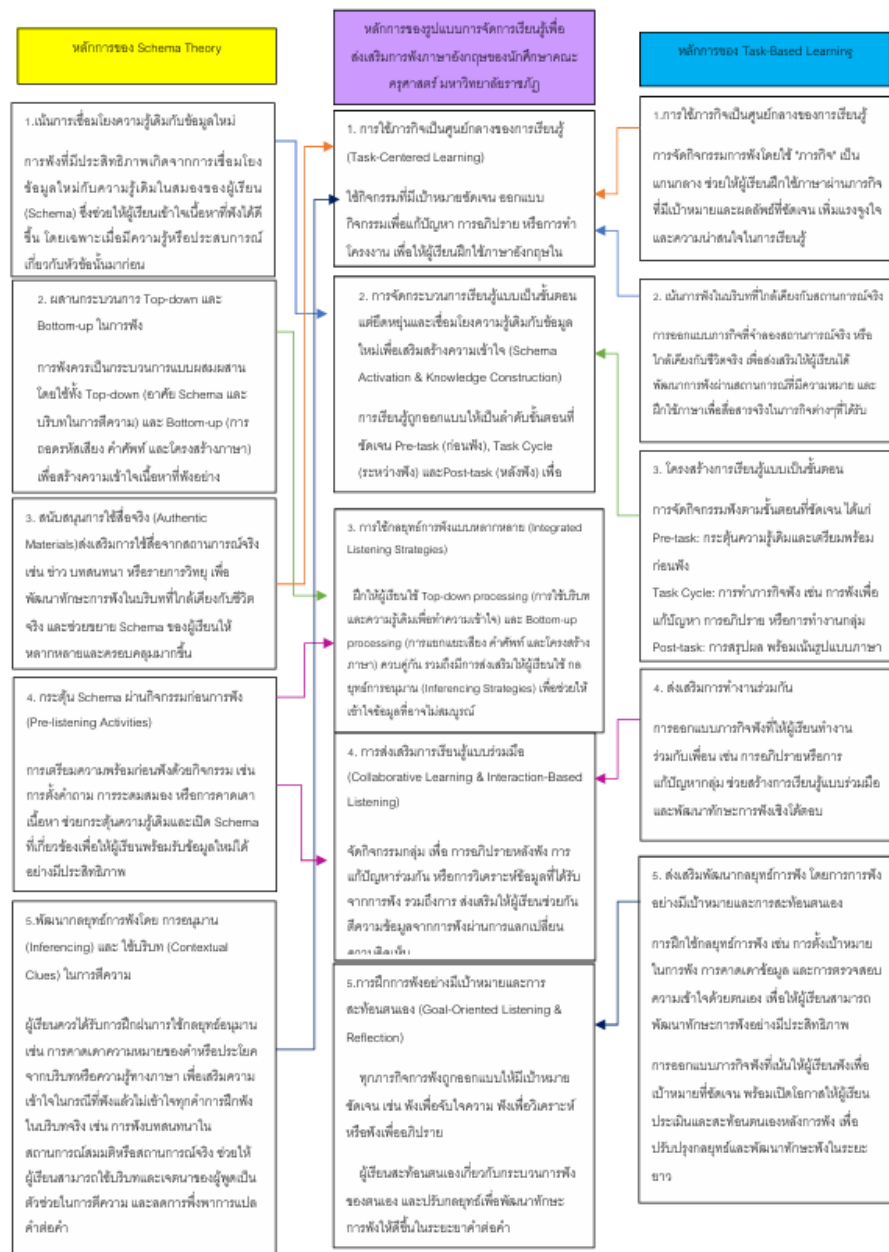
การบูรณาการแนวคิดทฤษฎีหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่มีความครอบคลุมทั้งในด้านกระบวนการรับรู้ทางภาษา และแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในบริบทจริง งานวิจัยนี้ได้เลือกบูรณาการแนวคิดสำคัญสองแนวทาง ได้แก่ ทฤษฎีโครงสร้างความรู้เดิม (Schema Theory) และ การจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task-Based Learning: TBL) เพื่อวางรากฐานในการสร้างหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของนักศึกษาคณะครุศาสตร์

การบูรณาการแนวคิด Schema Theory การฟังเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนต้องอาศัย โครงสร้างความรู้เดิม (Background Knowledge) เพื่อเชื่อมโยงกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับ (Bartlett, 1932; Carrell & Eisterhold, 1983) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่ข้อมูลไม่ครบถ้วน ผู้เรียน จำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ในการตีความจากบริบท (Contextual Clues) และการอนุมาน (Inferencing) เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างสมบูรณ์ โดยหลักการที่พัฒนาขึ้นจากแนวคิดนี้ประกอบด้วย การกระตุ้น Schema และสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Schema Activation & Knowledge Construction): ผ่านกิจกรรม Pre-task ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเชื่อมโยงกับความรู้เดิม และกิจกรรม Post-task ที่เน้นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล การใช้สื่อของจริง (Authentic Materials): เช่น คลิปเสียงที่มีความใกล้เคียงกับชีวิตจริง เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน การฝึกกลยุทธ์การอนุมาน (Inferencing Strategies): เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตีความความหมายที่ซ่อนอยู่ หรือข้อมูลที่ขาดหายไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบูรณาการแนวคิด Task-Based Learning (TBL) Task-Based Learning เป็นแนวคิดที่เน้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ “ภารกิจ” (Task) เป็นศูนย์กลาง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ ภาษาในบริบทที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง โดยมีโครงสร้างกิจกรรมที่ชัดเจน 3 ขั้นตอน ได้แก่ Pre-task, Task Cycle และ Post-task (Willis & Willis, 2007) แนวคิดนี้ได้รับการนำมาพัฒนาเป็น หลักการของรูปแบบ ดังนี้ การใช้ภารกิจเป็นแกนกลางการเรียนรู้ (Task-Centered Learning) โดย ภารกิจต้องมีเป้าหมายชัดเจน มีผลลัพธ์ที่สามารถประเมินได้ และเกี่ยวข้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน การพัฒนากลยุทธ์การฟังแบบบูรณาการ (Integrated Listening Strategies) รวมทั้งกระบวนการ

ประมวลผลแบบ Top-down และ Bottom-up เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสารอย่างลึกซึ้ง การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning): เน้นให้ผู้เรียนทำงานเป็นคู่หรือกลุ่มในการทำภารกิจฟัง เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสาร การฟังเชิงวิพากษ์ และการแก้ปัญหา การฟังอย่างมีเป้าหมายและการสะท้อนตนเอง (Goal-Oriented Listening & Reflection) ให้ผู้เรียนตั้งเป้าหมายก่อนการฟัง และสะท้อนผลการฟังเพื่อพัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้ของตนเองอย่างเป็นระบบ

ภาพประกอบ 5 การสังเคราะห์หลักการของแนวคิดที่ได้มาสู่หลักการของรูปแบบ

การสังเคราะห์สู่หลักการของรูปแบบ จากการวิเคราะห์และเชื่อมโยงแนวคิดของ ทฤษฎีทั้งสอง ได้มีการออกแบบ หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ให้สอดคล้อง กับแนวคิดทั้งในมิติของโครงสร้างกิจกรรมและกลไกการเรียนรู้เชิงลึก โดยมีลักษณะสำคัญคือ การ ใช้ภารกิจที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเชื่อมโยงความรู้ เดิมกับข้อมูลใหม่ และ การฝึกกลยุทธ์การฟังอย่างมีเป้าหมาย และการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ การวางโครงสร้างกิจกรรมที่เอื้อต่อการสะท้อนความเข้าใจและปรับกลยุทธ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การบูรณาการดังกล่าวไม่เพียงแต่ช่วยให้การออกแบบรูปแบบการเรียนรู้มีความเป็น ระบบมากขึ้น แต่ยังเอื้อต่อการส่งเสริมสมรรถนะด้านการฟังของผู้เรียนในมิติที่หลากหลาย ทั้งเชิง ทักษะ เชิงปฏิบัติ และเชิงการคิดขั้นสูง

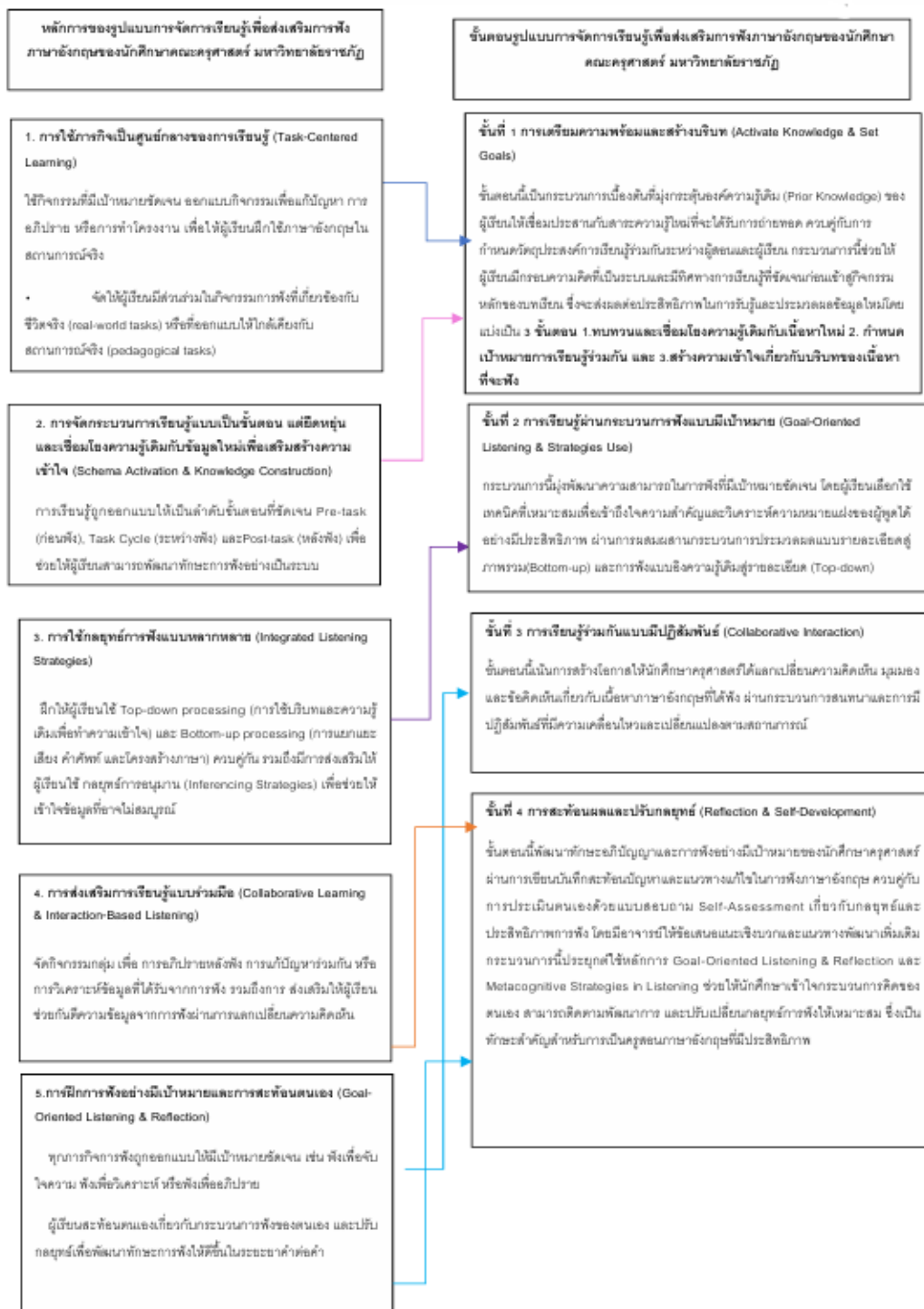
กล่าวคือ การบูรณาการแนวคิด Schema Theory และ Task-Based Learning ได้ กลายเป็นฐานคิดสำคัญในการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายชัดเจน เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง และเชื่อมโยงองค์ความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิมอย่างมีระบบ ทั้งยังส่งเสริมให้ ผู้เรียนพัฒนาทักษะการฟังเชิงลึกผ่านภารกิจจริง พร้อมฝึกคิด วิเคราะห์ สะท้อน และควบคุม กระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักการของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจึงถือเป็น การหลอมรวมระหว่างทฤษฎีด้านภาษาและการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ทั้งเชิงวิชาการและการ ประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนจริงอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในบริบทของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ที่ต้อง เตรียมความพร้อมทั้งในฐานะผู้เรียนและผู้สอนในอนาคต

3.2 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

3.3 กำหนดขั้นตอนการเรียนรู้โดยผู้วิจัยสังเคราะห์จากกระบวนการเรียนรู้ โดยการ สังเคราะห์เชื่อมโยงระหว่างหลักการกับขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

การเชื่อมโยงระหว่างหลักการกับขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ พัฒนาขึ้น

จากภาพแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ พัฒนาขึ้น กับ ขั้นตอนของรูปแบบ ในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะครุ ศาสตร์ โดยเป็นการจัดโครงสร้างแบบ mapping ที่ชัดเจน เพื่อแสดงให้เห็นว่าหลักการสำคัญแต่ ละข้อนั้นได้รับการออกแบบให้อยู่ในขั้นตอนใดของกระบวนการจัดกิจกรรมเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

ภาพประกอบ 6 การเชื่อมโยงระหว่างหลักการกับขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

จากภาพการเชื่อมโยงระหว่างหลักการกับขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น จะเห็นได้ว่าหลักการที่ใช้ได้มาแบ่งเป็น 4 หลักการต่อไปนี้

หลักการที่ 1 ใช้ภารกิจเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (Task-Centered Learning) เชื่อมโยงกับขั้นตอนที่ 1 การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน (Set Goals) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ร่วมกับการอธิบายภารกิจและผลลัพธ์ที่คาดหวัง โดยมีภารกิจ (Task) เป็นแกนกลางของกิจกรรมในแต่ละบทเรียน เพื่อเสริมแรงจูงใจและทำให้การเรียนรู้มีความหมาย

หลักการที่ 2 การกระตุ้นโครงสร้างความรู้เดิมและสร้างองค์ความรู้ใหม่เชื่อมโยงกับขั้นตอนที่ 2: การเตรียมความพร้อมและกระตุ้นความรู้เดิม (Schema Activation) ใช้กิจกรรม Pre-task เพื่อช่วยกระตุ้น Background และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ก่อนเข้าสู่การรับฟังเนื้อหาในสถานการณ์ใหม่ ผู้สอนอาจใช้คำถามนำ คำศัพท์ หรือเนื้อหาสั้น ๆ เพื่อเปิด Schema ที่เกี่ยวข้อง

หลักการที่ 3 การใช้กลยุทธ์การฟังแบบหลากหลาย (Integrated Listening Strategies) เชื่อมโยงกับขั้นตอนที่ 3 กระบวนการเรียนรู้ด้วยภารกิจฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening) เป็นขั้นตอนหลักที่ผู้เรียนจะได้ลงมือฟังจริง โดยใช้กลยุทธ์การฟังแบบ Top-down (ใช้ Schema คาดเดาความหมาย) และ Bottom-up (จับรายละเอียดจากเสียง) ควบคู่กัน และฝึกฝนการอนุมาน (inferencing) เพื่อเข้าใจเนื้อหา

หลักการที่ 4 การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning & Interaction-Based Listening) เชื่อมโยงกับขั้นตอนที่ 5 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)

ในขั้นนี้ ผู้เรียนจะได้ทำงานร่วมกันเป็นคู่หรือกลุ่มเล็ก เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ฟัง แสดงความเข้าใจ และร่วมกันสร้างคำตอบหรือผลงานร่วมกัน โดยอาศัยการโต้ตอบในกลุ่มอย่างมีเป้าหมาย

หลักการที่ 5 และ 6 การฟังอย่างมีเป้าหมาย และการสะท้อนตนเอง เชื่อมโยงกับขั้นตอนที่ 4 และ 6 ขั้นที่ 4 การฟังอย่างมีเป้าหมายและการใช้กลยุทธ์ (Goal-Oriented Listening) ขั้นที่ 6: การสะท้อนและพัฒนาตนเอง (Reflection & Self-Development) ผู้เรียนจะได้รับการสนับสนุนให้ตั้งเป้าหมายก่อนการฟัง เช่น ฟังเพื่อสรุป ฟังเพื่อจับใจความ ฟังเพื่อหาข้อมูลจำเพาะ พร้อมกับใช้กลยุทธ์ควบคุมการฟัง (Metacognitive Strategies) เช่น การตรวจสอบความเข้าใจ

การปรับวิธีฟัง และการสรุปความหมายหลังการฟัง ขั้นตอนสุดท้ายคือการสะท้อน (Reflection) เพื่อประเมินความเข้าใจของตนเอง วิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน และตั้งเป้าหมายพัฒนาในรอบถัดไป

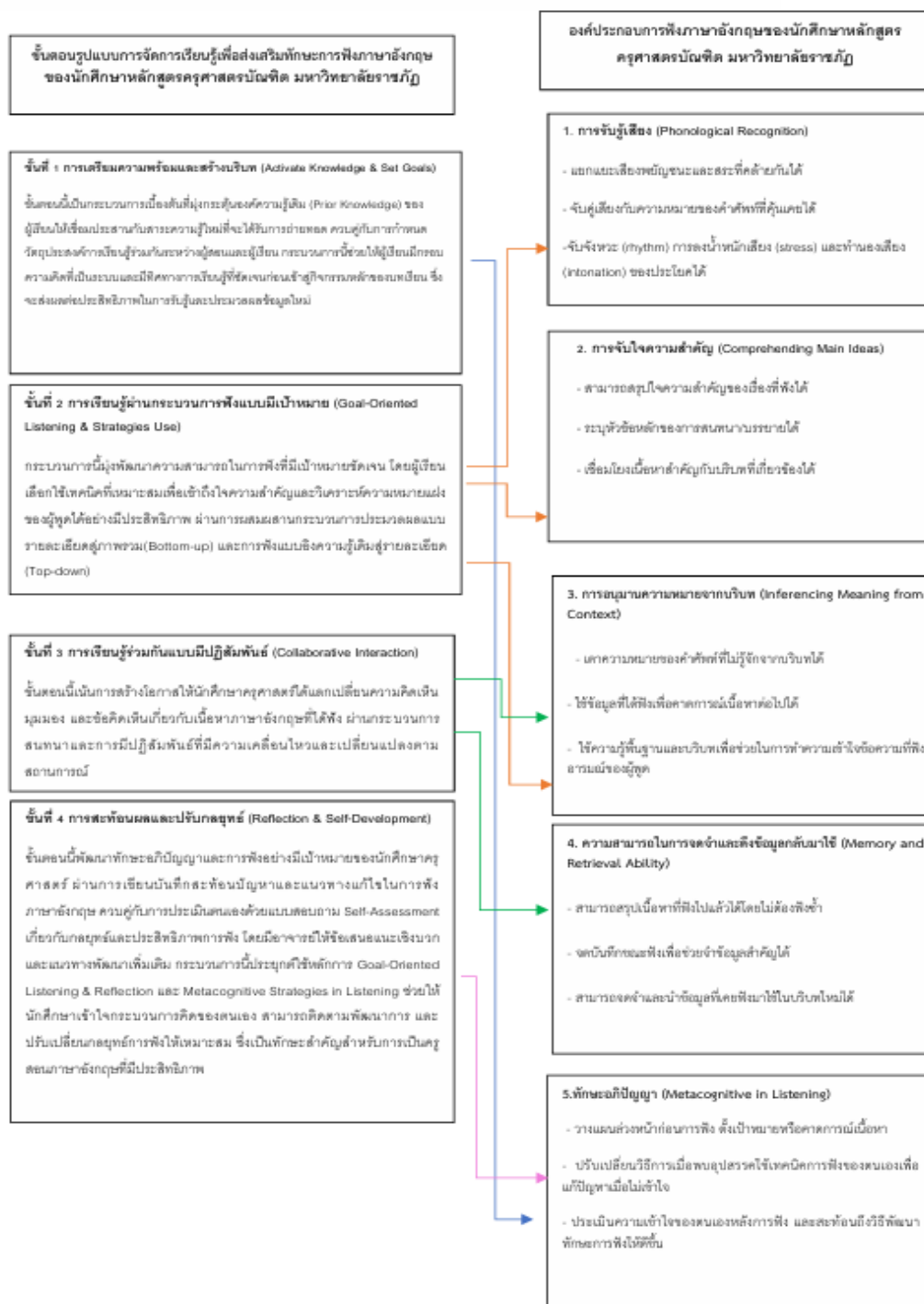
การเชื่อมโยงจากภาพแสดงให้เห็นว่า หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้นไม่ได้แยกส่วนกันอย่างลอย ๆ แต่ได้รับการออกแบบให้ฝังอยู่ในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การปฏิบัติจริง ไปจนถึงการสะท้อนผลและปรับกลยุทธ์การฟังของตนเอง ซึ่งช่วยสนับสนุนการพัฒนาทักษะการฟังอย่างลึกซึ้ง และส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนในระยะยาว

3.2 กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา หลักสูตรศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

3.3 กำหนดขั้นตอนการเรียนรู้โดยผู้วิจัยสังเคราะห์จากกระบวนการเรียนรู้ โดยการสังเคราะห์เชื่อมโยงระหว่างหลักการกับขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

เพื่อให้การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความชัดเจนและเป็นระบบ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น กับ องค์ประกอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ที่เหมาะสมกับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ซึ่งมีเป้าหมายในการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการฟังทั้งในด้านการรับรู้เสียง การเข้าใจเนื้อหา การตีความ และการใช้กลยุทธ์ควบคุมตนเองในกระบวนการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้แสดงภาพรวมของขั้นตอนในรูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ (1) การตั้งเป้าหมายและกระตุ้นความรู้เดิม (2) การฟังแบบมีเป้าหมายและใช้กลยุทธ์ (3) การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ และ (4) การสะท้อนและพัฒนาตนเอง ซึ่งแต่ละขั้นตอนถูกออกแบบมาเพื่อสนับสนุนองค์ประกอบทักษะการฟังที่ได้รับการสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัย ได้แก่ 1) การรับรู้เสียง 2) การจับใจความสำคัญ 3) การอนุมานความหมายจากบริบท 4) ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ และ 5) ทักษะอภิปัญญาในการฟัง

ภาพประกอบ 7 การเชื่อมโยงขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้กับองค์ประกอบทักษะ
การฟังภาษาอังกฤษ

จากภาพจะเห็นได้ว่าใน**ขั้นแรก** คือ การตั้งเป้าหมายและการกระตุ้นความรู้เดิม (Set a Goal & Activate Schema) ผู้เรียนได้รับการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และได้รับคำถามนำเพื่อกระตุ้นโครงสร้างความรู้เดิม ซึ่งส่งผลต่อการฟังอย่างมีเป้าหมายและสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ได้ยินได้ชัดเจนขึ้น อันสอดคล้องกับ องค์ประกอบที่ 2: การจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas)

ขั้นที่สอง คือ การฟังแบบมีเป้าหมายและใช้กลยุทธ์ (Goal-Oriented Listening & Strategic Use) ผู้เรียนจะได้รับการฝึกที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง เช่น การฟังเพื่อจับใจความสำคัญหรือฟังเพื่อหาความหมายจากบริบท โดยใช้กระบวนการ Top-down และ Bottom-up ควบคู่กัน ซึ่งครอบคลุม องค์ประกอบที่ 1: การรับรู้เสียง (Phonological Recognition) และ องค์ประกอบที่ 3: การอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing)

ขั้นที่สาม คือ การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำงานกลุ่มหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ยิน ผ่านการสรุปความ เข้าใจเนื้อหา หรือแก้ปัญหาร่วมกัน กระบวนการดังกล่าวต้องอาศัยความสามารถในการจดจำสิ่งที่ฟังมาและเรียกข้อมูลกลับมาใช้ จึงเชื่อมโยงโดยตรงกับ องค์ประกอบที่ 4: ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval)

ขั้นที่สี่ คือ การสะท้อนและพัฒนาตนเอง (Reflection & Self-Development) ผู้เรียนจะประเมินการฟังของตนเอง เช่น การตรวจสอบความเข้าใจ สรุปข้อผิดพลาด และวางแผนปรับกลยุทธ์ในอนาคต ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะควบคุมตนเองทางการเรียนรู้ หรือ องค์ประกอบที่ 5: ทักษะอภิปัญญาในการฟัง (Metacognitive in Listening)

กล่าวโดยสรุปคือ การออกแบบขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้น มีความสอดคล้องอย่างเป็นระบบกับองค์ประกอบของทักษะการฟังภาษาอังกฤษในทุกด้าน โดยแต่ละขั้นตอนมิได้จัดเรียงตามลำดับเพียงเพื่อความสะดวกในการจัดกิจกรรมเท่านั้น หากแต่ยังมีบทบาทเชิงกลยุทธ์ในการกระตุ้น กระทำ และสะท้อนกระบวนการฟังอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งตอบสนองต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการทั้งความสามารถทางภาษา และทักษะการคิดในระดับสูง การเชื่อมโยงดังกล่าวจึงมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของนักศึกษาครุศาสตร์ที่ต้องเตรียมความพร้อมทั้งในฐานะผู้เรียนและผู้สอนในอนาคต

3.4 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย แบบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เกณฑ์การให้คะแนนแบบจำแนกองค์ประกอบ (Analytic Scoring Rubric) มาตรฐานส่วน 4 ระดับที่พัฒนาขึ้น ในระยะที่ 1

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้วยการตรวจสอบความเหมาะสมและ ความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วัตถุประสงค์

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร 2 คน และผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ ภาษาศาสตร์ 1 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา 2 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา ให้กับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกระบวนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้านการสื่อสาร หรือ การฟัง ภาษาอังกฤษ หรือมีผลงานวิชาการเกี่ยวกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ อย่างน้อย 5 ปี

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและพัฒนาหลักสูตร 2 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

2.1 อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษามีคุณสมบัติดังนี้ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านวิจัยและพัฒนาหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา ไม่นต่ำกว่า 5 ปี

2.2 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป

3. ผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ ภาษาศาสตร์ 1 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

3.1 อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา วิชาภาษาอังกฤษ หรือภาษาศาสตร์เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างภาษา, การใช้ภาษาในบริบทต่างๆ และความเข้าใจในทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยเฉพาะทักษะการฟัง เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา ไม่นต่ำกว่า 5 ปี

3.2 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป

วัตถุประสงค์

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. แบบประเมินความเหมาะสมรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

3. แบบประเมินความสอดคล้องรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วิธีดำเนินการ

1. สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของร่างการจัดการเรียนรู้และแบบประเมินความสอดคล้องของร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 แบบประเมินร่างรูปแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเห็นว่าจะเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเห็นว่าจะเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเห็นว่าจะเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเห็นว่าจะเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเห็นว่าจะเหมาะสมน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 เป็นแบบคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ประเมินแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

1.2. แบบประเมินความสอดคล้องของร่างแบบประเมินร่างรูปแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ดังนี้

+1 หมายถึง สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง ไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

2. ตรวจสอบคุณภาพแบบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ และประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ด้วยการตรวจสอบความสอดคล้องของแบบประเมินโดย ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร 2 คน และผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ ภาษาศาสตร์ 1 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence)

3. ปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฉบับสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ นำคะแนนที่ได้จาก

ผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยความเหมาะสม และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมายระดับความเหมาะสมตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ คือ ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ถือว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมีความเหมาะสม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยผู้เชี่ยวชาญ นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมา คำนวณหาค่าความสอดคล้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยน าผลคะแนนมาคำนวณหาค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) (อิทธิพัทธ์ สุธันพรกุล, 2562) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้อง คือ ค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้น ไป ถือว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมีความสอดคล้อง

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษานำร่องร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมีความสอดคล้อง

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ เป็นการนำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภายหลังผ่าน

การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้ว มาศึกษานำร่องกับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตทุกชั้นปี ซึ่งมีลักษณะ ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะนำไปทดลองใช้จริง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ ในทางปฏิบัติของร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมิน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมิน

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ทุกชั้นปี ปีการศึกษา 2567 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกนักศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย (Volunteer Sampling) โดยนักศึกษาจะต้องมี คะแนน CEFR ในช่วง A1-A2 และ B1-B2

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. คู่มือร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
2. เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประกอบด้วย แบบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต โดยประเมินตามองค์ประกอบ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต เกณฑ์การให้คะแนนแบบจำแนกองค์ประกอบ (Analytic Scoring Rubrics) มาตรฐานส่วน 4 ระดับ

วิธีดำเนินการ

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษานำร่อง ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

ได้มาจากการเลือกนักศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย (Volunteer Sampling) โดยนักศึกษาจะต้องมี คะแนน CEFR ในช่วง A1-A2 และ B1-B2

2. จัดเตรียมเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3. ชี้แจงและเตรียมนักศึกษาที่เข้าร่วมศึกษานำร่องการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมายของรูปแบบการเรียนรู้ ขั้นตอนการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษานำร่อง เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่เข้าร่วมศึกษานำร่องซักถามข้อสงสัย ตัดสินใจด้วยตนเองอย่างอิสระในการปฏิเสธหรือยกเลิกการเข้าร่วม การวิจัยโดยไม่มีผลกระทบกับการเรียน และเมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยยินยอมเข้าร่วม จะลงชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

4. ดำเนินการศึกษานำร่องทดลองการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ละ 1 วัน วันละ 4 ชั่วโมง รวมเป็น 8 ชั่วโมง

5. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผลงานของผู้เรียนมาให้คะแนนตามแบบประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อหาความเที่ยงของแบบประเมิน

6. ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างและหลังการทดลองนำร่องในแต่ละชั่วโมง พร้อมบันทึกปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เพื่อนำมาปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ก่อนนำไปทดลองใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษานำร่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้ จากแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อตีความและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) เพื่อประเมินการจัดกิจกรรมว่าเป็นไปตามแผนการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้หรือไม่

2. ข้อมูลผลการตรวจสอบความเที่ยงความสอดคล้องภายในแบบประเมิน โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อหาความสอดคล้องระหว่างคำถามแต่ละข้อกับคำถามรวมทั้งฉบับ ค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามภายในแบบประเมินมีค่าความเที่ยงอยู่ในระดับสูง

**ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยแต่ละขั้นตอนมี
รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้**

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ เป็นการน ารูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาในระยะที่ 2 ที่ได้ผ่าน
การประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและการศึกษาน าร่องแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ทุกชั้นปี ด้วยกระบวนการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-
Experimental Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม
ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ และ
ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามรูปแบบ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้เพื่อทดลองใช้
รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุ
ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ แล้วเป็น การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็นการนำข้อมูลผลการ
เรียนรู้ของผู้เรียนทั้งปริมาณและ คุณภาพมาประเมินประสิทธิผล และปรับปรุงรูปแบบการจัดการ
เรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตาม
เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราช
ภัฏ
2. เพื่อประเมินประสิทธิผลและปรับปรุงผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม
ทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร ในพระบรม
ราชูปถัมภ์ ทุกชั้นปี จำนวน 1,264 คน (ปีการศึกษา 2567)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตจำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

1. สุ่มด้วยวิธีแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยใช้ผลคะแนนภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR โดยนักศึกษาจะต้องมี คะแนน CEFR ในช่วง A1-A2 หรือ B1-B2 จึงได้มาซึ่งนักศึกษาที่มีคะแนนในช่วง A1-A2

2. สุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) โดยจับฉลากเลือกสาขาวิชาที่ได้ผลคะแนนภาษาอังกฤษดังกล่าว จนได้จำนวนนักศึกษาจากทุกชั้นปี 1 ห้องเรียน เป็นนักศึกษาจากสาขาวิชาประถมศึกษา 7 คน สาขาวิชาปฐมวัย 3 คน สาขาวิชาภาษาไทย 5 คน สาขาวิชาภาษาจีน 5 คน สาขาภาษาอังกฤษ 4 คน สาขาคณิตศาสตร์ 4 คน สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป 2 คน รวมทั้งหมด 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ คู่มือร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญของ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

2. เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประกอบด้วย แบบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต โดยประเมินตามองค์ประกอบ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต เกณฑ์การให้คะแนนแบบจำแนกองค์ประกอบ (Analytic Scoring Rubrics) มาตรฐานส่วน 4 ระดับ

วิธีการดำเนินการ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขออนุญาต ในการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

2. ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตกับกลุ่มตัวอย่างตามแผนการทดลองที่ได้ตั้งไว้มีรายละเอียดดังนี้

2.1 จัดปฐมนิเทศ และทำความเข้าใจกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองรูปแบบการจัดการเรียนรู้จำนวนทั้งสิ้น 30 คน ผู้วิจัยได้พื้ทักษสิทธิ์ผู้เข้าร่วมวิจัย โดยอธิบายวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมถึงการชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า การเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามความสมัครใจ ซึ่งนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสามารถตอบรับหรือปฏิเสธที่จะเข้าร่วมได้ และสามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดระยะเวลาของการวิจัย ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยจะนำเสนอในภาพรวม ไม่ระบุชื่อผู้ให้ข้อมูล และไม่ส่งผลต่อผู้ให้ข้อมูล จากนั้นให้นักศึกษาเซ็นยินยอมให้วิจัย

2.2 ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่พัฒนาขึ้น ระยะเวลาดำเนินการทั้งหมด 16 ชั่วโมง จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้

2.3 การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยเลือกใช้ **แผนการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง (One Group Pretest-Posttest Design)** ซึ่งเป็นการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาครุศาสตร์ทั้งก่อนและหลังการใช้รูปแบบการเรียนรู้นี้ดังกล่าว จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ **สถิติ t-test สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่สัมพันธ์กัน (Dependent Samples t-test)** เพื่อตรวจสอบความแตกต่างของผลการเรียนรู้อีก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

$$T_1 \times T_2$$

สัญลักษณ์ที่ใช้ในรูปแบบการวิจัย

T_1 หมายถึง การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

T_2 หมายถึง การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้

3. รวบรวมข้อมูลจากการทดลองใช้รูปแบบจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ และคุณภาพ

4. วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ก่อนเรียนหลังเรียนด้วยสถิติทดสอบทีแบบสองกลุ่มไม่อิสระ (t-test for dependent)

5. นำข้อมูลที่ได้จากการใช้รูปแบบจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ มาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดทำเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) ข้อมูลจากแบบประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวิเคราะห์ด้วย

1.1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยคะแนน (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.2) เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏโดยจะใช้ T-test for dependent samples เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ T-test for dependent samples ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเปรียบเทียบผลคะแนนทักษะการฟังของนักศึกษาก่อนและหลังการทดลอง เพื่อทดสอบว่ารูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้ในการทดลองนั้นมีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษาหรือไม่

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากผลงานของผู้เรียนในแบบทดสอบระหว่างเรียนแต่ละครั้งโดย ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

2.3 รวบรวมข้อมูลจากการทดลองใช้รูปแบบจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ

2.4 วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ก่อนเรียนหลังเรียนด้วยสถิติทดสอบที่ แบบสองกลุ่มไม่อิสระ (t-test for dependent)

2.5 นำข้อมูลที่ได้จากการใช้รูปแบบจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ มาปรับปรุงแก้ไข รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดทำเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ โครงการวิจัยเรียกที่ SWUEC : SWUEC672467 ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อประกอบด้วย 1. เพื่อศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 3. เพื่อทดลองและประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ และ ระยะที่ 3 การทดลอง และการประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ผลการศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผลการดำเนินการในระยนี้เพื่อวิเคราะห์นิยามและองค์ประกอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษานิยาม และองค์ประกอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้วยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขั้นตอนที่ 3 การยืนยันนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาเครื่องมือประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

โดยมีรายละเอียดผลการวิจัยดังนี้

4.1.1 ผลการศึกษานิยาม และองค์ประกอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ด้วยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis)

ในขั้นตอนนี้ดำเนินการด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) และการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิตเกี่ยวกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ เพื่อให้ได้นิยามและองค์ประกอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจากฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการฟังภาษาอังกฤษ พบว่า ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีรายละเอียดดังนี้

นิยามทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ วิเคราะห์ และสร้างความเข้าใจจาก ข้อความที่ได้ฟังในบริบทของภาษาอังกฤษ โดยผู้ฟังต้องอาศัยกระบวนการทางภาษาและทาง ปัญญาอย่างเป็นระบบ ทั้งการประมวลผลเสียง การทำความเข้าใจสาระสำคัญ และการใช้กลยุทธ์ การเรียนรู้อย่างมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 การรับรู้เสียง (Phonological Recognition) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเสียงพยัญชนะ สระ จังหวะ และการเน้นเสียง เพื่อเข้าใจคำศัพท์และประโยคที่ฟังได้อย่างถูกต้อง

ด้านที่ 2 การจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) หมายถึง ความสามารถในการระบุประเด็นหลักหรือหัวข้อสำคัญของสิ่งที่ได้ฟังโดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจทุก คำ

ด้านที่ 3 การอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) หมายถึง ความสามารถในการตีความหรือเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้ระบุไว้โดยตรง โดยอาศัยบริบท ความรู้เดิม และประสบการณ์

ด้านที่ 4 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability) หมายถึง ความสามารถในการเก็บข้อมูลที่ฟังไว้ในหน่วยความจำและสามารถเรียกใช้ในสถานการณ์อื่นได้

ด้านที่ 5 ทักษะอภิปัญญาในการฟัง (Metacognitive Strategies in Listening) หมายถึง ความสามารถในการวางแผน ติดตาม ปรับเปลี่ยน และประเมินกระบวนการฟังของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์เอกสาร(Documentary analysis) ข้างต้นผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านมาวิเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังตาราง

ตาราง 3 พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

องค์ประกอบ	ความหมาย	พฤติกรรมบ่งชี้
1. ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition)	เป็นความสามารถในการแยกแยะ และจดจำเสียงต่างๆ ของภาษา เช่น เสียงพยัญชนะ สระ การเน้นเสียง และจังหวะของภาษา ซึ่งเป็น พื้นฐานสำคัญในการทำความเข้าใจ คำศัพท์และข้อความที่ฟัง	1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้ 2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้ 3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้
2. ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas)	เป็นความสามารถในการเข้าใจสาระหลักของข้อความที่ฟังโดยไม่ต้องอาศัยรายละเอียดทั้งหมด ซึ่งเป็น ทักษะสำคัญในการสื่อสารและการ ฟังเชิงวิชาการ	1. สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้ 2. ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้ 3. เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้
3. ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context)	ความสามารถในการคาดเดาความหมายของการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	1. ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง 2. ใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้ 3. ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด
4. ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability)	ความสามารถในการจดจำข้อมูลที่ได้รับฟัง และสามารถเรียกคืนข้อมูลนั้นเพื่อนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ 2. จัดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้ 3. สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในการบริบทใหม่ได้
5. ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening)	ความสามารถในการควบคุมและปรับปรุงกระบวนการฟังของตนเอง เช่น การวางแผน ติดตาม และ ประเมินผลการฟัง	1. สามารถวางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา 2. สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อแก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ 3. สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้น

จากตาราง 3 พบว่าพฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 5 ด้าน มีพฤติกรรมดังนี้

ด้านที่ 1 การรับรู้เสียง (Phonological Recognition)

- 1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้
- 1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้
- 1.3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้

ด้านที่ 2 การจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas)

- 2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้
- 2.2 ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้
- 2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้

ด้านที่ 3 การอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context)

- 3.1 ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง
- 3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้
- 3.3 ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจข้อความที่ฟัง
อารมณ์ของผู้พูด

ด้านที่ 4 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability)

- 4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ
- 4.2 จดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้
- 4.3 สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในบริบทใหม่ได้

ด้านที่ 5 ทักษะอภิปัญญาในการฟัง (Metacognitive Strategies in Listening)

- 5.1 สามารถวางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา
- 5.2 สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อ
แก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ
- 5.3 สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนา
ทักษะการฟังให้ดีขึ้น

4.1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In- Depth Interview) เพื่อศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 คน ประกอบด้วยอาจารย์จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1 คน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 1 คน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ 3 คน สามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

1) นิยามทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ พบว่า นิยามทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่ซับซ้อน ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนผ่านกิจกรรมหลากหลาย เพื่อพัฒนาทั้งการเข้าใจเสียง ข้อมูล และการคิดเชิงอภิปัญญา

2) องค์ประกอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ พบว่า องค์ประกอบองค์ประกอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรับรู้เสียง 2) การจับใจความสำคัญ 3) การเข้าใจรายละเอียดและโครงสร้างของข้อความที่ฟัง 4) การอนุมานจากบริบท 5) ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้

3) พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจากการสังเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ รายละเอียดดังแสดงในตาราง

ตาราง 4 สังเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ

ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
1. ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition)	1. ควรฝึกแยกแยะเสียงคล้ายกัน เช่น /s/ vs /ʃ/ 2. เสียงและจังหวะมีผลต่อความเข้าใจ 3. ความไม่แม่นยำเรื่องเสียงพื้นฐานคืออุปสรรคหลัก
2. ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas)	1. ฟังเพื่อจับภาพรวม แม้ไม่เข้าใจทุกคำ 2. กิจกรรมควรมีเป้าหมายชัดเจน 3. ใช้บริบทชีวิตจริงช่วยฝึกสรุปใจความ
3. ความสามารถในการอนุมานความหมาย จากบริบท (Inferencing Meaning from Context)	1. ในชีวิตจริงไม่เข้าใจทุกคำ ต้องตีความจาก สีหน้า โทนเสียง 2. ส่งเสริมการเดาจากภาพรวมสถานการณ์ 3. บริบทช่วยให้ นักศึกษาลำบาก
4. ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูล กลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability)	1. ฝึกให้จดบันทึก / สรุปด้วยคำตนเอง 2. ใช้ข้อมูลฟังแล้วนำมาเล่าเรื่องหรืออภิปราย 3. การใช้ซ้ำทำให้เกิดการเรียนรู้ยั่งยืน
5. ทักษะอภิปินญา (Metacognitive in Listening)	1. การตั้งเป้าหมายช่วยโฟกัส 2. ประเมินความเข้าใจตนเองทุกครั้งหลังฟัง 3. ใช้ reflection และ self-monitoring

จากตาราง สังเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ พบว่าพฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 5 ด้าน แต่ละด้านมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้

ด้านที่ 1 การรับรู้เสียง (Phonological Recognition)

- 1.1 ควรฝึกแยกแยะเสียงคล้ายกัน เช่น /s/ vs /ʃ/
- 1.2 เสียงและจังหวะมีผลต่อความเข้าใจ
- 1.3 ความไม่แม่นยำเรื่องเสียงพื้นฐานคืออุปสรรคหลัก

ด้านที่ 2 การจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas)

- 2.1 ฟังเพื่อจับภาพรวม แม้ไม่เข้าใจทุกคำ
- 2.2 กิจกรรมควรมีเป้าหมายชัดเจน
- 2.3 ใช้บริบทชีวิตจริงช่วยฝึกสรุปใจความ

ด้านที่ 3 การอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context)

- 3.1 ในชีวิตจริงไม่เข้าใจทุกคำ ต้องตีความจากสีหน้า โทนเสียง
- 3.2 สามารถแสดงเดาจากภาพรวมสถานการณ์
- 3.3 ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจข้อความที่ฟัง

อารมณ์ของผู้พูด

ด้านที่ 4 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability)

- 4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ
- 4.2 สามารถจดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้
- 4.3 สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาไว้ในบริบทใหม่ได้

ด้านที่ 5 ทักษะอภิปญญาในการฟัง (Metacognitive Strategies in Listening)

- 5.1 สามารถวางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา
- 5.2 สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อ

แก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ

- 5.3 สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้น

ผลจากการสังเคราะห์ความสอดคล้องของนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

จากการสังเคราะห์ความสอดคล้องของนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตจากการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis) และการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 ผลจากการสังเกตความสอดคล้องของพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

องค์ประกอบ	พฤติกรรมบ่งชี้จาก เอกสาร / ทัศนงู	พฤติกรรมบ่งชี้จาก การสัมภาษณ์เชิงลึก	พฤติกรรมบ่งชี้
1. ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition)	- แยกแยะเสียงพยัญชนะ สระ - จับคู่เสียงกับคำศัพท์ที่คุ้นเคย - จับ rhythm, stress, intonation ได้	1. แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้ 2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้ 3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้	
2.ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas)	- สรุปใจความสำคัญได้ - ระบุหัวข้อหลักได้ - เชื่อมโยงเนื้อหากับบริบทได้	1. ฟังเพื่อจับภาพรวม แม้ไม่เข้าใจทุกคำ 2. กิจกรรมควรมีเป้าหมายชัดเจน 3. ใช้บริบทชีวิตจริงช่วยฝึกสรุปใจความ	1. สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้ 2. ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้ 3. เชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้
3. ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferring Meaning from Context)	- ทำความเข้าใจจากสิ่งที่ได้กล่าวตรงๆ - คาดการณ์เนื้อหาได้ไม่ผิด - ใช้บริบทช่วยตีความอารมณ์ของผู้พูด	1. ในชีวิตจริงไม่เข้าใจทุกคำ ต้องตีความจากสีหน้า โทนเสียง 2. ส่งเสริมการเดาจากภาพรวมสถานการณ์ 3. บริบทช่วยให้นักศึกษาซักถามผู้ฟัง	1. ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง 2. ใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้ 3. ได้รับความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด
4. ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability)	- สรุปเนื้อหาโดยไม่ต้องฟังซ้ำ - บันทึกช่วยจำ - ใช้ข้อมูลเดิมในบริบทใหม่	1. ฝึกให้จดบันทึก / สรุปด้วยคำตนเอง 2. ใช้ข้อมูลฟังแล้วนำมาเล่าเรื่องหรืออภิปราย 3. การใช้คำทำให้เกิดการเรียนรู้ยั่งยืน	1. สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ 2. จดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้ 3. สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในการบริบทใหม่ได้
5.ทักษะอภิปินญา (Metacognitive in Listening)	- วางแผนก่อนฟัง - ปรับวิธีเมื่อฟังไม่เข้าใจ - ประเมินความเข้าใจและพัฒนา	1. การตั้งเป้าหมายช่วยใหัทิศ 2. ประเมินความเข้าใจตนเองทุกครั้งหลังฟัง 3.ให้ reflection และ self-monitoring	1. สามารถวางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา 2. สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรค ใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อแก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ 3. สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้น

ด้านที่ 1 ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition) เป็นความสามารถในการแยกแยะและจดจำเสียงต่างๆ ของภาษา เช่น เสียงพยัญชนะ สระ การเน้นเสียง และจังหวะของภาษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำความเข้าใจคำศัพท์และข้อความที่ฟัง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้

- 1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้
- 1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้
- 1.3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้

ด้านที่ 2 ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) เป็นความสามารถในการเข้าใจสาระหลักของข้อความที่ฟังโดยไม่ต้องอาศัยรายละเอียดทั้งหมด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสารและการฟังเชิงวิชาการ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้

- 2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้
- 2.2 ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้
- 2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้

ด้านที่ 3 ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) ความสามารถในการอนุมานความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้

- 3.1 มีความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง
- 3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้
- 3.3 ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด

ด้านที่ 4 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability) ความสามารถในการจดจำข้อมูลที่ได้รับฟัง และสามารถเรียกคืนข้อมูลนั้นเพื่อนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้

- 4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ
- 4.2 จดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้
- 4.3 สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในบริบทใหม่ได้

ด้านที่ 5.ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening) ความสามารถในการควบคุม และปรับปรุงกระบวนการฟังของตนเอง เช่น การวางแผน ติดตาม และประเมินผลการฟัง โดยมี พฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้

4.1 สามารถวางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา 4.2 จดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้

4.2 สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อ แก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ

4.3 สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนา ทักษะการฟังให้ดีขึ้น

4.1.3 ผลการยืนยันนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผลการตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำความหมาย องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลในขั้นตอนการสัมภาษณ์เชิงลึก ตรวจสอบ ความเหมาะสมและความสอดคล้อง ดังตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ค่าความความสอดคล้องของ ความหมาย องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของความหมาย องค์ประกอบ และพฤติกรรม
บ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

รายการประเมิน	ความสอดคล้อง	แปลผล
ด้านที่ 1 ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition) เป็นความสามารถในการแยกแยะและจดจำเสียงต่างๆ ของภาษา เช่น เสียงพยัญชนะ สระ การเน้นเสียง และจังหวะของภาษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำความเข้าใจคำศัพท์และข้อความที่ฟัง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้		
1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้	0.8	สอดคล้อง
1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้	1.0	สอดคล้อง
1.3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้	1.0	สอดคล้อง
ด้านที่ 2 ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) เป็นความสามารถในการเข้าใจสาระหลักของข้อความที่ฟังโดยไม่ต้องอาศัยรายละเอียดทั้งหมด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสารและการฟังเชิงวิชาการ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้		
2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้	1.0	สอดคล้อง
2.2 สามารถระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้	1.0	สอดคล้อง
2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้	1.0	สอดคล้อง
ด้านที่ 3 ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง		
3.1 สามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	1.0	สอดคล้อง
3.2 สามารถใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้	0.8	สอดคล้อง
3.3 ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจข้อความที่ฟัง	1.0	สอดคล้อง
ด้านที่ 4 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability) ความสามารถในการจดจำข้อมูลที่ได้รับฟัง และสามารถเรียกคืนข้อมูลนั้นเพื่อนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	1.0	สอดคล้อง
4.2 สามารถจดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้	1.0	สอดคล้อง
4.3 สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในบริบทใหม่ได้	1.0	สอดคล้อง
ด้านที่ 5 ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening) ความสามารถในการควบคุมและปรับปรุงกระบวนการฟังของตนเอง เช่น การวางแผน ติดตาม และประเมินผลการฟัง		
4.1 สามารถวางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา	1.0	สอดคล้อง
4.2 จดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้		
4.2 สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อแก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ	0.8	สอดคล้อง
4.3 สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้น	1.0	สอดคล้อง

ผลการพิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน พบว่า พฤติกรรมบ่งชี้ ด้านที่ 1 การรับรู้เสียง ด้านที่ 2 การจับใจความสำคัญ ด้านที่ 3 การเข้าใจรายละเอียดและโครงสร้างของข้อความที่ฟัง ด้านที่ 4 การอนุมานจากบริบท ด้านที่ 5 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ มีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.96 ซึ่งสามารถสรุปนิยามได้ว่า พฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละข้อมีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้ในการวัดและประเมินผลได้

4.1.4 ผลการพัฒนาเครื่องมือประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสำหรับประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยเครื่องมือประเมินมีลักษณะเป็น เกณฑ์การให้คะแนนแบบจำแนก องค์ประกอบ (Analytic Scoring Rubrics) มาตรฐานส่วน 4 ระดับ ดังตาราง เกณฑ์การประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ต่อไปนี้

ตาราง 7 เกณฑ์การประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ด้านที่ 1 ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition)				
1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้	แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้ อย่างแม่นยำสม่ำเสมอ แม้ในบทสนทนาที่เร็ว หรือมีสำเนียง	แยก แยก แยะ เสียง พยัญชนะและสระที่ คล้ายกันได้ถูกต้อง ในสถานการณ์ทั่วไป อาจ มี ผิด พ ลาด เล็ก น้อย ใน บท สนทนาที่เร็ว	แยก แยก แยะ เสียง พยัญชนะและสระ ได้ บ าง ส่ว น มี ข้อ ผิด พ ลาด เป็น ระเบ ยบ โดยเฉพาะใน เสียงที่คล้ายกัน	มีความยากลำบาก ในการแยกแยะ เสียงพยัญชนะและ สระที่คล้ายกัน ทำ ให้ส่งผลกระทบต่อความ เข้าใจโดยรวม
1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้	จับ คู่ เสียง กับ ความหมายของคำศัพท์ ที่คุ้นเคยได้อย่างแม่นยำ และรวดเร็วแม้ในบท สนทนาธรรมชาติ	จับคู่เสียงกับคำศัพท์ ที่คุ้นเคยได้ค่อนข้าง ถูกต้อง มีความเข้าใจ โดยรวมดี	จับ คู่ เสียง กับ คำศัพท์ที่คุ้นเคยได้ เพียงบางส่วน อาจ สับสนกับคำเสียง คล้ายกัน	มีความยากลำบาก ในการจับคู่เสียงกับ คำศัพท์ แม้เป็นคำ ที่เคยเรียนมาก่อน
1.3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้	รับรู้และเข้าใจจังหวะ น้ำหนัก และทำนองเสียง ได้อย่างถูกต้อง สามารถ ใช้ข้อมูลเหล่านี้ช่วย ตีความความหมายได้ ชัดเจน	รับรู้ลักษณะเสียงได้ ดีในระดับหนึ่ง และ สามารถใช้ประกอบ ความเข้าใจเนื้อหาได้	รับรู้จังหวะและ ทำนองเสียงได้ บางส่วน แต่ไม่ สามารถนำไปใช้ใน ก า ร ตี ค ว า ม ความหมายได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	ไม่สามารถจับ จังหวะ น้ำหนัก หรือทำนองเสียงได้ ส่งผลกระทบต่อ ความ เข้าใจเนื้อหา
ด้านที่ 2 ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas)				
2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้	สรุปใจความสำคัญได้ อย่างถูกต้อง ชัดเจน และ ครอบคลุมประเด็นสำคัญ ทั้งหมด	สรุปใจความสำคัญได้ ถูกต้องในภาพรวม แม้ บางรายละเอียดอาจ ตกหล่น	สรุปได้เพียงบางส่วน มีข้อคลาดเคลื่อนจาก เนื้อหาหลักที่ฟัง	ไม่สามารถสรุป ใจความสำคัญได้ หรือสรุปผิดจาก เนื้อหาอย่างชัดเจน
2.2 ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้	ระบุหัวข้อหลักได้ตรง ประเด็นและแสดงความ เข้าใจลึกซึ้งต่อบริบทของ เรื่อง	ระบุหัวข้อหลักได้ ค่อนข้างตรง แม้มี ความคลาดเคลื่อน เล็กน้อย	ระบุหัวข้อได้บางส่วน หรือไม่ชัดเจนว่าเป็น ประเด็นหลัก	ระบุหัวข้อหลักไม่ได้ หรือระบุผิดอย่าง ชัดเจน
2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้	เชื่อมโยงเนื้อหาได้อย่าง ถูกต้องและมีเหตุผล แสดง ให้เห็นความเข้าใจเชิงลึก ต่อบริบท	เชื่อมโยงเนื้อหาได้ พอเหมาะ แสดงความ เข้าใจที่ดีในระดับหนึ่ง	เชื่อมโยงได้บางส่วน แต่อาจยังไม่เข้าใจ ความสัมพันธ์ของ ข้อมูลกับบริบทอย่าง ชัดเจน	ไม่สามารถเชื่อมโยง เนื้อหากับบริบทที่ เกี่ยวข้องได้ หรือ เชื่อมโยงผิด

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ด้านที่ 3 การอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context)				
3.1 ความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จักจากบริบทได้	สามารถอนุมานความหมายของคำศัพท์ใหม่ได้อย่างถูกต้องโดยใช้บริบทแวดล้อมทั้งประโยคหรือข้อความ	อนุมานความหมายได้ค่อนข้างแม่นยำ โดยใช้บริบทส่วนใหญ่ได้เหมาะสม	เดาความหมายได้ บางคำ แต่ยังไม่มีความคลาดเคลื่อนหรือไม่แน่นอน	ไม่สามารถเดาความหมายจากบริบทได้ หรืออนุมานผิดพลาดครั้ง
3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้	คาดการณ์เนื้อหาถัดไปได้ อย่างแม่นยำ มีเหตุผลรองรับชัดเจน	คาดการณ์ได้ถูกต้องในระดับหนึ่ง แม้อาจไม่สมบูรณ์ทั้งหมด	คาดการณ์ได้บางส่วน แต่ยังขาดความแม่นยำหรือมีเหตุผลไม่ชัดเจน	ไม่สามารถเดาคาดการณ์เนื้อหาถัดไปได้ หรือคาดผิดอย่างชัดเจน
3. ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำ ความเข้าใจข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด	เข้าใจเจตนาและอารมณ์ของผู้พูดได้อย่างถูกต้อง โดยใช้บริบทและความรู้เดิมได้อย่างเหมาะสม	เข้าใจอารมณ์และเจตนาได้ดี แม้อาจคลาดเคลื่อนเล็กน้อยในบางส่วน	เข้าใจอารมณ์ได้บางระดับ แต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงกับบริบททั้งหมดได้	ไม่สามารถเข้าใจเจตนา อารมณ์ หรือความหมายเชิงนัยของผู้พูดได้
ด้านที่ 4 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability)				
4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	สรุปเนื้อหาสำคัญและรายละเอียดได้ครบถ้วน โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	สรุปประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง แม้บางรายละเอียดอาจขาดหาย	สรุปได้บางส่วน แต่ยังไม่มีชัดเจน หรือคลาดเคลื่อน	ไม่สามารถสรุปเนื้อหาได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ
4.2 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	จดจำลำดับเหตุการณ์และข้อมูลสำคัญได้อย่างแม่นยำ	จดจำได้ดีในบางส่วนสำคัญ แม้อาจคลาดเคลื่อนเล็กน้อย	จดจำได้บางจุด แต่ไม่สามารถเรียงลำดับหรือจับประเด็นได้ครบถ้วน	จดจำข้อมูลหรือเหตุการณ์ไม่ได้ชัดเจน
4.3.สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในบริบทใหม่ได้	นำข้อมูลจากการฟังมาใช้ในการตอบคำถามหรืออภิปรายในบริบทใหม่ได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์	นำข้อมูลมาใช้ได้ดี แม้อาจยังไม่เชื่อมโยงกับบริบทใหม่อย่างเต็มที่	นำข้อมูลมาใช้อย่างจำกัดหรือไม่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่	ไม่สามารถนำข้อมูลที่เคยฟังไปใช้ในบริบทใหม่ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ด้านที่ 5 ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening)				
5.1 วางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา	วางแผนการฟังอย่างชัดเจน มีการตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหาก่อนฟังได้แม่นยำ	มีการวางแผนหรือคาดการณ์เนื้อหาในระดับที่ดี แม้ยังไม่ชัดเจนในบางส่วน	พยายามตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์แต่ยังไม่คลุมเครือหรือไม่ต่อเนื่อง	ไม่มีการวางแผนล่วงหน้าหรือไม่สามารถคาดการณ์เนื้อหาได้
5.2 ปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อแก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ	ใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการแก้ปัญหาเมื่อฟังไม่เข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ใช้กลยุทธ์บางอย่างเพื่อช่วยในการเข้าใจ แม้จะยังไม่ต่อเนื่อง	พยายามปรับเทคนิคแต่ยังไม่สามารถช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดี	ไม่สามารถปรับเปลี่ยนหรือเลือกใช้เทคนิคในการแก้ปัญหาได้
5.3 สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้น	สามารถประเมินและสะท้อนการฟังของตนเองได้ชัดเจน พร้อมเสนอวิธีพัฒนาที่เหมาะสม	สามารถประเมินตนเองได้ดีและสะท้อนวิธีการพัฒนาทักษะฟังบางประการ	สามารถสะท้อนตนเองได้ในระดับพื้นฐาน แต่ยังขาดความชัดเจนในการพัฒนา	ไม่สามารถประเมินหรือสะท้อนการฟังของตนเองได้

เกณฑ์การประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

46-60 คะแนน อยู่ในระดับ ดีมาก

31-45 คะแนน อยู่ในระดับ ดี

16-30 คะแนน อยู่ในระดับ พอใช้

0-15 คะแนน อยู่ในระดับ ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป

ตาราง 8 ผลการความเหมาะสมแบบประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
หลักการรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	4.8	0.24	มากที่สุด
วัตถุประสงค์รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	4.8	0.33	มากที่สุด
ขั้นตอนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	4.6	0.3	มากที่สุด
ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals)	4.2	0.28	มาก
ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)	4.8	0.2	มากที่สุด
ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)	4.8	0.2	มากที่สุด
ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลและพัฒนากลยุทธ์ (Reflection & Self-Development)	4.8	0.19	มากที่สุด
การวัดและประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	4.6	0.32	มากที่สุด
รวม	4.68	0.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่าผลการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.21$) อยู่ในระดับ “มากที่สุด” โดยองค์ประกอบรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วงระหว่าง 4.20 – 4.80 ซึ่งอยู่ในระดับ “มาก” ถึง “มากที่สุด” ทุกรายการ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ “หลักการของรูปแบบฯ” และ “ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย” ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.20$) แสดงถึงการให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจน ทั้งในด้านแนวคิดการฟังและการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถฟังเพื่อเข้าใจและสะท้อนคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ องค์ประกอบ “การวัดและประเมินผลของรูปแบบฯ” ก็ได้รับการประเมินอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.24$) สะท้อนถึงความเหมาะสมของแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในลักษณะที่หลากหลายและครอบคลุม ทั้งในด้านการรับรู้ การคิด และการสะท้อนตนเอง โดยสรุป รูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ มีความน่าเชื่อถือ ทั้งในเชิงเนื้อหา ขั้นตอน กลยุทธ์การเรียนรู้ และระบบการประเมินผล ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ในบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏได้อย่างเหมาะสมดัชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาการฟังภาษาอังกฤษ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ตามตาราง

ตาราง 9 แบบประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ด้านที่ 1 ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition)				
1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้	สามารถแยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้ อย่างแม่นยำสม่ำเสมอ แม้ในบทสนทนาที่เร็วหรือมีสำเนียง	สามารถแยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้ ถูกต้องในสถานการณ์ทั่วไป อาจมีผิดพลาดเล็กน้อยในบทสนทนาที่เร็ว	สามารถแยกแยะเสียงพยัญชนะและสระได้ บางส่วน มีข้อผิดพลาด เป็นระยะโดยเฉพาะในเสียงที่คล้ายกัน	ไม่สามารถแยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกัน ทำให้ส่งผลกระทบต่อความเข้าใจโดยรวม
1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้	สามารถจับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้อย่างแม่นยำและรวดเร็ว แม้ในบทสนทนาธรรมชาติ	สามารถจับคู่เสียงกับคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้ค่อนข้างถูกต้อง มีความเข้าใจโดยรวมดี	สามารถจับคู่เสียงกับคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้เพียงบางส่วน อาจสับสนกับคำเสียงคล้ายกัน	ไม่สามารถจับคู่เสียงกับคำศัพท์ แม้เป็นคำที่เคยเรียนมาก่อน
1.3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และ ทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้	รับรู้และเข้าใจจังหวะ น้ำหนัก และทำนองเสียงได้อย่างถูกต้อง สามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ช่วยตีความความหมายได้ชัดเจน	รับรู้ลักษณะเสียงได้ดีในระดับหนึ่ง และสามารถใช้อธิบายความเข้าใจเนื้อหาได้	รับรู้จังหวะและทำนองเสียงได้บางส่วน แต่ไม่สามารถนำไปใช้ในการตีความความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ไม่สามารถจับจังหวะ น้ำหนัก หรือทำนองเสียงได้ ส่งผลกระทบต่อความเข้าใจเนื้อหา
ด้านที่ 2 ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas)				
2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้	สรุปใจความสำคัญได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งหมด	สรุปใจความสำคัญได้ถูกต้องในภาพรวม แม้บางรายละเอียดอาจตกหล่น	สรุปได้เพียงบางส่วน มีข้อคลาดเคลื่อนจากเนื้อหาหลักที่ฟัง	ไม่สามารถสรุปใจความสำคัญได้ หรือสรุปผิดจากเนื้อหาอย่างชัดเจน
2.2 ระบุนัยข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้	ระบุนัยข้อหลักได้ตรงประเด็น และแสดงความเข้าใจลึกซึ้งต่อบริบทของเรื่อง	ระบุนัยข้อหลักได้ค่อนข้างตรง แม้มีความคลาดเคลื่อนเล็กน้อย	ระบุนัยข้อได้บางส่วน หรือไม่ชัดเจนว่าเป็นประเด็นหลัก	ระบุนัยข้อหลักไม่ได้ หรือระบุผิดอย่างชัดเจน
2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้	เชื่อมโยงเนื้อหาได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล แสดงให้เห็นความเข้าใจเชิงลึกต่อบริบท	เชื่อมโยงเนื้อหาได้พอเหมาะ แสดงความเข้าใจที่ดีในระดับหนึ่ง	เชื่อมโยงได้บางส่วน แต่อาจยังไม่เข้าใจความสัมพันธ์ของข้อมูลกับบริบทอย่างชัดเจน	ไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหา กับบริบทที่เกี่ยวข้องได้ หรือเชื่อมโยงผิด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ด้านที่ 3 การอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context)				
3.1 เดาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จักจากบริบทได้	สามารถอนุมานความหมายของคำศัพท์ใหม่ได้อย่างถูกต้องโดยใช้บริบทแวดล้อมทั้งประโยคหรือข้อความ	อนุมานความหมายได้ค่อนข้างแม่นยำ โดยใช้บริบทส่วนใหญ่ได้เหมาะสม	เดาความหมายได้บ้าง คำ แต่ยังไม่มีความคลาดเคลื่อนหรือไม่แน่นอน	ไม่สามารถเดาความหมายจากบริบทได้ หรืออนุมานผิดบ่อยครั้ง
3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้	คาดการณ์เนื้อหาถัดไปได้ อย่างแม่นยำ มีเหตุผลรองรับชัดเจน	คาดการณ์ได้ถูกต้องในระดับหนึ่ง แม้อาจไม่สมบูรณ์ทั้งหมด	คาดการณ์ได้บางส่วน แต่ยังขาดความแม่นยำ หรือมีเหตุผลไม่ชัดเจน	ไม่สามารถคาดการณ์เนื้อหาถัดไปได้ หรือคาดผิดอย่างชัดเจน
3.3 ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำ ความเข้าใจข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด	เข้าใจเจตนาและอารมณ์ของผู้พูดได้อย่างถูกต้อง โดยใช้บริบทและความรู้เดิมได้อย่างเหมาะสม	เข้าใจอารมณ์และเจตนาได้ดี แม้อาจคลาดเคลื่อนเล็กน้อยในบางส่วน	เข้าใจอารมณ์ได้บ้าง ระดับ แต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงกับบริบททั้งหมดได้	ไม่สามารถเข้าใจเจตนาอารมณ์ หรือความหมายเชิงนัยของผู้พูดได้
ด้านที่ 4 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability)				
4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	สามารถสรุปเนื้อหาสำคัญและรายละเอียดได้ครบถ้วน โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง แม้อาจรายละเอียดอาจขาดหาย	สามารถสรุปได้บางส่วน แต่ยังไม่มีชัดเจนหรือคลาดเคลื่อน	ไม่สามารถสรุปเนื้อหาได้โดยไม่ฟังซ้ำ
4.2 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	สามารถจดจำลำดับเหตุการณ์และข้อมูลสำคัญได้อย่างแม่นยำ	สามารถจดจำได้ดีในส่วนใหญ่ ลำดับ แม้อาจคลาดเคลื่อนเล็กน้อย	สามารถจดจำได้บางจุด แต่ไม่สามารถเรียงลำดับหรือจับประเด็นได้ครบถ้วน	สามารถจดจำข้อมูลหรือเหตุการณ์ไม่ได้ชัดเจน
4.3 สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในบริบทใหม่ได้	สามารถนำข้อมูลจากการฟังมาใช้ในการตอบคำถามหรืออภิปรายในบริบทใหม่ได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์	สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้ดี แม้อาจยังไม่เชื่อมโยงกับบริบทใหม่อย่างเต็มที่	สามารถนำข้อมูลมาใช้อย่างจำกัด หรือไม่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่	ไม่สามารถนำข้อมูลที่เคยฟังไปใช้ในบริบทใหม่ได้
ด้านที่ 5 ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening)				
5.1 วางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา	สามารถวางแผนการฟังอย่างชัดเจน มีการตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหาที่ฟังได้แม่นยำ	สามารถวางแผนหรือคาดการณ์เนื้อหาในระดับที่ดี แม้ยังไม่ชัดเจนในบางส่วน	สามารถตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์ได้แต่ยังไม่ชัดเจนหรือไม่ต่อเนื่อง	ไม่สามารถวางแผนล่วงหน้าหรือไม่สามารถคาดการณ์เนื้อหาได้
5.2 ปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อแก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ	สามารถใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการแก้ปัญหาเมื่อฟังไม่เข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	สามารถใช้กลยุทธ์บางอย่างเพื่อช่วยในการเข้าใจ แม้จะยังไม่ต่อเนื่อง	พยายามปรับเทคนิคแต่ยังไม่สามารถช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดี	ไม่สามารถปรับเปลี่ยนหรือเลือกใช้เทคนิคในการแก้ปัญหาได้
5.3 สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้น	สามารถประเมินและสะท้อนการฟังของตนเองได้ชัดเจน พร้อมเสนอวิธีพัฒนาที่เหมาะสม	สามารถประเมินตนเองได้และสะท้อนวิธีการพัฒนาทักษะฟังบางประการ	สามารถสะท้อนตนเองได้ในระดับพื้นฐาน แต่ยังขาดความชัดเจนในการพัฒนา	ไม่สามารถประเมินหรือสะท้อนการฟังของตนเองได้

เกณฑ์การประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

46-60 คะแนน อยู่ในระดับ ดีมาก

31-45 คะแนน อยู่ในระดับ ดี

16-30 คะแนน อยู่ในระดับ พอใช้

0-15 คะแนน อยู่ในระดับ ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป

4.2 ผลการการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ในขณะนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ และขั้นตอนที่ 3 การศึกษานำร่องร่าง รูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

4.2.1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผลการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการออกแบบโครงสร้างและกำหนดองค์ประกอบรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล

หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

หลักการของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเพื่อกำหนดหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏประกอบด้วย แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task Based Learning) และ แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) นำมาสังเคราะห์เป็นหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

หลักการที่ 1 การใช้ภารกิจเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (Task-Centered Learning) ใช้กิจกรรมที่มีเป้าหมายชัดเจน ออกแบบกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา การอภิปราย หรือการทำโครงการ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง

หลักการที่ 2 การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบเป็นขั้นตอน แต่ยืดหยุ่นและเชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ (Schema Activation & Knowledge Construction) การเรียนรู้ถูกออกแบบให้เป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน Pre-task (ก่อนฟัง), Task Cycle (ระหว่างฟัง) และ Post-task (หลังฟัง) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังอย่างเป็นระบบ

หลักการที่ 3 การใช้กลยุทธ์การฟังแบบหลากหลาย (Integrated Listening Strategies) ฝึกให้ผู้เรียนใช้ Top-down processing (การใช้บริบทและความรู้เดิมเพื่อทำความเข้าใจ) และ Bottom-up processing (การแยกแยะเสียง คำศัพท์ และโครงสร้างภาษา) ควบคู่กัน รวมถึงมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ กลยุทธ์การอนุมาน (Inferencing Strategies) เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อมูลที่อาจไม่สมบูรณ์

หลักการที่ 4 การส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning & Interaction-Based Listening) จัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อ การอภิปรายหลังฟัง การแก้ปัญหาร่วมกัน หรือการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการฟัง รวมถึงการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยกันตีความข้อมูลจากการฟังผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

หลักการที่ 5 การฝึกการฟังอย่างมีเป้าหมายและการสะท้อนตนเอง (Goal-Oriented Listening & Reflection) ทุกภารกิจการฟังถูกออกแบบให้มีเป้าหมาย และปรับกลยุทธ์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้นในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยนำหลักการของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ มาสังเคราะห์วัตถุประสงค์ คือ เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขั้นตอนการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเพื่อกำหนดกระบวนการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วยแนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task Based Learning) และ แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) จากการศึกษาออกแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals)

กระบวนการกระตุ้นความรู้เดิมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ โดยผู้สอนใช้สื่อหรือคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดเชิงวิเคราะห์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย แשרประสบการณ์ และร่วมกันกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงหรือบริบทวิชาชีพ พร้อมทั้งเตรียมความรู้เบื้องต้นด้านคำศัพท์และบริบทเพื่อสร้างพื้นฐานที่จำเป็นก่อนการฟังอย่างมีเป้าหมาย

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)

กระบวนการพัฒนาทักษะการฟังอย่างมีเป้าหมายโดยใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย ผู้เรียนฝึกฟังเนื้อหาในหลายรอบ ทั้งเพื่อจับใจความสำคัญ รายละเอียด และความหมายโดยนัย โดยเน้นการนำกลยุทธ์การฟังไปใช้จริง พร้อมทั้งฝึกวิเคราะห์และอภิปรายความเข้าใจร่วมกับผู้อื่น เพื่อพัฒนาทักษะเชิงลึก

ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)

กระบวนการทำงานกลุ่มอย่างมีระบบโดยผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้รับจากการฟัง วิเคราะห์ความแตกต่างของการรับรู้ และร่วมกันสังเคราะห์ความเข้าใจใหม่ผ่านบทบาทหน้าที่ในกลุ่ม เสริมสร้างทักษะการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

ขั้นที่ 4 การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์การฟัง (Reflection & Strategy Adjustment Stage)

กระบวนการที่ผู้เรียนทบทวนประสบการณ์การเรียนรู้ วิเคราะห์ปัญหา กลยุทธ์ที่ใช้ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง พร้อมทั้งประเมินตนเองด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย และรับข้อเสนอแนะเพื่อวางแผนทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในอนาคต

การวัดและการประเมินผล ในการวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเพื่อกำหนดกระบวนการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วยแนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task Based Learning) และ แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นการวัดและการประเมินผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้ดังนี้

1. **ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition)** ประเมินจากการสามารถระบุคำศัพท์หรือประโยคสำคัญจากบทสนทนาได้ แสดงความเข้าใจเนื้อหาที่มีโครงสร้างประโยคซับซ้อน

2. **ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas)** วัดความสามารถในการเข้าใจเนื้อหาหลักหรือสาระสำคัญของสิ่งที่ฟัง โดยไม่ต้องฟังพารายละเอียดทั้งหมด ใช้ในการฟังเชิงวิชาการหรือการสนทนาในชีวิตจริงอย่างมีประสิทธิภาพ

3. **ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context)** วัดความสามารถในการตีความและคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทของสถานการณ์หรือความรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนมีอยู่เดิม เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาที่ลึกซึ้งหรือแฝงนัย

4. **ทักษะอภิปญญาในการฟัง (Metacognitive in Listening)** วัดความสามารถในการควบคุม ติดตาม และปรับกระบวนการฟังของตนเอง เช่น การวางแผนก่อนฟัง การเลือกใช้กลยุทธ์เมื่อพบอุปสรรค และการประเมินความเข้าใจหลังฟัง เพื่อพัฒนาการฟังให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากผลการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ นำมาจัดทำผังภาพสรุปรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
หลักการ
1. การใช้ภารกิจเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (Task-Centered Learning) ใช้กิจกรรมที่มีเป้าหมายชัดเจน ออกแบบกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา การอภิปราย หรือการทำโครงการ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง 2.การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบเป็นขั้นตอน แต่ยืดหยุ่นและเชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ (Schema Activation & Knowledge Construction) การเรียนรู้ถูกออกแบบให้เป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน Pre-task (ก่อนฟัง), Task Cycle (ระหว่างฟัง) และPost-task (หลังฟัง) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังอย่างเป็นระบบ 3. การใช้กลยุทธ์การฟังแบบหลากหลาย (Integrated Listening Strategies) ฝึกให้ผู้เรียนใช้ Top-down processing (การใช้บริบทและความรู้เดิมเพื่อทำความเข้าใจ) และ Bottom-up processing (การแยกแยะเสียง คำศัพท์ และโครงสร้างภาษา) ควบคู่กัน รวมถึงมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ กลยุทธ์การอนุมาน (Inferencing Strategies) เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อมูลที่อาจไม่สมบูรณ์ 4. การส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning & Interaction-Based Listening) จัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อ การอภิปรายหลังฟัง การแก้ปัญหาาร่วมกัน หรือการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการฟัง รวมถึงการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยกันตีความข้อมูลจากการฟังผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 5. การฝึกการฟังอย่างมีเป้าหมายและการสะท้อนตนเอง (Goal-Oriented Listening & Reflection) ทุกภารกิจการฟังถูกออกแบบให้มีเป้าหมาย และปรับกลยุทธ์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้นในระยะยาวคำต่อคำ
วัตถุประสงค์
เพื่อแก้ปัญหาการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ

ภาพประกอบ 8 รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขั้นตอน
ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals) กระบวนการกระตุ้นความรู้เดิมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ โดยผู้สอนใช้สื่อหรือคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดเชิงวิเคราะห์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย แทร่ประสบการณ์ และร่วมกันกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงหรือบริบทวิชาชีพ พร้อมทั้งเตรียมความรู้เบื้องต้นด้านคำศัพท์และบริบทเพื่อสร้างพื้นฐานที่จำเป็นก่อนการฟังอย่างมีเป้าหมาย ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use) กระบวนการพัฒนาทักษะการฟังอย่างมีเป้าหมายโดยใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย ผู้เรียนฝึกฟังเนื้อหาในหลายรอบ ทั้งเพื่อจับใจความสำคัญ รายละเอียด และความหมายโดยนัย โดยเน้นการนำกลยุทธ์การฟังไปใช้จริง พร้อมทั้งฝึกวิเคราะห์และอภิปรายความเข้าใจร่วมกับผู้อื่นเพื่อพัฒนาทักษะเชิงลึก ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction) กระบวนการทำงานกลุ่มอย่างมีระบบโดยผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้รับจากการฟัง วิเคราะห์ความแตกต่างของการรับรู้ และร่วมกันสังเคราะห์ความเข้าใจใหม่ผ่านบทบาทหน้าที่ในกลุ่ม เสริมสร้างทักษะการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ขั้นที่ 4 การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์การฟัง (Reflection & Strategy Adjustment Stage) กระบวนการที่ผู้เรียนทบทวนประสบการณ์การเรียนรู้ วิเคราะห์ปัญหา กลยุทธ์ที่ใช้ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง พร้อมทั้งประเมินตนเองด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย และรับข้อเสนอแนะเพื่อวางแผนทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในอนาคต

ภาพประกอบ 9 ขั้นตอนรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขั้นตอน
การวัดและการประเมินผล ในการวัดและประเมินผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 1. ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition) ประเมินจากการสามารถระบุคำศัพท์หรือประโยคสำคัญจากบทสนทนาได้ แสดงความเข้าใจเนื้อหาที่มีโครงสร้างประโยคซับซ้อน 2. ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) วัดความสามารถในการเข้าใจเนื้อหาหลักหรือสาระสำคัญของสิ่งที่ฟัง โดยไม่ต้องฟังพารายละเอียดทั้งหมด ใช้ในการฟังเชิงวิชาการหรือการสนทนาในชีวิตจริงอย่างมีประสิทธิภาพ 3. ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) วัดความสามารถในการตีความและคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทของสถานการณ์หรือความรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนมีอยู่เดิม เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาที่ลึกซึ้งหรือแฝงนัย 4. ทักษะอภิปัญญาในการฟัง (Metacognitive in Listening) วัดความสามารถในการควบคุม ติดตาม และปรับกระบวนการฟังของตนเอง เช่น การวางแผนก่อนฟัง การเลือกใช้กลยุทธ์เมื่อพบอุปสรรค และการประเมินความเข้าใจหลังฟัง เพื่อพัฒนาการฟังให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ภาพประกอบ 10 ขั้นตอนรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตาราง 10 บทบาทของผู้เรียนและผู้สอนตามกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขั้นตอนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการฟังภาษาอังกฤษ ฯ	บทบาทของผู้สอน	บทบาทของผู้เรียน
ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท	จัดกิจกรรมกระตุ้นความรู้เดิม เช่น การตั้งคำถาม เปิดคลิปวิดีโอ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และอธิบายเป้าหมายการเรียนรู้	ตอบคำถาม พยายามถ่ายทอด ประสบการณ์เดิม มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย และเตรียมความรู้พื้นฐานด้านคำศัพท์หรือ บริบท
ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย	จัดเตรียมสื่อเสียง/คลิป และให้คำแนะนำการใช้กลยุทธ์การฟัง เช่น การฟังรอบแรกจับใจความ การฟังซ้ำเพื่อเก็บรายละเอียด	ฟังอย่างตั้งใจ ใช้กลยุทธ์ฟังที่หลากหลาย จดบันทึก วิเคราะห์ และอภิปรายความเข้าใจร่วมกับเพื่อน
ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์	จัดกลุ่มผู้เรียน มอบหมายภารกิจ และสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม พร้อมให้คำแนะนำเมื่อจำเป็น	ทำงานร่วมกันในกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ความแตกต่าง และสังเคราะห์ความเข้าใจร่วมกัน
ขั้นที่ 4 การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์	ตั้งคำถามกระตุ้นการคิด วิเคราะห์ และจัดกิจกรรมประเมินตนเอง เช่น แฟ้มสะสมงาน การใช้ checklist หรือการสัมภาษณ์	วิเคราะห์ปัญหา สะท้อนกลยุทธ์การฟังของตนเอง ประเมินผลการเรียนรู้ และวางแผนพัฒนาตนเองต่อไป

2. จากตารางที่ 10 ในขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท ผู้สอนจะจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียน เช่น การตั้งคำถามหรือเปิดคลิปวิดีโอเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ พร้อมทั้งอธิบายเป้าหมายของการเรียน; ส่วนผู้เรียนจะตอบคำถาม พยายามถ่ายทอดประสบการณ์เดิมของตน มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ และเตรียมความรู้พื้นฐานด้านคำศัพท์หรือบริบทที่เกี่ยวข้อง. ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย ผู้สอนจะจัดเตรียมสื่อเสียงหรือวิดีโอคลิปสำหรับให้ผู้เรียนฝึกการฟัง และแนะนำกลยุทธ์การฟัง เช่น การฟังครั้งแรกเพื่อจับใจความสำคัญ และการฟังซ้ำเพื่อเก็บรายละเอียด; ส่วนผู้เรียนจะตั้งใจฟัง ใช้กลยุทธ์การฟังที่หลากหลาย จดบันทึก วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการฟัง และอภิปรายความเข้าใจกับเพื่อนร่วมกลุ่ม. ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ ผู้สอนจะ

แบ่งกลุ่มผู้เรียนและมอบหมายภารกิจให้แต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม และให้คำแนะนำเพิ่มเติมเมื่อจำเป็น; ส่วนผู้เรียนจะทำงานร่วมกันในกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ความแตกต่างของข้อมูลที่ได้รับ และสังเคราะห์ความเข้าใจร่วมกัน. ขั้นที่ 4 การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์ ผู้สอนจะตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน และจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง เช่น การจัดทำแฟ้มสะสมงาน การใช้รายการตรวจสอบ (checklist) หรือการสัมภาษณ์; ส่วนผู้เรียนจะวิเคราะห์ปัญหาที่พบในการฟัง สะท้อนถึงกลยุทธ์การฟังที่ตนเองใช้ ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง และวางแผนพัฒนาทักษะการฟังของตนต่อไป.

4.2.2 ตรวจสอบคุณภาพของตามรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณาจากผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของตามรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินดังนี้

1.การประเมินความสอดคล้องของตามรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังตาราง

ตาราง 11 ผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของตามรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

รายการประเมิน	ความสอดคล้อง	แปลผล
หลักการรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	1.00	สอดคล้อง
วัตถุประสงค์รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	1.00	สอดคล้อง
ขั้นตอนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals)	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)	1.00	สอดคล้อง
ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลและปรับปรุงกลยุทธ์ (Reflection & Self-Development)	1.00	สอดคล้อง
การวัดและประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	1.00	สอดคล้อง
รวม	1.00	สอดคล้อง

จากตาราง 12 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งสามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนรู้ และการวัดการประเมินผลแต่ละข้อมีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

1. การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังตาราง

ตาราง 12 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
หลักการรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	4.8	0.24	มากที่สุด
วัตถุประสงค์รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	4.8	0.33	มากที่สุด
ขั้นตอนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	4.6	0.3	มากที่สุด
ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals)	4.2	0.28	มาก
ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)	4.8	0.2	มากที่สุด
ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)	4.8	0.2	มากที่สุด
ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลและพัฒนากาย (Reflection & Self-Development)	4.8	0.19	มากที่สุด
การวัดและประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	4.6	0.32	มากที่สุด
รวม	4.68	0.20	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่าผลการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.21$) อยู่ในระดับ “มากที่สุด” โดยองค์ประกอบรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วงระหว่าง 4.20 – 4.80 ซึ่งอยู่ในระดับ “มาก” ถึง “มากที่สุด” ทุกรายการ องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ “หลักการของรูปแบบฯ” และ “ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย” ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.20$) แสดงถึงการให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจน ทั้งในด้านแนวคิดการฟังและการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถฟังเพื่อเข้าใจและสะท้อนคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ องค์ประกอบ “การวัดและประเมินผล

ของรูปแบบฯ” ก็ได้รับการประเมินอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.24$) สะท้อนถึงความเหมาะสมของแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในลักษณะที่หลากหลายและครอบคลุม ทั้งในด้านการรับรู้ การคิด และการสะท้อนตนเอง โดยสรุป รูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ มีความน่าเชื่อถือ ทั้งในเชิงเนื้อหา ขั้นตอน กลยุทธ์การเรียนรู้ และระบบการประเมินผล ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ในบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏได้อย่างเหมาะสมต่อนี้ความสอดคล้องขององค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาการฟังภาษาอังกฤษ

2. ผลการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ

จากการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพผู้เชี่ยวชาญให้ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้ตาราง 13 การปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ

การประเมิน	ข้อเสนอแนะ	การปรับปรุงแก้ไข
รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ	รูปแบบควรใช้ภารกิจเป็นศูนย์กลาง กำหนดเป้าหมายชัดเจน มีลำดับ ขั้นตอนที่ยืดหยุ่น เชื่อมโยงความรู้เดิม ใช้กลยุทธ์การฟังหลากหลาย และ ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้	- เพิ่มเนื้อหา และกิจกรรมภารกิจให้ผู้เรียนฝึก การฟังในบริบทจริง - จัดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนแบบ Pre-task, Task, Post-task โดยเชื่อมโยงความรู้เดิม - ฝึกใช้กลยุทธ์ฟังหลากหลายทั้ง Top-down และ Bottom-up รวมถึงกลยุทธ์อนุมาน - ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือผ่านการอภิปราย แก้ปัญหาร่วมกัน และการตีความร่วม - กำหนดเป้าหมายในการฟังทุกกิจกรรม และให้ผู้เรียนสะท้อนความเข้าใจของตนเองเพื่อนำไปปรับปรุงกลยุทธ์ฟังในครั้งถัดไป

จากตาราง 14 ข้อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏผู้วิจัยได้นำไปปรับปรุงแก้ไขตามรายละเอียดข้างต้น

หลังจากปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำไปสร้างคู่มือรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้ดังนี้

คู่มือ การจัดการเรียนรู้
เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ENGLISH LISTENING SKILL

จัดทำโดย
ภัทรพรรณ พรหมเดช

ภาพประกอบ 11 คู่มือ การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการ
ฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราช
ภัฏ

องค์ประกอบของคู่มือประกอบด้วย หลักการวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนรู้ บทบาทของ ผู้เรียนและผู้สอน การวัดและการประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 แผน ซึ่งเล่ม คู่มือนี้ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

4.2.3 ผลการศึกษานำร่อง (Pilot Study) ในการใช้การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้และคู่มือของกิจกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปใช้ศึกษานำร่องกับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดย นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกนักศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย (Volunteer Sampling) โดย นักศึกษาจะต้องมี คะแนน CEFR ในช่วง A1-A2 และ B1-B2 โดยดำเนินการศึกษานำร่องทดลอง การจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ใหเวลา 2 สัปดาห์ๆละ 1 วัน วันละ 4 ชั่วโมง รวมเป็น 8 ชั่วโมง ผลการนำเสนอ ดังนี้

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 14 ตารางกิจกรรมการเรียนรู้และผลการทำกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	ผลการทำกิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นที่ 1: การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals)	ผู้เรียนสามารถระลึกและเชื่อมโยงความรู้เดิมเกี่ยวกับภาษาอังกฤษกับสถานการณ์ใหม่ได้อย่างเหมาะสม มีความตื่นตัวในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการอภิปราย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสามารถร่วมกันกำหนดเป้าหมายการฟังที่สอดคล้องกับบริบทจริงหรือบริบทวิชาชีพได้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งเข้าใจคำศัพท์พื้นฐานและบริบทของเนื้อหาที่จะฟังในลำดับถัดไป
ขั้นที่ 2: การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)	ผู้เรียนสามารถฟังและเข้าใจเนื้อหาในหลายระดับ ทั้งระดับคำศัพท์ รายละเอียด ประเด็นหลัก และความหมายโดยนัย โดยใช้กลยุทธ์การฟังที่เหมาะสม เช่น การคาดเดา การสังเกตการเน้นเสียง และการใช้บริบทในการตีความ และสามารถอภิปรายเนื้อหาที่ฟังร่วมกับเพื่อน เพื่อยืนยันความเข้าใจหรือชี้แจงส่วนที่ไม่เข้าใจได้
ขั้นที่ 3: การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)	ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์เนื้อหาจากการฟัง เปรียบเทียบความเข้าใจ และสังเคราะห์สาระสำคัญร่วมกันได้อย่างสร้างสรรค์ มีการใช้ภาษาสื่อสารในกลุ่มเพื่อการเจรจา อธิบายเหตุผล และสนับสนุนความคิดเห็น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการฟังเพื่อเข้าใจสาระร่วมกันในบริบทที่มีปฏิสัมพันธ์
ขั้นที่ 4: การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์การฟัง (Reflection & Strategy Adjustment Stage)	ผู้เรียนสามารถสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีระบบ โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และกลยุทธ์ที่ใช้ระหว่างการฟัง สามารถประเมินระดับความเข้าใจของตนเองได้ และเสนอแนวทางในการปรับปรุงหรือเลือกใช้กลยุทธ์ใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการฟังครั้งต่อไป มีทักษะการประเมินตนเองและการวางแผนพัฒนาทักษะในระยะยาว

ด้านเวลา

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่าใน **ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย** และ **ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์** เป็นช่วงที่ใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมมากกว่าที่กำหนดไว้ในแผน เนื่องจากต้องใช้เวลาฟังเนื้อหาใน

หลายรอบ ควบคู่กับการอภิปราย วิเคราะห์เนื้อหา และเปรียบเทียบความเข้าใจร่วมกันภายในกลุ่มผู้เรียน ซึ่งแม้จะส่งผลดีต่อความลุ่มลึกในการเรียนรู้ แต่กลับทำให้กิจกรรมบางส่วนล่าช้าจากกำหนดการเดิม นอกจากนี้ ใน **กระบวนการสะท้อนตนเอง (ขั้นที่ 4)** ผู้เรียนต้องใช้เวลาในการประเมินตนเองและวางแผนปรับกลยุทธ์ฟังในลำดับถัดไป ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดูแลใกล้ชิดจากผู้สอน จึงทำให้ผู้สอนต้องจัดสรรเวลาเพิ่มเติมเพื่อให้คำปรึกษารายบุคคลหรือรายกลุ่มเล็กในช่วงหลังชั่วโมงเรียน โดยผู้วิจัยปรับโครงสร้างเวลาในกิจกรรมแต่ละขั้นให้เหมาะสมกับความซับซ้อนของทักษะ โดยเฉพาะการฟังเชิงลึกและการสะท้อนผลการเรียนรู้ อาจพิจารณาแบ่งกิจกรรมในขั้นที่ 2 และ 3 ออกเป็นช่วงย่อยๆ เพื่อกระจายการฟังและการอภิปรายให้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน และจัดช่วงเวลาให้คำปรึกษาหลังเรียนหรือเสริมด้วยกิจกรรมออนไลน์ เช่น แบบประเมินตนเองออนไลน์หรือการสะท้อนผลผ่าน Google Forms เพื่อช่วยลดเวลาภาคปฏิบัติและเพิ่มความยืดหยุ่นในการบริหารเวลา

4.3 ผลการประเมินประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ไปทำการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตเป็นนักศึกษา จากสาขาวิชาประถมศึกษา 7 คน สาขาวิชาปฐมวัย 3 คน สาขาวิชาภาษาไทย 5 คน สาขาวิชาภาษาจีน 5 คน สาขาภาษาอังกฤษ 4 คน สาขาคณิตศาสตร์ 4 คน สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป 2 คน จากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ รวมทั้งหมด 30 คน นักศึกษาที่มีคะแนน CEFR ในช่วงระดับ A1-A2 โดยวัดทักษะการฟังของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ก่อนเรียนแล้ว จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการเรียนรู้ 4 แผน

จากการทดลองตามแบบแผนการทดลองผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย ข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแสดงผลดังนี้

4.3.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบการวัด ของคะแนนทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลอง ฉบับจริง

ตาราง 15 ตารางกิจกรรมการเรียนรู้และผลการทำกิจกรรมการเรียนรู้

ครั้งที่	การทดสอบ	n	M (Mean)	SD	t	df	Sig
1	ก่อนทดลอง	30	12.45	2.13	19	29	.00
2	หลังทดลอง	30	18.63	1.97			

* $p < 0.5$

ตาราง 16 จากการวิเคราะห์ผลคะแนนทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติ T-test for dependent samples ผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่า คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการทดลองการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการพัฒนาทักษะดังกล่าวผ่านขั้นตอนการเรียนรู้ที่ออกแบบอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนอย่างแท้จริง ขั้นตอนแรกของรูปแบบนี้ คือ การเตรียมความพร้อมและการสร้างบริบท ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนและช่วยกำหนดเป้าหมายในการฟังให้ชัดเจน การดำเนินการในขั้นตอนนี้ช่วยให้นักศึกษามีสมาธิและความตั้งใจในการรับฟังสารสนเทศ ทำให้เกิดความพร้อมทั้งด้านจิตใจและความรู้พื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ในขั้นตอนถัดไป

ในขั้นตอนของการเรียนรู้ผ่านภารกิจฟังที่มีเป้าหมาย ผู้เรียนได้ฝึกใช้กลยุทธ์การฟังที่หลากหลาย ทั้งแบบบนลงล่างและล่างขึ้นบน ผ่านภารกิจที่จำลองสถานการณ์จริงในวิชาชีพครู เช่น การฟังการประชุม การบรรยาย หรือการอภิปรายโครงการทางการศึกษา การออกแบบกิจกรรมในลักษณะนี้ช่วยสร้างแรงจูงใจและเพิ่มความเกี่ยวข้องของเนื้อหาการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษามีความสามารถในการจับใจความและวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด การเรียนรู้แบบร่วมมือและการมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่

เสริมสร้างประสิทธิภาพการเรียนรู้ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน ส่งผลให้นักศึกษาเกิดการขยายมุมมอง และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ควบคู่กับทักษะทางสังคม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพครูในยุคปัจจุบัน

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ จากแบบประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้รายด้าน

โดยสามารถสรุปประเด็นได้จาก 4 ขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals)

ความคิดเห็นหลักนักศึกษาพบว่า ตนรู้สึกว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดี ทำให้เข้าใจเป้าหมายของบทเรียน และเตรียมตัวได้ดีขึ้น และคิดว่ากิจกรรมช่วยให้รู้สึกมีส่วนร่วม และเชื่อมโยงเนื้อหา กับชีวิตจริงหรือบริบทของการเป็น “ครูในอนาคต”

คำสะท้อนจากนักศึกษา:

“ช่วงแรกของบทเรียนทำให้เรารู้ว่าจะเรียนเรื่องอะไร และเราควรตั้งเป้าหมายแบบไหน”

“คำถามกระตุ้นช่วยให้เรานึกถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง ทำให้เข้าใจบทเรียนเร็วขึ้น”

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)

ความคิดเห็นหลักของนักศึกษามองว่าเป็นช่วงที่ได้ฝึกฟังอย่างจริงจัง และได้เรียนรู้เทคนิคหลายแบบ เช่น การเดาความหมายจากบริบท การจับใจความ การฟังหลายรอบช่วยให้เข้าใจลึกขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีเป้าหมายให้ฝึกในแต่ละครั้ง

คำสะท้อนจากนักศึกษา

“การฟังหลายรอบแต่ละรอบมีเป้าหมายต่างกัน เช่น รอบแรกฟังจับใจความ รอบต่อมาฟังหาคำศัพท์”

“พอมีเป้าหมายตอนฟัง ทำให้เราโฟกัสได้ดีขึ้น ไม่ฟังแบบผ่าน ๆ”

ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)

นักศึกษารู้สึกว่าสามารถแลกเปลี่ยนความเข้าใจได้จริง ช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากเพื่อนการทำงานกลุ่มช่วยให้เข้าใจประเด็นต่าง ๆ ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะเมื่อต่างคนมีการตีความไม่เหมือนกัน

คำสะท้อนจากนักศึกษา:

“ตอนที่ทำงานกลุ่ม เพื่อนอธิบายเพิ่มจากสิ่งที่เราเข้าใจ ทำให้เราเห็นมุมมองใหม่”

“บางที่เราฟังพลาด แต่เพื่อนฟังได้ แล้วช่วยอธิบายต่อ ทำให้เราเรียนรู้จากกันและกัน”

ขั้นที่ 4 การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์ (Reflection & Strategy Adjustment)

นักศึกษาหลายคนระบุว่านี่คือขั้นที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาตนเอง เพราะได้มีย้อนกลับและประเมินว่าอะไรคือจุดแข็งจุดอ่อนของตน ช่วยให้เราในครั้งต่อไปจะต้องปรับปรุงกลยุทธ์การฟังอย่างไรให้ดีขึ้น

คำสะท้อนจากนักศึกษา:

“ไม่เคยเขียน reflection มาก่อน แต่พอเขียนแล้วรู้เลยว่าเรายังพลาดตรงไหน”

“ได้คิดว่าเราฟังไม่เข้าใจเพราะอะไร แล้วครวญว่าจะจัดการยังไง”

ในที่สุด การสะท้อนผลและการปรับปรุงกลยุทธ์ช่วยให้นักศึกษาสามารถประเมินตนเอง วิเคราะห์ข้อผิดพลาด และวางแผนพัฒนาทักษะการฟังอย่างต่อเนื่อง กระบวนการนี้สะท้อนถึงการพัฒนากิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและสามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งการรับรู้เสียง การจับใจความสำคัญ การเข้าใจรายละเอียด การอนุมานความหมายจากบริบท และทักษะอภิปราย สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้โครงสร้างและกิจกรรมที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนากิจกรรมฟังภาษาอังกฤษได้อย่างสมดุลและครอบคลุม

กล่าวโดยสรุปคือ การบูรณาการทฤษฎีโครงสร้างความรู้กับการจัดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐานและกลยุทธ์อภิปราย เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพอย่างชัดเจน ทั้งในแง่ของการพัฒนากิจกรรมฟังและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ยั่งยืน ผลการทดลองครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการเรียนรู้นี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการศึกษาภาษาอังกฤษของประเทศในอนาคต การวางโครงสร้างรูปแบบในลักษณะนี้ ไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนากิจกรรมฟังภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างผู้เรียนที่สามารถจัดการเรียนรู้ของตนเองได้ดี เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเป็นครูมืออาชีพที่มีคุณภาพในยุคศตวรรษที่ 21

4.3.3 ผลการประเมินประสิทธิผล รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตาราง 18 ผลการประเมินประสิทธิผล รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

เกณฑ์ ประสิทธิภาพ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	การสรุปผล
คะแนนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ	นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตเป็นนักศึกษา จากสาขาวิชา ประถมศึกษา 7 คน สาขาวิชาปฐมวัย 3 คน สาขาวิชาภาษาไทย 5 คน สาขาวิชาภาษาจีน 5 คน สาขาภาษาอังกฤษ 4 คน สาขาคณิตศาสตร์ 4 คน สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป 2 คน จากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏโดย อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ รวมทั้งหมด 30 คน นักศึกษาที่มีคะแนน CEFR ในช่วงระดับ A1-A2 ผลพบว่าคะแนนเฉลี่ยทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนเท่ากับ 12.45 และหลังเรียนเท่ากับ 18.63 คะแนน อยู่ในระดับดี ซึ่งคะแนนทักษะการฟังภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอยู่ในระดับดี ผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้	เป็นไปตามเกณฑ์

3. จากการวิเคราะห์ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษในกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งประกอบด้วย นักศึกษาจากสาขาวิชาต่าง ๆ ได้แก่ สาขาวิชาประถมศึกษา 7 คน สาขาวิชาปฐมวัย 3 คน สาขาวิชาภาษาไทย 5 คน สาขาวิชาภาษาจีน 5 คน สาขาวิชาภาษาอังกฤษ 4 คน สาขาวิชาคณิตศาสตร์ 4 คน และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป 2 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน พบว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษในช่วง CEFR ระดับ A1-A2 ก่อนการทดลอง. ผลการวิเคราะห์คะแนนทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.45 คะแนน และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 18.63 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับดี โดยผลคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับดี จึงถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

2 แนวคิด

แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจ
เป็นฐาน (Task Based Learning)

แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้
(Schema Theory)

5 หลักการ

1. การใช้ภารกิจเป็น
ศูนย์กลางของการเรียนรู้
2. การจัดกระบวนการ
เรียนรู้แบบเป็นขั้น
ตอน แต่ยืดหยุ่นและ
เชื่อมโยงความรู้เดิม
กับข้อมูลใหม่เพื่อ
เสริมสร้างความเข้าใจ
3. การใช้กลยุทธ์การฟัง
แบบหลากหลาย
4. การส่งเสริมการเรียนรู้
แบบร่วมมือ
5. การฝึกการฟังอย่างมีเป้าหมาย
และการสะท้อนตนเอง

4 ขั้นตอน

- ขั้นที่ 1
การเตรียมความพร้อมและ
สร้างบริบท
- ขั้นที่ 2
การเรียนรู้ผ่านกระบวนการ
ฟังแบบมีเป้าหมาย
- ขั้นที่ 3
การเรียนรู้ร่วมกันแบบมี
ปฏิสัมพันธ์
- ขั้นที่ 4
สะท้อนผลและปรับ
กลยุทธ์

การประเมินผล

การประเมินทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

5 องค์ประกอบ

1. การรับรู้เสียง
(Phonological
Recognition)
2. การจับใจความหลัก
(Comprehending Main
Ideas)
3. การอนุมานความหมายจากบริบท
(Inferring Meaning from
Context)
4. ความสามารถในการจดจำและ
ดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory
and Retrieval Ability)
5. ทักษะอภิปัญญา
(Metacognitive in
Listening)

ภาพประกอบ 12 แผนภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการฟังภาษาอังกฤษ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผ่านการพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำ ในมนุษย์ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โครงการวิจัยเรียกที่ SWUEC : SWUEC672467 มี ความสำเร็จสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานิยาม องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยได้ ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและ พัฒนา (Research and Development) โดยมี รายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ระยะที่ 2 การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ระยะที่ 3 การทดลองและการประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษานิยม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏในการ การศึกษาจากตำรา เอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1.การรับรู้เสียง (Phonological Recognition) 2. การจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) 3.การอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) 4. ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability). ทักษะอภิปัญญาในการฟัง (Metacognitive Strategies in Listening) หมายถึง ความสามารถในการวางแผน ติดตาม ปรับเปลี่ยน และประเมินกระบวนการฟังของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล หลักการใช้ การใช้ภารกิจเป็นศูนย์กลางของการ เรียนรู้ (Task-Centered Learning) การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบเป็นขั้นตอน แต่ยืดหยุ่นและ เชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ (Schema Activation & Knowledge Construction) ใช้กลยุทธ์การฟังแบบหลากหลาย (Integrated Listening Strategies) ส่งเสริมการ เรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning & Interaction-Based Listening) และฝึกการฟัง อย่างมีประสิทธิภาพและการสะท้อนตนเอง (Goal-Oriented Listening & Reflection) โดย วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏ ประกอบด้วย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals) ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use) ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction) ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction) และขั้นที่ 4 การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์การฟัง (Reflection & Strategy Adjustment Stage)

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผลการเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหลังเรียนอยู่ในระดับดี ผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้คือระดับก่อนและหลังการ

จัดการเรียนรู้พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้ค่าเฉลี่ย ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ หลังเรียนอยู่ในระดับดี ผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้คือระดับดี

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

จากการศึกษานิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จากการศึกษาจากตำรา เอกสารและงานวิจัย ทั้งในและต่างประเทศ ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน นำมาสังเคราะห์เป็นนิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้ดังนี้

4. องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จากการศึกษาพบว่า ประกอบด้วย 4 ด้าน โดยมีประเด็นในการอภิปรายดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals)

ในขั้นนี้กระบวนการเริ่มต้นด้วยการกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียน โดยการใช้สื่อหรือคำถามที่ช่วยกระตุ้นการคิดเชิงวิเคราะห์ เช่น การตั้งคำถามที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียน เพื่อให้พวกเขามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และตั้งเป้าหมายร่วมกันกับผู้สอน การทำเช่นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่จะฟังได้ดียิ่งขึ้น การสร้างบริบทที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงหรือบริบทวิชาชีพ เช่น การใช้ประสบการณ์การทำงานหรือการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาฟัง ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น (Vandergrift, L. 2004; Field, J. 2008)

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)

ขั้นตอนนี้เน้นที่การพัฒนาทักษะการฟังที่มีเป้าหมายชัดเจน โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนในการฟังเนื้อหาหลายรอบเพื่อจับใจความสำคัญ, รายละเอียด, และความหมายโดยนัย การใช้กลยุทธ์ฟังอย่างมีเป้าหมาย เช่น การฟังซ้ำหรือการฟังหลายรอบในลักษณะต่างๆ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหามากขึ้น นอกจากนี้, การใช้กลยุทธ์การคาดเดาความหมายจากบริบทหรือโทน

เสียงของผู้พูดก็ช่วยให้ผู้เรียนสามารถตีความได้ดีกว่าการฟังเพียงครั้งเดียว (Vandergrift, L., 2012; Rost, M., 2016)

ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)

ในขั้นนี้, การทำงานกลุ่มหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจมุมมองและข้อมูลจากผู้อื่นได้มากขึ้น การฟังแบบมีปฏิสัมพันธ์นี้กระตุ้นให้ผู้เรียนไม่เพียงแค่ฟังเพื่อจับใจความเท่านั้น แต่ยังต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตีความข้อมูลร่วมกัน ซึ่งกระบวนการนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับความเข้าใจลึกซึ้งขึ้นในการฟังและช่วยเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ และการทำงานร่วมกันในกลุ่ม (ZGoh, C. 2000; Nunan, D., 2004)

ขั้นที่ 4 การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์การฟัง (Reflection & Strategy Adjustment Stage)

หลังจากการฝึกฟัง, ผู้เรียนจะได้สะท้อนการฟังของตนเอง, ประเมินการใช้กลยุทธ์ที่ได้ผลและไม่ได้ผล และปรับกลยุทธ์การฟังในครั้งถัดไป กระบวนการสะท้อนตนเองนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถประเมินความเข้าใจของตนเอง และปรับกลยุทธ์ในการฟังให้ดีขึ้นในอนาคต การใช้เครื่องมือในการประเมินตนเอง เช่น การเขียนบันทึกสะท้อนผล หรือการรับข้อเสนอแนะจากผู้อื่น จะช่วยเสริมการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Vandergrift, L., & Goh, C., 2012; Goh, C., 2000)

การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษต้องผ่านกระบวนการที่ช่วยกระตุ้นความรู้เดิม, การตั้งเป้าหมายร่วม การฝึกฝนทักษะการฟังอย่างมีเป้าหมาย การทำงานร่วมกับผู้อื่นในกลุ่ม, และการสะท้อนตนเองหลังการฟัง กระบวนการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถประยุกต์ใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความเข้าใจในการฟังได้อย่างลึกซึ้งและยั่งยืน

2. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task Based Learning) แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ใน การกำหนดหลักการ วัตถุประสงค์กระบวนการเรียนรู้ และแนวทางการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งนี้การคัดเลือกแนวคิดทฤษฎีมีความสอดคล้องกับการนำไปสู่การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ในการวิจัยครั้งนี้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของ นักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏที่พัฒนาขึ้นนั้น ได้รับการออกแบบโดยใช้พื้นฐาน จาก ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) และ การเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task-Based Learning) เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพการ คัดเลือกทฤษฎีในงานวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษา โดยทฤษฎี Schema Theory (Bartlett, 1932) จะช่วยกระตุ้นการเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงความรู้เดิมของผู้เรียน กับข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการฟัง ซึ่งกระบวนการนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจเนื้อหา ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ทั้งในส่วนของคำศัพท์และโครงสร้างทางภาษาที่ได้ยิน แนวคิดการเรียนรู้ แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task-Based Learning) (Nunan, 2004) มีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ทักษะการฟังของผู้เรียน โดยการออกแบบกิจกรรมการฟังที่มุ่งเน้นการทำงานภายในสถานการณ์ จริง เช่น การฟังบทสนทนาในสถานการณ์จริงหรือการฟังข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับบริบทวิชาชีพ ซึ่ง จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟังในบริบทที่เป็นธรรมชาติและเสริมสร้างการเข้าใจเนื้อหา ภาษาอังกฤษจากบริบทที่ได้ยิน การใช้ กลยุทธ์การฟังเชิงอภิปัญญา (Metacognitive Strategies) (Vandergrift & Goh, 2012) ในการเรียนรู้จะช่วยเสริมทักษะการฟังให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากผู้เรียนสามารถวางแผนก่อนฟัง, ตรวจสอบความเข้าใจระหว่างการฟัง และสะท้อนผล หลังการฟังได้ โดยใช้กลยุทธ์เหล่านี้ในการปรับกลยุทธ์การฟังให้เหมาะสมกับสถานการณ์จริง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้ถูกออกแบบ ให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษา โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มี ส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้และสะท้อนผลความเข้าใจตนเอง ผ่านการอภิปรายกลุ่ม หรือการทำงานร่วมกันในรูปแบบที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) การออกแบบกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ ในกระบวนการเรียนรู้ที่ พัฒนาขึ้น ผู้เรียนจะได้ฝึกฝนทักษะการฟังโดยผ่านการใช้ กลยุทธ์การฟังแบบ Top-down และ Bottom-up (Anderson, 1995) โดยการใช้กลยุทธ์ Top-down ผู้เรียนจะได้ฝึกใช้บริบทและความรู้ เดิมในการทำความเข้าใจเนื้อหาที่ฟัง ในขณะที่ Bottom-up Processing จะช่วยให้ผู้เรียนได้ แยกแยะเสียง, คำศัพท์ และโครงสร้างทางภาษาที่ปรากฏในเนื้อหาภาษาอังกฤษอย่างละเอียด

การใช้ กิจกรรมการฟังที่มีเป้าหมาย เช่น การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ การฟังเพื่อวิเคราะห์ประเด็นหลัก หรือการฟังเพื่อทำความเข้าใจในระดับที่ลึกซึ้ง จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการฟังที่ครอบคลุมมากขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือบริบทวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินผลการเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้จะพิจารณาจาก ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition) โดยการประเมินจากความสามารถในการระบุคำศัพท์ หรือประโยคที่สำคัญจากบทสนทนา และ ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) โดยการวัดความสามารถในการเข้าใจเนื้อหาหลักหรือสาระสำคัญของสิ่งที่ฟัง นอกจากนี้ยังมีการประเมิน ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) และ ทักษะอภิปัญญาในการฟัง (Metacognitive in Listening) ซึ่งจะช่วยให้สามารถพัฒนาทักษะการฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏที่พัฒนามีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีหลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาครุศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาครุศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ รูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนี้ถูกออกแบบโดยยึดหลักการที่เน้นการพัฒนาทักษะการฟังที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังในชีวิตจริงและบริบทวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้นวัตกรรมต่าง ๆ เช่น Task-Centered Learning, Schema Theory, Metacognitive Strategies, และ Collaborative Learning เป็นการนำทฤษฎีและกลยุทธ์ที่มีการศึกษาและพิสูจน์แล้วในการพัฒนาทักษะการฟังมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาการฟังที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง

การนำ Task-Centered Learning หรือการเรียนรู้ที่ใช้ภารกิจเป็นศูนย์กลางมาใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียน โดยกิจกรรมที่ออกแบบมาให้นักศึกษาได้ฝึกฟังในบริบทที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง เช่น การฟังบทสนทนาภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่ผู้เรียนคุ้นเคย การฟังสื่อข่าวสาร หรือการฟังบทสนทนาในบริบทวิชาชีพ เป็นการทำให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและเป็นธรรมชาติ ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (Nunan, 2004) การใช้ภารกิจที่มีเป้าหมาย

ชัดเจนและเกี่ยวข้องกับผู้เรียนในชีวิตประจำวัน ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะการฟังเพื่อแก้ปัญหาจริง ๆ ได้

การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่ด้วยทฤษฎี Schema Theory เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจสิ่งที่ฟังได้ดีขึ้น โดยใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่ในสมองมาเชื่อมโยงกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากการฟัง ซึ่งการกระตุ้น Schema Activation ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเตรียมความรู้เบื้องต้นหรือการตั้งคำถามก่อนการฟังจะช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการรับข้อมูลที่ได้รับฟังและสามารถทำความเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Bartlett, 1932; Anderson, 1995) การจัดกิจกรรมในรูปแบบ Pre-task ที่ให้ผู้เรียนทบทวนหรือคาดเดาคำศัพท์และข้อมูลที่เกี่ยวข้องก่อนการฟัง จะทำให้ผู้เรียนสามารถฟังได้อย่างมีเป้าหมายและเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น

การใช้กลยุทธ์การฟังแบบหลากหลาย (Integrated Listening Strategies) เป็นอีกหนึ่งหลักการที่สำคัญในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยการฝึกให้ผู้เรียนใช้ทั้ง Top-down processing และ Bottom-up processing ในการฟัง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาภาษาอังกฤษในมุมมองที่หลากหลาย Top-down processing คือ การใช้บริบทและความรู้เดิมที่มีอยู่ในสมองในการทำความเข้าใจสิ่งที่ฟัง เช่น การใช้ความรู้พื้นฐานในการคาดเดาความหมายจากบริบท ขณะที่ Bottom-up processing คือ การแยกแยะเสียง คำศัพท์ และโครงสร้างภาษาอย่างละเอียด โดยใช้กลยุทธ์เหล่านี้ร่วมกันจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญได้ดียิ่งขึ้นและสามารถตีความเนื้อหาภาษาอังกฤษได้อย่างลึกซึ้ง (Anderson, 1995; Vandergrift & Goh, 2012)

ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ยังได้มีการส่งเสริม Collaborative Learning หรือการเรียนรู้ร่วมมือในกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการฟัง หลังการฟังผู้เรียนจะได้อภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาที่ฟังในกลุ่ม ช่วยเสริมสร้างทักษะการฟังและการคิดวิเคราะห์ร่วมกัน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการ Interaction-Based Listening ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้อื่น เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาทักษะการฟังร่วมกับกลุ่ม (Vygotsky, 1978; Long, 1985) กระบวนการนี้มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการฟังได้อย่างลึกซึ้งและพัฒนาความเข้าใจร่วมกันในกลุ่ม

สุดท้าย การฝึกการฟังอย่างมีเป้าหมายและการสะท้อนตนเอง (Goal-Oriented Listening & Reflection) เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังในระยะยาว โดยการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับแต่ละภารกิจการฟัง เช่น การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ การฟังเพื่อวิเคราะห์

ประเด็นหลัก หรือการฟังเพื่อทำความเข้าใจข้อมูลในระดับลึก และหลังจากการฟังผู้เรียนจะได้รับ การสะท้อนผลจากตัวเอง เช่น การบันทึกหรือเขียนเกี่ยวกับสิ่งที่ฟัง เพื่อช่วยในการปรับกลยุทธ์การ ฟังและการพัฒนาในระยะยาว (Schön, 1983; Zimmerman, 2002) กระบวนการนี้ช่วยให้ผู้เรียน สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองและปรับปรุงกลยุทธ์การฟังได้อย่างต่อเนื่อง

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังภาษาอังกฤษของ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตในมหาวิทยาลัยราชภัฏนี้เป็นการนำทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้รับ การพิสูจน์แล้วมาใช้ในการพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยทุกขั้นตอนใน กระบวนการเรียนรู้ถูกออกแบบมาเพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและวิชาชีพได้อย่างมั่นใจ

ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนรู้ของการพัฒนาแบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมุ่งเน้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังได้อย่าง มีประสิทธิภาพในบริบทจริง ผ่านการใช้กลยุทธ์และกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ เชื่อมโยงเนื้อหาภาษาอังกฤษกับชีวิตประจำวันและวิชาชีพได้ถูกออกแบบให้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นที่ 1: การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals)

ขั้นแรกของกระบวนการการเรียนรู้เน้นที่การกระตุ้นความรู้เดิมและการสร้างแรงจูงใจใน การเรียนรู้ การใช้คำถามกระตุ้นการคิดเชิงวิเคราะห์หรือการนำเสนอปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ภาษาอังกฤษที่กำลังจะเรียนรู้ ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายและแชร์ ประสบการณ์ส่วนตัว ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาภาษาอังกฤษกับบริบทของชีวิต จริงหรือบริบทวิชาชีพได้ดีขึ้น ในขั้นนี้ ผู้สอนจะใช้สื่อหรือคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและ ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง เช่น การนำเสนอ กรณีศึกษาหรือเหตุการณ์ในชีวิตจริงที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการฟัง ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและมี เป้าหมายที่ชัดเจนในการฟัง นอกจากนี้ยังมีการเตรียมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคำศัพท์และบริบทที่ สำคัญ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างพื้นฐานที่จำเป็นก่อนการฟังเพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างมี ประสิทธิภาพ การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มต้นจะช่วยให้ ผู้เรียนมีความตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาทักษะการฟังได้ดีขึ้น โดยการใช้กลยุทธ์การตั้งเป้าหมาย

ตามทฤษฎี Goal-setting Theory (Locke & Latham, 2002) ที่กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย แต่สามารถทำได้จริง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการเรียนรู้

ขั้นที่ 2: การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)

ในขั้นที่สองของกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้ฝึกฟังเนื้อหาในหลายรอบ โดยการฟังแต่ละครั้งจะมีเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ, การฟังเพื่อทำความเข้าใจรายละเอียด หรือการฟังเพื่อจับความหมายโดยนัย การฝึกฟังในหลายรอบช่วยให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเนื้อหาภาษาอังกฤษจากมุมมองที่หลากหลาย และสามารถใช้ กลยุทธ์การฟัง ที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ การนำ Top-down processing และ Bottom-up processing มาใช้ร่วมกันในการฟังเป็นการเสริมสร้างทักษะการฟังในหลากหลายมิติ Top-down processing คือ การใช้บริบทและความรู้เดิมของผู้เรียนในการคาดเดาความหมายจากสิ่งที่ฟัง เช่น การฟังข่าวหรือบทสนทนาแล้วตีความจากบริบทที่มีอยู่ ขณะที่ Bottom-up processing คือ การฟังเพื่อตรวจสอบและแยกแยะเสียง คำศัพท์ และโครงสร้างภาษาในเนื้อหาที่ฟัง (Anderson, 1995) ผู้เรียนจะได้รับ การฝึกฝนให้ใช้ กลยุทธ์การฟังแบบหลากหลาย (Integrated Listening Strategies) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับกลยุทธ์การฟังตามความเหมาะสมและความซับซ้อนของเนื้อหาที่ฟัง การใช้กลยุทธ์การอนุมาน (Inferencing) ยังเป็นการฝึกให้ผู้เรียนสามารถเดาความหมายจากบริบทหรือสัญญาณที่ไม่สมบูรณ์ได้ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการฟังภาษาอังกฤษในระดับสูง (Vandergrift & Goh, 2012)

ขั้นที่ 3: การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)

การเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ โดยการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ วิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้รับการฟังร่วมกัน จะช่วยเสริมสร้างทักษะการฟังในบริบทที่ต้องใช้การตีความและการร่วมมือในกลุ่ม การทำงานร่วมกันในกลุ่มยังช่วยเพิ่มการ สื่อสาร และ การคิดวิเคราะห์ ในการฟังผ่านการอภิปรายและเปรียบเทียบความเข้าใจที่ได้รับการฟัง การทำงานกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น วิเคราะห์ความแตกต่างของการรับรู้ และร่วมกัน สังเคราะห์ความเข้าใจใหม่ โดยใช้ Collaborative Learning (Vygotsky, 1978) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากกันและกันผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำงานร่วมกัน ซึ่งกระบวนการนี้มีผลดีในการพัฒนาความเข้าใจและทักษะการฟังที่ลึกซึ้งมากขึ้น

ขั้นที่ 4: การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์การฟัง (Reflection & Strategy Adjustment Stage)

ในขั้นสุดท้ายของกระบวนการการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทำการสะท้อนประสบการณ์การเรียนรู้ และ ปรับกลยุทธ์การฟัง โดยการทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้และประเมินการใช้กลยุทธ์ที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว การสะท้อนตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนสามารถประเมินความเข้าใจของตนเองและ ปรับปรุงกลยุทธ์การฟัง ให้เหมาะสมกับการฟังครั้งถัดไป การสะท้อนผลการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับข้อเสนอแนะจากผู้อื่นและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในอนาคต (Schön, 1983) การประเมินและการสะท้อนความเข้าใจของตนเองยังสามารถทำได้ผ่าน เครื่องมือประเมินตนเอง เช่น การให้ผู้เรียนบันทึกประสบการณ์หรือความเข้าใจที่ได้จากการฟัง หรือใช้แบบสอบถามเพื่อ ประเมินการใช้กลยุทธ์การฟัง โดยวิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังได้อย่างยั่งยืน

กระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษา ครุศาสตรบัณฑิตในมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วยการ กระตุ้นความรู้เดิม การใช้ กลยุทธ์การ ฟังที่หลากหลาย และการ เรียนรู้ร่วมกัน โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงทักษะการฟังกับชีวิต จริงและบริบทวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการเรียนรู้ทั้งหมดนี้ถูกออกแบบให้เป็น ระบบ โดยการสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์การฟังจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะ การฟังได้อย่างยั่งยืน

3. ผลการประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะ การฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของ นักศึกษาคณะครุศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษา หลังจากการเรียนรู้ด้วยรูปแบบนี้มีความแตกต่างจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักศึกษามี ทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษ ที่พัฒนาเพิ่มขึ้นหลังจากการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น โดย หลังการเรียนรู้ นักศึกษามีทักษะการฟังอยู่ในระดับ ดี ซึ่งอยู่เหนือเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ซึ่งสูงกว่า ก่อนการทดลองที่ทักษะการฟังอยู่ในระดับ พอใช้ การเปลี่ยนแปลงของทักษะการฟังที่เกิดขึ้น สามารถอธิบายได้จากกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการใช้ Task-Based Learning หรือการใช้ภารกิจ เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะการฟังในบริบทที่มีเป้าหมาย ชัดเจนและเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง โดยเฉพาะการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ การฟังเพื่อทำความเข้าใจในรายละเอียด และการฟังเพื่อตีความข้อมูลที่ได้อินในรูปแบบที่มีนัยสำคัญ นอกจากนี้การ

ใช้ กลยุทธ์การฟังแบบหลากหลาย (Integrated Listening Strategies) ที่ผสมผสานระหว่าง Top-down processing และ Bottom-up processing ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังในระดับที่สูงขึ้น โดยใช้กลยุทธ์การฟังที่เหมาะสมกับสถานการณ์และประเภทของเนื้อหาที่ฟัง การฝึกให้ผู้เรียนสามารถนำกลยุทธ์เหล่านี้ไปใช้ได้จริงช่วยให้เกิดการพัฒนาในเชิงลึกและสามารถรับมือกับข้อมูลที่ซับซ้อนได้ดีขึ้น

การประเมินผลการเรียนรู้ โดยการวัด ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แสดงให้เห็นว่า หลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบนี้ นักศึกษาสามารถเข้าใจเนื้อหาภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้น ทั้งในด้านการจับใจความสำคัญ การแยกแยะเสียงและคำศัพท์ รวมถึงการวิเคราะห์ความหมายจากบริบทหรือข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะการฟังในลักษณะที่มีความหมายมากขึ้น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับทฤษฎี Schema Theory (Bartlett, 1932) และ Metacognitive Strategies (Vandergrift & Goh, 2012) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาที่ฟังได้ดีขึ้น รวมถึงการสะท้อนและประเมินความเข้าใจตนเองที่ช่วยเสริมทักษะการฟังในระยะยาว การที่นักศึกษาสามารถพัฒนาทักษะการฟังได้ดีขึ้นหลังจากการเรียนรู้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ถูกพัฒนาและนำไปใช้ในการสอน นอกจากนี้การ เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม (Collaborative Learning) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ยังช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการวิเคราะห์เนื้อหาภาษาอังกฤษร่วมกัน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ทักษะการฟัง ผ่านการอภิปรายร่วมกับเพื่อนและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่มีคุณค่า นอกจากนี้ยังเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และการทำงานร่วมกันในบริบทของการฟังภาษาอังกฤษ

ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ที่ใช้ Task-Centered Learning และกลยุทธ์การฟังที่หลากหลายสามารถช่วยเพิ่มทักษะการฟังของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทักษะการฟังของนักศึกษาหลังการเรียนรู้ได้พัฒนาไปในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ จากผลการศึกษา นักศึกษาหลังการเรียนรู้มีทักษะการฟังที่สูงขึ้นจากระดับ พอใช้ เป็น ดี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ Task-Centered Learning การฝึกกลยุทธ์การฟัง และการ เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม ล้วนเป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนา

ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาให้สามารถใช้ในการฟังภาษาอังกฤษในบริบทต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าการใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนา มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะการฟัง เนื่องจากรูปแบบนี้เน้นกิจกรรมที่มีบริบท และสถานการณ์จริงซึ่งช่วยให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงทักษะการฟังเข้ากับประสบการณ์ชีวิตจริง และช่วยให้นักศึกษาพัฒนาทักษะการฟังได้ในหลายด้านอย่างสมบูรณ์แบบ เช่น การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ การอนุมานความหมายจากบริบท การฟังเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล และการพัฒนา กลยุทธ์การฟังเชิงอภิปัญญา

เหตุผลที่รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีประสิทธิภาพมีดังนี้

บริบทที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง โดยการใช้ Task-Based Learning (TBL) ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านการทำภารกิจที่มีเป้าหมายชัดเจนและเกี่ยวข้อง กับสถานการณ์ที่พบในชีวิตจริง เช่น การฟังการสนทนา การฟังข่าว หรือการฟังบทสัมภาษณ์ ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้การฟังมีความหมายและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของนักศึกษา (Goh & Hu, 2014; Nunan, 2004) การใช้ ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการฟังในบริบทที่นักศึกษาคุ้นเคยทำให้พวกเขารู้สึกมีส่วนร่วมมากขึ้นในการเรียนรู้ และลดความวิตกกังวลที่เกิดจากการฟังภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่ไม่คุ้นเคย

การพัฒนาเมตากลยุทธ์ในการฟัง ซึ่งการใช้ Metacognitive Listening Strategies นั้นรวมถึงการตั้งเป้าหมายก่อนฟัง การตรวจสอบความเข้าใจระหว่าง การฟัง และการสะท้อนผล หลังการฟัง ช่วยให้นักศึกษามีการควบคุมกระบวนการฟังของตนเองได้ดีขึ้น และสามารถปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ (Vandergrift, 2007) ในส่วนของการใช้ Schema Theory การเปิดใช้งาน ความรู้เดิม (Schema) ก่อนการฟังช่วยให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับ สิ่งที่เขาารู้จักแล้ว ซึ่งเป็นการทำให้การฟังมีความหมายมากขึ้นและช่วยในการเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น (Carrell & Eisterhold, 1983)

จากผลการทดลองที่พบว่านักศึกษามีการพัฒนาทักษะการฟังในทุกด้าน เช่น การจับใจความสำคัญ การอนุมานความหมายจากบริบท และการพัฒนาเทคนิคการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษายังมีความพึงพอใจสูงต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนา เนื่องจากกิจกรรมที่ออกแบบให้มีความหมายและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ซึ่งทำให้พวกเขารู้สึกว่าการเรียนการ

ฟังไม่ใช่เพียงแค่การฝึกทักษะในห้องเรียน แต่สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้จริง

การศึกษาของ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2564) พบว่า Task-Based Learning เป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษในบริบทไทย โดยเน้นการใช้กิจกรรมที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับการใช้งานจริงในชีวิตประจำวัน เช่น การฟังเพื่อประเมินความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างบุคคล การฟังข่าวสารในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น โดยนักศึกษาที่ได้รับการสอนผ่านกิจกรรมเหล่านี้สามารถฟังและเข้าใจสารได้ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ผลจากการศึกษาในบริบทไทย แสดงให้เห็นว่า การฟังภาษาอังกฤษที่มีบริบทจริง ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาที่ฟังได้ดีกว่า โดยการออกแบบกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้ผ่านภารกิจเป็นวิธีการที่ช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการฟังในสถานการณ์ที่พวกเขาคุ้นเคย ซึ่งส่งเสริมการพัฒนาและเพิ่มความมั่นใจในการฟัง

จากการศึกษาในบริบทของ นกมล จันทรพิญ (2539) พบว่า กลยุทธ์การฟังเชิงอภิปัญญา (Metacognitive Strategies) เช่น การตั้งเป้าหมายก่อนการฟัง การตรวจสอบความเข้าใจระหว่างการฟัง และการสะท้อนผลหลังการฟัง เป็นสิ่งที่สามารถช่วยพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเรียนรู้กลยุทธ์เหล่านี้ช่วยให้นักศึกษาสามารถวิเคราะห์การฟังของตนเองและปรับปรุงกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์การฟังที่พบ กลยุทธ์การฟังเชิงอภิปัญญา จึงช่วยให้นักศึกษาสามารถฝึกการฟังและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการฟังได้ดียิ่งขึ้น นักศึกษายังสามารถประเมินการฟังของตนเองและปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ได้ตามสถานการณ์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดำรงมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องอาศัยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความบูรณาการและเชื่อมโยงอย่างเป็นธรรมชาติระหว่างขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่สะท้อนสถานการณ์จริงในวิชาชีพครู เช่น การฟังการประชุมคณะครู การฟังบรรยายทางวิชาการ หรือการฟังการนำเสนอโครงการทางการศึกษา เพื่อให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและความเกี่ยวเนื่องของทักษะการฟังกับการปฏิบัติงานจริงในอนาคต สิ่งนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้นักศึกษามีความหมายและ

เชื่อมโยงกับบริบทวิชาชีพเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมความร่วมมือในการเผชิญกับความท้าทายในสภาพแวดล้อมการทำงานจริง

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษา การนำเครื่องมือดิจิทัลมาใช้นับสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้จึงเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการพัฒนาทักษะการฟังได้อย่างมาก แอปพลิเคชันสำหรับบันทึกการสะท้อนตนเอง แพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการอภิปรายกลุ่ม รวมถึงระบบจัดการการเรียนรู้ที่สามารถตั้งเป้าหมายและติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ล้วนเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีระบบและต่อเนื่อง ทั้งยังช่วยสร้างพื้นที่ที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสะท้อนผลการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มผู้เรียน

การประเมินผลการเรียนรู้ก็เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม การพัฒนาเครื่องมือประเมินที่ครอบคลุมทั้งผลลัพธ์ของทักษะการฟังและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็น เช่น การใช้ rubric ที่ประเมินคุณภาพของการตั้งเป้าหมาย ความมีส่วนร่วมในการอภิปราย และความลึกซึ้งของการสะท้อนตนเอง เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถติดตามและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้ผลการวิจัยจะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น แต่ยังมีข้อจำกัดบางประการที่ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติม อาทิ ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการตอบสนองต่อกิจกรรมกลุ่มที่ออกแบบ ความหลากหลายของระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน รวมถึงผลกระทบระยะยาวของการใช้แนวทางนี้ต่อทักษะการฟังในบริบทอื่น ๆ ที่หลากหลาย การศึกษาในอนาคตจึงควรเน้นการปรับใช้และทดสอบรูปแบบนี้กับกลุ่มผู้เรียนที่มีความแตกต่างหลากหลาย รวมทั้งสำรวจประสิทธิภาพในบริบทของการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การเรียนภาษาออนไลน์และการเรียนแบบผสมผสาน (blended learning) ที่ได้รับความนิยมในยุคดิจิทัลปัจจุบัน

โดยสรุปแล้ว โครงสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างเป้าหมาย การมีส่วนร่วม และการสะท้อนตนเอง เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษในระดับสูงอย่างแท้จริง แนวทางนี้ควรได้รับการยึดถือเป็นหัวใจหลักในการจัดการเรียนรู้ทักษะการฟัง โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาคณะครุศาสตร์ที่มีบทบาทสำคัญในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ และเข้าใจผู้อื่นอย่างลึกซึ้งในวิชาชีพครู การนำแนวทางนี้ไปประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องจะช่วยวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาทักษะการฟังที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพสูงในอนาคต

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยที่พัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบการศึกษาและการฝึกอบรมครูผู้สอน มีดังนี้

ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาควรมีการเน้นทักษะการฟังภาษาอังกฤษให้เป็นส่วนสำคัญของการเรียนการสอน โดยเฉพาะในคณะครุศาสตร์ที่เป็นกลุ่มผู้ที่มีบทบาทในการผลิตครูผู้สอนในอนาคต การเรียนการสอนควรมุ่งเน้นที่การพัฒนาทักษะการฟังอย่างเป็นระบบ และใช้เทคนิคต่างๆ เช่น การใช้กลยุทธ์อภิปัญญาในการฟัง (Metacognitive Strategies) เพื่อเสริมสร้างทักษะการฟังที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังในด้านต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน และควรมีการฝึกอบรมครูผู้สอนให้มีความเข้าใจในกลยุทธ์การฟังที่มีประสิทธิภาพ และสามารถประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นในการสอนทักษะการฟังของนักศึกษาครุศาสตร์ควรถูกพัฒนาให้มีคุณภาพสูงตั้งแต่ระดับการศึกษาต้นจนถึงระดับที่สามารถนำไปใช้ในการสอนนักเรียนในอนาคต การฝึกอบรมควรมุ่งเน้นการใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อพัฒนาทักษะการฟังในบริบทที่ต่างกันไป เช่น การฟังแบบมีเป้าหมาย การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ หรือการฟังในสถานการณ์ที่ซับซ้อน

และควรมีการสนับสนุนด้านทรัพยากรการเรียนการสอนที่เหมาะสม เช่น การพัฒนาและจัดหาแหล่งข้อมูลเสียง เช่น สื่อออนไลน์ พอดแคสต์ หรือวิดีโอการฟังที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน รวมทั้งการพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการฟังที่มีความหลากหลายเพื่อให้ครูผู้สอนและนักศึกษาสามารถติดตามและประเมินการพัฒนาทักษะการฟังได้อย่างแม่นยำ และที่สำคัญรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนี้ ควรได้รับการขยายผลไปยังสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาอื่นๆ โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ การขยายผลนี้จะช่วยให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษามีความสอดคล้องกับแนวทางที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย อีกทั้งยังสามารถสร้างผลกระทบในวงกว้างในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษให้มีความเข้มแข็ง

นโยบายด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญกับการประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ โดยการเก็บข้อมูลข้อเสนอแนะจากนักศึกษาและผู้สอนเพื่อทำการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป การประเมินผลและการปรับปรุงนี้จะช่วยให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนในระยะ

ยาว และควรมีการส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องในสถาบันการศึกษา โดยการสนับสนุนทุนวิจัยที่มุ่งเน้นการศึกษาและพัฒนากลยุทธ์การฟังใหม่ๆ หรือการพัฒนาเครื่องมือที่สามารถประเมินทักษะการฟังได้อย่างครอบคลุมและแม่นยำมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังควรส่งเสริมการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเหล่านี้สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาและการฝึกอบรมครูผู้สอนให้มีความเชี่ยวชาญในการสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาครุศาสตร์ ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภาษาอังกฤษในอนาคต การนำข้อเสนอแนะเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้จะช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะการฟังที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระดับอุดมศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยในครั้งต่อไป

ควรศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในระยะยาว เพื่อประเมินผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะการฟังอย่างยั่งยืนและการประยุกต์ใช้กลยุทธ์อภิปัญญาในสถานการณ์จริง

ควรขยายการศึกษาไปยังบริบทต่างประเทศหรือวัฒนธรรมที่แตกต่าง เพื่อทดสอบความเหมาะสมของรูปแบบในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายและได้ข้อมูลที่ครอบคลุม

ควรพัฒนาโปรแกรมสำหรับครูผู้สอน ที่มุ่งเน้นการใช้กลยุทธ์การฟังที่มีประสิทธิภาพ และการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- Almutairi, N. A. (2012). *Schema Theory & Developing Listening Comprehension I*. Islamic University.
- Anderson, A., & Lynch, T. . (1988). *Listening*. . Oxford: Oxford University Press.
- Anderson, R. C. (2013). Schema theory and second language reading comprehension. . *TESOL Quarterly*, 47(2), 234-256.
- Anderson, R. C., และ Pearson, P. D. (1984). A schema-theoretic view of basic processes in reading comprehension. *Center for the Study of Reading Technical Report; no. 306*.
- ASEAN, E. (2022). *THE STATE OF HIGHER EDUCATION IN SOUTHEAST ASIA*. In. www.share-asean.eu
- Brown, G., และ Yule, G. (1983). *Discourse analysis*: Cambridge university press.
- Brown, H. D. (2017). *Principles of language learning and teaching*. New York, United States: Pearson Education.
- Bui, T. K. L. (2024). Findings of Using Schema-Building Activities to Improve EFL Learners' Listening Comprehension. *International Journal of Language Instruction*, 3(4), 1-19.
- Carrell, P. L. (1984). Evidence of a formal schema in second language comprehension. *Language learning*, 34(2), 87-108.
- Carrell, P. L., & Eisterhold, J. C. (1983). Schema theory and ESL reading pedagogy. *TESOL Quarterly*, 17(4), 553-573.
- Carrell, P. L., และ Eisterhold, J. C. (1983). Schema theory and ESL reading pedagogy. *TESOL Quarterly*, 17(4), 553-573.
- Dörnyei, Z., และ Ushioda, E. (2021). *Teaching and researching motivation*: Routledge.
- Education, E. (2023). The world's largest ranking of countries and regions by English skills. <https://www.ef.co.th/epi/>
- Ellis, R. (2023). *Task-based language learning and teaching*. Oxford, UK: Oxford University Press.
- Field, J. (2008). *Listening in the language classroom*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Field, J. (2019). *Rethinking the second language listening class: An integrative approach*.: Cambridge University Press.
- Gilbert, J. B. (2019). An informal account of how I learned about English rhythm. *TESOL Journal*, 10(3), e00441.
- Goh, C., และ Taib, Y. (2006). Metacognitive instruction in listening for young learners. *ELT Journal*, 60(3), 222-232.

- Goh, C. C. M. (2018). A cognitive perspective on language learners' listening comprehension problems. *System*, 55, 36–45.
- Huisen, Y., Swanto, S., และ Akmam, W. (2024). The Impact of Language Learning Beliefs, Autonomous Learning Behavior and Mobile-Assisted Learning on English Performance in Vocational Colleges: A Systematic Review. *Pakistan Journal of Life & Social Sciences*, 22(2).
- Hwang, C. C. (2005). Effective EFL education through popular authentic materials. *Asian EFL Journal*, 7(1), 90-101.
- Jenkins, J., Baker, W., & Dewey, M. (Eds.). (2018). *The Routledge handbook of English as a lingua franca* London: Routledge.
- Johnson, K. (2017). *An introduction to foreign language learning and teaching*: Routledge.
- Krashen, S. D. (1983). The din in the head, input, and the language acquisition device. *Foreign Language Annals*, 16(1), 41-44.
- Long, J., และ Lin, J. (2022). An empirical study on cultivating college students' cross-cultural communicative competence based on the artificial-intelligence English-teaching mode. *Frontiers in Psychology*, 13, 976310.
- Lynch, T., และ Mendelsohn, D. (2013). Listening *An introduction to applied linguistics* (190-206): Routledge.
- Martyniuk Waldemar. (2005). Relating language examinations to the Council of Europes common European framework of reference for languages (CEFR). *Multilingualism and assessment: Achieving transparency, assuring quality, sustaining diversity*, 9-18.
- Mavrogordato, M., และ White, R. S. (2020). Leveraging policy implementation for social justice: How school leaders shape educational opportunity when implementing policy for English learners. *Educational Administration Quarterly*, 56(1), 3-45.
- Noom-Ura, S. (2013). English-Teaching Problems in Thailand and Thai Teachers' Professional Development Needs. *English Language Teaching*, 6(11), 139-147.
- Nunan, D. (1989). *Designing tasks for the communicative classroom*: Cambridge university press.
- Nunan, D. (2004). *Task-based language teaching*: Cambridge university press.
- Pérez-Núñez, A. (2023). Exploring the potential of generative AI (ChatGPT) for foreign language instruction: Applications and challenges. *Hispania*, 106(3), 355-362.
- Prabhu, N. S. (1987). *Second language pedagogy* (20): Oxford university press Oxford.
- Rost, M. (2016). *Teaching and researching listening* (2). London, England: Routledge.

- Rubin, J. (1995). The contribution of video to the development of competence in listening. *A guide for the teaching of second language listening*, 78(2), 151-165.
- Skehan, P. (1996). A framework for the implementation of task-based instruction. *Applied Linguistics*, 17(1), 38-62.
- Skehan, P. (2003). Task-based instruction. *Language teaching*, 36(1), 1-14.
- Sonjit, N., และ Wongsirikajorn, M. (2024). The relationship between English proficiency and employability of university graduates. *Chiang Mai University Journal of Economics*, 28(1), 52-75.
- Vandergrift, L. (2003). From prediction through reflection: Guiding students: Through the process of L2 listening. *Canadian Modern Language Review*, 59(3), 425-440.
- Vandergrift, L., & Cross, J. . (2018). *Teaching listening comprehension: Exploring the cognitive dimension*. . New York, NY: Routledge.
- Vandergrift, L., & Goh, C. C. M. . (2012). *Teaching and learning second language listening: Metacognition in action*. . New York, NY: Routledge.
- Vygotsky, L. S. (1978). 4-Vygotsky.
- Widdowson, H. G. (2012). ELF and the inconvenience of established concepts. *Journal of English as a Lingua franca*, 1(1), 5-26.
- Willis, J. (1996). A flexible framework for task-based learning. *Challenge and change in language teaching*, 52(1), 52-62.
- Willis, J., & Willis, D. (2007). *Doing task-based teaching*. . Oxford, England: Oxford University Press.
- Xue, Y., และ Sakulwongs, N. (2024). The Use of Mobile-Assisted Language Learning through Liulishuo for English Speaking Skill of Grade 7 Chinese Students. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*, 7(4), 1854-1875.
- Zeng, Y., & Goh, C. C. M. . (2018). A self-regulated learning approach to extensive listening and its impact on listening achievement and metacognitive awareness. *Language Teaching Research*, 22(1), 118-146.
- เคหฐาน, ว., พุทธสริน, ท., วันนา, ส., และ แสนสมบัติ, จ. (2025). การพัฒนาทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเล่นตามรูปแบบของบลูม (Bloom's Taxonomy). *วารสารวิจัยและนวัตกรรมเพื่อความยั่งยืน (JRIS)*, 2(2), 1-15.
- ไสวณีย์ จงแดง, อ. อ. (2023). พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของ นักเรียนโรงเรียนบ้านกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. *วารสาร มจร อุบล ประิทธิรศน์*, 8(3), 271-284.

- กัญญาเลข พูตระกูล. (2022). การใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ Jigsaw Listening ควบคู่กับการใช้กลยุทธ์
อภิปัญญา ผ่านระบบออนไลน์เพื่อแก้ปัญหาการฟังภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ:
กรณีศึกษานักเรียนนายเรืออากาศ ชั้นปีที่2 โรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทกษัตริยาธิราช.
Rajamangala University of Technology Tawan-ok Social Science Journal, 11(1), 49-61.
- กัญญาณี พวงเสื่อ. (2017). การ ศึกษา การ ทำ กิจกรรม ภาษา อังกฤษ นอก ห้องเรียน ด้าน การ ฟัง
ของ นักเรียน มัธยมศึกษา ตอน ต้น.
- กัณฑ์กนิษฐ สุว่างใจธรรม. (2025). นวัตกรรมจัดการความรู้ในสถานศึกษายุคดิจิทัล. Paper
presented at the รายงานการประชุม Graduate School Conference.
- ชันแก้ว มาพรม. (2025). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์
ภาษา อังกฤษสำหรับการทดสอบมาตรฐานตามเกณฑ์ CEFR ระดับ B1 โดยใช้แอปพลิเคชัน
สำหรับนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ, 15(1), 304-315.
- ชาอีฏิน นิติภาค. (2025). การเรียนรู้ภาษามลายู: โลกยุคดิจิทัลโอกาสและการปรับตัว. วารสาร
อินทนิล บริหาร ศาสตร์, 2(1), 92-107.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2014). บทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏกับการศึกษาเพื่อพัฒนาพลเมืองใน
ระบอบ ประชาธิปไตย The Role of Rajabhat University in Civic Education for Democracy. *Prae-wa Kalasin
Journal of Kalasin University*, 1(1), 100-101.
- ภัททิรา เดชฤกษ์ปาน และ ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2024). รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเสริมสร้าง
ความสามารถในการฟังและการพูด
- ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียน ชั้น ประถม ศึกษา ปี ที่ 6. *Journal of Roi
Kaensam Academi*, 9(8), 1416-1428.
- ยงยุทธ ขำคง. (2019). การ พัฒนา ทักษะ ภาษา อังกฤษ ให้ มี ประสิทธิภาพ ตาม บริบท ของ สังคม
ไทย. วารสาร วิชาการ คณะ มนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏ พระ
นคร, 3(1), 11-35.
- วรรณวิภาศ พลกำจัด, ค. แ., วิยะดา พรหมจิตต์, จิราพร สุขทรง, นันทกัญญ์ เวียงอินทร์. (2025).
ปัญหาในการทำข้อสอบ TOEIC ภาค การฟังของนักศึกษาสาขาวิชาภาษา อังกฤษธุรกิจ ชั้นปี
ที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัย ราชภัฏสวน
สุนันทา, 17(1), 117-131.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. .

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สุภาพร จิรคลังสกุล. (2560). การพัฒนาความสามารถทางทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ
ของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาตามธรรมชาติ.
มหาวิทยาลัย รังสิต.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณีนियาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟัง
ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สัมภาษณ์นิยาม องค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ
นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ประยูร บุญใช้

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.นิติกร อ่อนโยน

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระ
บรม ราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

อาจารย์ ดร.ณัฐกรวิษฐา โกพิมาย

สถาบันภาษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ ดร.วราณัฐ ธนชัยวรพันธ์

คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
อลงกรณ์ในพระบรม ราชูปถัมภ์ จังหวัด
ปทุมธานี

อาจารย์ ดร.ลีลาพันธ์ พุ่มพวง

โรงเรียนบางปะหัน

(ครูชำนาญการพิเศษ)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ประยูร บุญใช้

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.นิติกร อ่อนโยน

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระ
บรม ราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

อาจารย์ ดร.ณัฐกริชฐา โกพิมาย

สถาบันภาษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ ดร.วราณิษฐ์ ธนชัยวรพันธ์

คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
อลงกรณ์ ในพระบรม ราชูปถัมภ์ จังหวัด
ปทุมธานี

อาจารย์ ดร.ภัทรา ปิณฑะแพทย์

คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
อลงกรณ์ ในพระบรม ราชูปถัมภ์ จังหวัด
ปทุมธานี

ภาคผนวก ค

คู่มือรูปแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษา
ครูศาสตรบัณฑิตในโปรแกรมการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ

คู่มือ การจัดการเรียนรู้
เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ENGLISH LISTENING SKILL

จัดทำโดย
ภัทรพรรณ พรหมเดช

คำนำ

คู่มือฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อแนะนำ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่พัฒนาขึ้นในคู่มือนี้ ถูกออกแบบจากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องโดยเน้นการใช้ แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้ภารกิจเป็นฐาน (Task Based Learning) แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) รวมถึงการประเมินและพัฒนา รูปแบบที่เหมาะสมกับนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต โดยเน้นการเรียนรู้ที่เป็นระบบและสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน ขั้นตอนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals): ขั้นตอนแรกที่ช่วยกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียน และตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน 2) การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use) ผู้เรียนจะได้ฝึกฟังเนื้อหาในหลายรอบ พร้อมทั้งใช้กลยุทธ์การฟังที่เหมาะสม 3) การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction) การทำงานกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวิเคราะห์ความเข้าใจร่วมกัน 4) การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์การฟัง (Reflection & Strategy Adjustment) ผู้เรียนจะได้ประเมินความเข้าใจของตนเองและปรับกลยุทธ์การฟังเพื่อพัฒนาในครั้งถัดไป เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การรับรู้เสียง ด้านที่ 2 การจับใจความสำคัญ ด้านที่ 3 การอนุมานความหมายจากบริบท ด้านที่ 5 ทักษะอภิปัญญาในการฟัง

การจัดทำคู่มือฉบับนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะช่วยสนับสนุนให้ผู้สอนและนักศึกษาใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาในระดับสูงขึ้น พร้อมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนจริงอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้จัดทำ

ภัทรพรรณ พรหมคช

สารบัญ

	หน้า
1. หลักการ	1
2. วัตถุประสงค์	1
3. ขั้นตอนการเรียนรู้	2
4. บทบาทของผู้เรียนและผู้สอนในแต่ละขั้นของกระบวนการเรียนรู้	3
5. การวัดและการประเมินผล	5
6. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	6

หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย

1. การใช้ภารกิจเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (Task-Centered Learning) ใช้กิจกรรมที่มีเป้าหมายชัดเจน ออกแบบกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา การอภิปราย หรือการทำโครงการ เพื่อให้ผู้เรียน ฝึกใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบเป็นขั้นตอน แต่ยืดหยุ่นและเชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ (Schema Activation & Knowledge Construction) การเรียนรู้ถูกออกแบบให้เป็นลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน Pre-task (ก่อนฟัง), Task Cycle (ระหว่างฟัง) และ Post-task (หลังฟัง) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังอย่างเป็นระบบ

3. การใช้กลยุทธ์การฟังแบบหลากหลาย (Integrated Listening Strategies) ฝึกให้ผู้เรียนใช้ Top-down processing (การใช้บริบทและความรู้เดิมเพื่อทำความเข้าใจ) และ Bottom-up processing (การแยกแยะเสียง คำศัพท์ และโครงสร้างภาษา) ควบคู่กัน รวมถึงมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ กลยุทธ์การอนุมาน (Inferencing Strategies) เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อมูลที่อาจไม่สมบูรณ์

4. การส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning & Interaction-Based Listening) จัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อ การอภิปรายหลังฟัง การแก้ปัญหาร่วมกัน หรือการวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้รับจากการฟัง รวมถึงการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยกันตีความข้อมูลจากการฟังผ่านการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

5. การฝึกการฟังอย่างมีเป้าหมายและการสะท้อนตนเอง (Goal-Oriented Listening & Reflection) ทุกภารกิจการฟังถูกออกแบบให้มีเป้าหมาย และปรับกลยุทธ์เพื่อพัฒนาทักษะการ ฟังให้ดีขึ้นในระยะยาวคำต่อคำ

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

เพื่อแก้ปัญหการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏ

3. กระบวนการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals)

กระบวนการกระตุ้นความรู้เดิมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ โดยผู้สอนใช้สื่อหรือคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดเชิงวิเคราะห์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสร์ประสบการณ์ และร่วมกันกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงหรือบริบทวิชาชีพ พร้อมทั้งเตรียมความรู้เบื้องต้นด้านคำศัพท์และบริบทเพื่อสร้างพื้นฐานที่จำเป็นก่อนการฟังอย่างมีเป้าหมาย

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)

กระบวนการพัฒนาทักษะการฟังอย่างมีเป้าหมายโดยใช้กลยุทธ์ที่หลากหลาย ผู้เรียนฝึกฟังเนื้อหาในหลายรอบ ทั้งเพื่อจับใจความสำคัญ รายละเอียด และความหมายโดยนัย โดยเน้นการนำกลยุทธ์การฟังไปใช้จริง พร้อมทั้งฝึกวิเคราะห์และอภิปรายความเข้าใจร่วมกับผู้อื่นเพื่อพัฒนาทักษะเชิงลึก

ขั้นที่ 3 การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)

กระบวนการทำงานกลุ่มอย่างมีระบบโดยผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้รับจากการฟัง วิเคราะห์ความแตกต่างของการรับรู้ และร่วมกันสังเคราะห์ความเข้าใจใหม่ผ่านบทบาทหน้าที่ในกลุ่ม เสริมสร้างทักษะการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

ขั้นที่ 4 การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์การฟัง (Reflection & Strategy Adjustment Stage)

กระบวนการที่ผู้เรียนทบทวนประสบการณ์การเรียนรู้ วิเคราะห์ปัญหา กลยุทธ์ที่ใช้ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง พร้อมทั้งประเมินตนเองด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย และรับข้อเสนอแนะเพื่อวางแผนทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในอนาคต

4. การวัดและการประเมินผล ในการวัดและประเมินผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย

1. ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition) ประเมินจากการสามารถระบุคำศัพท์หรือประโยคสำคัญจากบทสนทนาได้ แสดงความเข้าใจเนื้อหาที่มีโครงสร้างประโยคซับซ้อน

2. ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) วัดความสามารถในการเข้าใจเนื้อหาหลักหรือสาระสำคัญของสิ่งที่ฟัง โดยไม่ต้องฟังพยางค์ละเอียดทั้งหมด ใช้ในการฟังเชิงวิชาการหรือการสนทนาในชีวิตจริงอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) วัดความสามารถในการตีความและคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทของสถานการณ์หรือความรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนมีอยู่เดิม เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาที่ลึกซึ้งหรือแฝงนัย

4. ทักษะอภิปัญญาในการฟัง (Metacognitive in Listening) วัดความสามารถในการควบคุม ติดตาม และปรับกระบวนการฟังของตนเอง เช่น การวางแผนก่อนฟัง การเลือกใช้กลยุทธ์เมื่อพบอุปสรรค และการประเมินความเข้าใจหลังฟัง เพื่อพัฒนาการฟังให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ด้านที่ 1 ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition) เป็นความสามารถในการแยกแยะและจดจำเสียงต่างๆ ของภาษา เช่น เสียงพยัญชนะ สระ การเน้นเสียง และจังหวะของภาษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำความเข้าใจคำศัพท์และข้อความที่ฟัง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้

1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้

1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้

1.3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้

ด้านที่ 2 ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) เป็นความสามารถในการเข้าใจสาระหลักของข้อความที่ฟังโดยไม่ต้องอาศัยรายละเอียดทั้งหมด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสารและการฟังเชิงวิชาการ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้

2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้

2.2 ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้

2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้

ด้านที่ 3 ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้

3.1 มีความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรงโดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

3.2 ใช้ข้อมูลที่ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้

3.3 ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด

ด้านที่ 4 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability) ความสามารถในการจดจำข้อมูลที่ได้รับฟัง และสามารถเรียกคืนข้อมูลนั้นเพื่อนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้

- 4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ
- 4.2 จดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้
- 4.3 สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในบริบทใหม่ได้

ด้านที่ 5 ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening) ความสามารถในการควบคุมและปรับปรุงกระบวนการฟังของตนเอง เช่น การวางแผน ติดตาม และประเมินผลการฟัง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้

- 4.1 สามารถวางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา 4.2 จดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้
- 4.2 สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อแก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ
- 4.3 สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง การฝึกทักษะการฟังเพื่อจับใจความ (Listening for
Main Ideas)

เวลา 4 ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความสำคัญและรายละเอียดตรงจากสื่อฟังประเภทข่าวหรือบทพูดสั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยกลยุทธ์การฟังที่เหมาะสม เช่น การระบุคำสำคัญ (keyword spotting) การใช้บริบทแวดล้อม (contextual cues) และการฟังซ้ำ (repetition) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ทั้งนี้ นักศึกษายังสามารถสะท้อนและวางแผนปรับปรุงกลยุทธ์การฟังของตนเองอย่างมีเป้าหมาย ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนร่วมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อสารที่ได้รับ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมเกี่ยวกับการฟังภาษาอังกฤษเข้ากับบริบทใหม่ และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนร่วมกับผู้สอน

2.2 ผู้เรียนสามารถใช้กลยุทธ์การฟัง เช่น การฟังคำสำคัญ (keyword spotting) และการใช้บริบท (contextual cues) เพื่อจับ Main Idea และ Key Details ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยน เปรียบเทียบ และอภิปรายข้อมูลที่ได้จากการฟังร่วมกับเพื่อน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและตรวจสอบความถูกต้องของสารที่ได้รับ

2.4 ผู้เรียนสามารถสะท้อนการใช้กลยุทธ์การฟังของตนเอง และวางแผนปรับปรุงทักษะการฟังในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ในหน่วยนี้ใช้ โดยออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการฟังอย่างเป็นระบบ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: การเตรียมเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals)

1. ผู้สอนใช้คำถามปลายเปิด รูปภาพ คลิป หรือสถานการณ์จำลอง เพื่อกระตุ้นความคิด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปรายหรือแชร์ประสบการณ์เกี่ยวกับหัวข้อที่จะเรียน และใช้ K-W-L Chart (Know – Want to know – Learned) เพื่อกระตุ้นการคิด
2. ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน (Set Learning Goals) โดยผู้สอนนำเสนอวัตถุประสงค์การเรียนรู้อย่างชัดเจน เปิดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้รายบุคคลหรือรายกลุ่ม และมีการเชื่อมโยงเป้าหมายกับความจำเป็นในการใช้ทักษะการฟังในชีวิตจริงหรือวิชาชีพครู
3. ผู้สอนนำเสนอคำศัพท์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน และผู้เรียนฝึกออกเสียง ความหมาย ผู้สอนอธิบายบริบทของสถานการณ์ที่จะใช้ในการฟัง เช่น ข่าว บทสนทนา หรือสื่ออื่น ใช้เทคนิคการเดาความหมายจากบริบทเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ 2: การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)

1. ผู้สอนแนะนำกลยุทธ์การฟัง (Listening Strategy Orientation) อธิบายความสำคัญของการมี “เป้าหมายในการฟัง” โดย แนะนำเทคนิคที่จะใช้ในบทเรียน เช่น Keyword spotting, Listening for main idea & details, หรือ Mind Mapping
2. ผู้เรียนฟัง รอบที่ 1: ฟังเพื่อจับใจความสำคัญ (Listening for Gist) และตอบคำถามแบบกว้าง เช่น “หัวข้อหลักของเนื้อหาคืออะไร?”
3. ผู้เรียนฟัง รอบที่ 2: ฟังเพื่อเข้าใจรายละเอียด (Listening for Details) โดยใช้แบบฝึกหัดจับคู่ข้อมูลหรือเติมคำในช่องว่าง
4. ผู้เรียนวิเคราะห์และเชื่อมโยงความหมายโดยนัย (Inferring Meaning) ใช้กิจกรรมแบบคู่หรือกลุ่ม เช่น การจับคู่ข้อมูลหรืออภิปรายร่วมกัน วิเคราะห์น้ำเสียง (tone) และบริบทที่สื่อความหมายแฝง อภิปรายในกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3: การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)

1. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 3-4 คน มอบหมายบทบาท (เช่น ผู้นำอภิปราย / ผู้จับเวลา / ผู้สรุปข้อมูล / ผู้สังเกตความคิดเห็น)
2. ผู้เรียนแชร์ Main Idea และ Key Details ที่ตนได้จากกิจกรรมฟังเปรียบเทียบกับเพื่อนในกลุ่ม ว่าตรงกันหรือต่างกันอย่างไร ร่วมอภิปรายว่าเหตุใดข้อมูลที่แต่ละคนฟังจึงแตกต่างวิเคราะห์จากกลยุทธ์ที่ใช้ คำศัพท์ที่ไม่เข้าใจ
3. ผู้เรียนสรุปความคิดเห็นร่วมกัน ตกลงเลือกใจความสำคัญร่วมกัน สรุปเทคนิคการฟังที่ใช้แล้วได้ผล เตรียมรายงานกลุ่มสั้น ๆ ต่อชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ 4: การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์การฟัง (Reflection & Strategy Adjustment Stage)

1. ผู้เรียนเขียนบันทึกสะท้อนตนเองเกี่ยวกับปัญหาที่พบและแนวทางแก้ไข
2. ใช้แบบสอบถาม Self-Assessment เกี่ยวกับกลยุทธ์ที่ใช้และประสิทธิภาพของตน
3. ผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเชิงบวกและแนะแนวทางพัฒนาทักษะเพิ่มเติม

4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ข่าว Podcast และ TED Talks
2. Mind Mapping Tools
3. แบบฝึกหัดเติมคำ

5. การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมิน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและประเมิน
1. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมเกี่ยวกับการฟังภาษาอังกฤษเข้ากับบริบทใหม่ และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนร่วมกับผู้สอน	- สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย - วิเคราะห์การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้	- แบบสังเกตพฤติกรรม - แบบบันทึกเป้าหมาย (Goal Setting Sheet)	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
2. ผู้เรียนสามารถใช้กลยุทธ์การฟัง เช่น การฟังคำสำคัญ (keyword spotting) และการใช้บริบท (contextual cues) เพื่อจับ Main Idea และ Key Details ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- ใบงานการฟัง (Listening Worksheet) - สังเกตพฤติกรรมการใช้กลยุทธ์การฟัง	- ใบงาน Mind Mapping - แบบสังเกตการใช้กลยุทธ์	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
3. ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนเปรียบเทียบ และอภิปรายข้อมูลที่ได้จากการฟังร่วมกับเพื่อน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและตรวจสอบความถูกต้องของสารที่ได้รับ	- สังเกตการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการแสดงเหตุผล - ประเมินการอภิปรายกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมในการอภิปราย - Checklist การมีส่วนร่วม	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
4. ผู้เรียนสามารถสะท้อนการใช้กลยุทธ์การฟังของตนเอง และวางแผนปรับปรุงทักษะการฟังในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม	- ประเมินการเขียน Reflection - ตรวจสอบการพัฒนากลยุทธ์การฟัง	- สมุดบันทึก Reflection Journal - แบบประเมินตนเอง (Self-Assessment Checklist)	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี

6.2 ปัญหา/อุปสรรค แนวทางในการแก้ปัญหา

ใบงานที่ 1
กระตุ้นความรู้เดิม เสริมพื้นฐาน สู่การฟังอย่างเข้าใจ

กิจกรรมที่ 1: K-W-L Chart

คำชี้แจง: ให้ผู้เรียนกรอกข้อมูลลงตาราง K-W-L ให้ผู้เรียนกรอกช่อง K และ W ก่อนเริ่มกิจกรรม ให้ผู้เรียนกรอกช่อง L เพื่อสะท้อนว่าได้เรียนรู้อะไรบ้าง

K (What I Know) ผู้เรียนระบุสิ่งที่ ตนเองรู้	W (What I Want to Know) ผู้เรียนตั้งคำถามหรือระบุสิ่งที่ อยากรู้	L (What I Learned) ผู้เรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้หลังจบ บทเรียน

กิจกรรมที่ 2: ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้

คำชี้แจง: ให้ผู้เรียนเขียนเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเองในการฟังคลิปนี้ เช่น "ฉันต้องการฟังจับคู่เสียงที่คล้ายกันให้ได้" หรือ "ฉันต้องการฟังจับจังหวะการพูดให้แม่นยำ"

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 2: การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)

คำชี้แจง : ฟังคลิปเสียงรอบแรกและตอบคำถาม

ฟังกอบที่ 1: ฟังเพื่อจับใจความสำคัญ (Listening for Gist)

1. หัวข้อหลักของคลิปนี้คืออะไร?.....
2. ผู้พูดพูดถึงปัญหาเกี่ยวกับอะไร?.....

ฟังกอบที่ 2 : ฟังเพื่อจับรายละเอียด (Listening for Details)

กิจกรรม: เติมคำในช่องว่าง (Fill in the blanks)

คำชี้แจง: ตัวอย่างประโยคจากคลิปเสียง จะเติมคำที่หายไปประโยค

Some English words have very _____ pronunciation.

The sounds /l/ and /r/ are often difficult to _____.

กิจกรรม: การแยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้

คำชี้แจง: ฟังเสียง /l/ และ /r/ แล้วทำเครื่องหมาย (X) ว่าเป็นเสียงใดในตาราง:

คำที่ได้ยิน	/l/	/r/
Light		
Right		
Play		
Pray		

กิจกรรม: การจับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยค

คำชี้แจง: ฟังประโยคตัวอย่าง แล้ววงกลมที่เน้นเสียงสำคัญ

ตัวอย่างประโยค: "You have to listen carefully."

- คำไหนที่มีการเน้นเสียง?

.....

- สรุปจังหวะ (rhythm) และทำนองเสียง (intonation) ที่ผู้พูดใช้ในประโยคสำคัญ:

.....

ใบงาน 5: Reflection & Self-Assessment

กิจกรรม: Reflection & Self-Development เวลา: 15–20 นาที

คำชี้แจง: ให้ผู้เรียนทำ Self-Assessment Checklist และสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์การฟังและเทคนิคที่ใช้

ประเด็น	คะแนน (1-5)
การใช้เทคนิค Keyword Spotting	
การเดาความหมายจากบริบท	
การจับจังหวะและน้ำเสียง	
การสะท้อนตนเองและกำหนดแผนพัฒนา	

แบบประเมินความสามารถการฟังภาษาอังกฤษ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				บันทึกเพิ่มเติม
	4	3	2	1	
ด้านที่ 1 ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition) เป็นความสามารถในการแยกแยะและจดจำเสียงต่างๆ ของภาษา เช่น เสียงพยัญชนะ สระ การเน้นเสียง และจังหวะของภาษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำความเข้าใจคำศัพท์และข้อความที่ฟัง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้					
1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้					
1.3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้					
ด้านที่ 2 ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) เป็นความสามารถในการเข้าใจสาระหลักของข้อความที่ฟังโดยไม่ต้องอาศัยรายละเอียดทั้งหมด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสารและการฟังเชิงวิชาการ					
2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้					
2.2 ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้					
2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้					
ด้านที่ 3 ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
3.1 ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง					
3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้					
3.3 ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด					
ด้านที่ 4. ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability) ความสามารถในการจดจำข้อมูลที่ได้รับฟัง และสามารถเรียกคืนข้อมูลนั้นเพื่อนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ					

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				บันทึกเพิ่มเติม
	4	3	2	1	
4.2 จดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้					
4.3 สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในบริบทใหม่ได้					
ด้านที่ 5.ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening) ความสามารถในการควบคุมและปรับปรุงกระบวนการฟังของตนเอง เช่น การวางแผน ติดตาม และประเมินผลการฟัง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
4.1 สามารถวางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา					
4.2 สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อแก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ					
4.3 สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้น					

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ด้านที่ 1 ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition)				
1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้	แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้อย่างแม่นยำสม่ำเสมอ แม้ในบทสนทนาที่เร็วหรือมีสำเนียง	แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้ถูกต้องในสถานการณ์ทั่วไป อาจมีผิดพลาดเล็กน้อยในบทสนทนาที่เร็ว	แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระได้บางส่วน มีข้อผิดพลาดเป็นระยะ โดยเฉพาะในเสียงที่คล้ายกัน	มีความยากลำบากในการแยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกัน ทำให้ส่งผลต่อความเข้าใจโดยรวม
1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้	จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้อย่างแม่นยำและรวดเร็วแม้ในบทสนทนาธรรมชาติ	จับคู่เสียงกับคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้ค่อนข้างถูกต้อง มีความเข้าใจโดยรวมดี	จับคู่เสียงกับคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้เพียงบางส่วน อาจสับสนกับคำเสียงคล้ายกัน	มีความยากลำบากในการจับคู่เสียงกับคำศัพท์ แม้เป็นคำที่เคยเรียนมาก่อน
1.3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้	รับรู้และเข้าใจจังหวะ น้ำหนัก และทำนองเสียงได้อย่างถูกต้อง สามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ช่วยตีความความหมายได้ชัดเจน	รับรู้ลักษณะเสียงได้ดีในระดับหนึ่ง และสามารถใช้ประกอบความเข้าใจเนื้อหาได้	รับรู้จังหวะและทำนองเสียงได้บางส่วน แต่ไม่สามารถนำไปใช้ในการตีความความหมายได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	ไม่สามารถจับจังหวะ น้ำหนัก หรือทำนองเสียงได้ ส่งผลต่อความเข้าใจเนื้อหา
ด้านที่ 2 ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas)				
2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้	สรุปใจความสำคัญได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งหมด	สรุปใจความสำคัญได้ถูกต้องในภาพรวม แม้บางรายละเอียดอาจตกหล่น	สรุปได้เพียงบางส่วน มีข้อคลาดเคลื่อนจากเนื้อหาหลักที่ฟัง	ไม่สามารถสรุปใจความสำคัญได้ หรือสรุปผิดจากเนื้อหาอย่างชัดเจน

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
2.2 ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้	ระบุหัวข้อหลักได้ตรงประเด็นและแสดงความเข้าใจลึกซึ้งต่อบริบทของเรื่อง	ระบุหัวข้อหลักได้ค่อนข้างตรง แม้มีความคลาดเคลื่อนเล็กน้อย	ระบุหัวข้อได้บางส่วน หรือไม่ชัดเจนว่าคือประเด็นหลัก	ไม่ได้ หรือระบุผิดอย่างชัดเจน
2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้	เชื่อมโยงเนื้อหาได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล แสดงให้เห็นความเข้าใจเชิงลึกต่อบริบท	เชื่อมโยงเนื้อหาได้พอเหมาะ แสดงความเข้าใจที่ดีในระดับหนึ่ง	เชื่อมโยงได้บางส่วน แต่อาจยังไม่เข้าใจความสัมพันธ์ของข้อมูลกับบริบทอย่างชัดเจน	ไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหา กับ บริบทที่เกี่ยวข้องได้ หรือเชื่อมโยงผิด
ด้านที่ 3 การอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context)				
3.1 เดาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จักจากบริบทได้	สามารถอนุมานความหมายของคำศัพท์ใหม่ได้อย่างถูกต้องโดยใช้บริบทแวดล้อมทั้งประโยคหรือข้อความ	อนุมานความหมายได้ค่อนข้างแม่นยำ โดยใช้บริบทส่วนใหญ่ได้เหมาะสม	เดาความหมายได้บางคำ แต่ยังมี ความคลาดเคลื่อนหรือไม่แน่นอน	ไม่สามารถเดาความหมายจากบริบทได้ หรืออนุมานผิดพลาดบ่อยครั้ง
3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้	คาดการณ์เนื้อหาถัดไปได้ อย่างแม่นยำ มีเหตุผลรองรับชัดเจน	คาดการณ์ได้ถูกต้องในระดับหนึ่ง แม้อาจไม่สมบูรณ์ทั้งหมด	คาดการณ์ได้บางส่วน แต่ยังขาดความแม่นยำหรือมีเหตุผลไม่ชัดเจน	ไม่สามารถคาดการณ์เนื้อหาถัดไปได้ หรือคาดผิดอย่างชัดเจน
3. ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด	เข้าใจเจตนาและอารมณ์ของผู้พูดได้อย่างถูกต้อง โดยใช้บริบทและความรู้	เข้าใจอารมณ์และเจตนาได้ดี แม้อาจคลาดเคลื่อนเล็กน้อยในบางส่วน	เข้าใจอารมณ์ได้บางระดับ แต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงกับบริบททั้งหมดได้	ไม่สามารถเข้าใจเจตนา อารมณ์ หรือความหมายเชิงนัยของผู้พูดได้

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
	ดี มี ใ ต้ อ ย ่าง เหมาะสม			
ด้านที่ 4 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability)				
4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	สรุปเนื้อหาสำคัญและรายละเอียดได้ครบถ้วน โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	สรุปประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง แม้บางรายละเอียดอาจขาดหาย	สรุปได้บางส่วน แต่ยังไม่ชัดเจนหรือคลาดเคลื่อน	ไม่สามารถสรุปเนื้อหาได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ
4.2 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	จดจำลำดับเหตุการณ์และข้อมูลสำคัญได้อย่างแม่นยำ	จดจำได้ดีในบางส่วนสำคัญ แม้อาจคลาดเคลื่อนเล็กน้อย	จดจำได้บางส่วน แต่ไม่สามารถเรียงลำดับหรือจับประเด็นได้ครบถ้วน	จดจำข้อมูลหรือเหตุการณ์ไม่ได้ชัดเจน
4.3 สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในบริบทใหม่ได้	นำข้อมูลจากการฟังมาใช้ในการตอบคำถามหรืออภิปรายในบริบทใหม่ได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์	นำข้อมูลมาใช้ได้ดี แม้อาจยังไม่เชื่อมโยงกับบริบทใหม่อย่างเต็มที่	นำข้อมูลมาใช้ อย่างจำกัด หรือ ไม่ เชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่	ไม่สามารถนำข้อมูลที่เคยฟังไปใช้ในบริบทใหม่ได้

ประเด็นการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ด้านที่ 5 ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening)				
5.1 วางแผนล่วงหน้า ก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือ คาดการณ์เนื้อหา	วางแผนการฟัง อย่างชัดเจน มีการ ตั้งเป้าหมายหรือ คาดการณ์เนื้อหา ก่อนฟังได้แม่นยำ	มีการวางแผน หรือคาดการณ์ เนื้อหาในระดับ ที่ดี แม้ยังไม่ ชัดเจนใน บางส่วน	พยายาม ตั้งเป้าหมาย หรือคาดการณ์ แต่ยังไม่ ครอบคลุม หรือไม่ต่อเนื่อง	ไม่มีการ วางแผน ล่วงหน้า หรือไม่ สามารถ คาดการณ์ เนื้อหาได้
5.2 ปรับเปลี่ยน วิธีการเมื่อพบ อุปสรรคใช้เทคนิค การฟังของตนเองเพื่อ แก้ปัญหาเมื่อไม่ เข้าใจ	ใช้กลยุทธ์ที่ หลากหลายใน การแก้ปัญหาเมื่อ ฟังไม่เข้าใจได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	ใช้กลยุทธ์ บางอย่างเพื่อ ช่วยในการ เข้าใจ แม้จะยังไม่ ต่อเนื่อง	พยายามปรับ เทคนิคแต่ยังไม่ สามารถ ช่วยให้เข้าใจ เนื้อหาได้ดี	ไม่สามารถ ปรับเปลี่ยน หรือเลือกใช้ เทคนิคในการ แก้ปัญหาได้
5.3 สามารถ ประเมินความเข้าใจ ของตนเองหลังการ ฟัง และสะท้อนถึง วิธีพัฒนาทักษะการ ฟังให้ดีขึ้น	สามารถประเมิน และสะท้อนการ ฟังของตนเองได้ ชัดเจน พร้อม เสนอวิธีพัฒนาที่ เหมาะสม	สามารถ ประเมินตนเอง ได้ดี และ สะท้อนวิธีการ พัฒนาทักษะ ฟังบางประการ	สามารถ สะท้อนตนเอง ได้ใน ระดับพื้นฐาน แต่ยังขาด ความชัดเจน ในการพัฒนา	ไม่สามารถ ประเมินหรือ สะท้อนการฟัง ของตนเองได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบ

เวลา 4 ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญ (Main Idea) จากข้อความที่ฟังได้ แสดงความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหาที่ฟัง เลือกหัวข้อหลักที่ตรงกับสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อ และสามารถระบุรายละเอียดสำคัญ (Key Details) ที่สนับสนุนเนื้อหาหลัก โดยการตอบคำถามจากบทฟังได้อย่างถูกต้องแยกข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและความคิดเห็นได้สามารถใช้แผนภาพช่วยในการสรุปข้อมูลจากการฟังอย่างมีระบบ ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลจากผู้พูดหลายคนหรือหลายแหล่งได้ โดยใช้ทักษะการฟังเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจหรือสรุปใจความ ผู้เรียนสามารถใช้เครื่องมือที่ช่วยในการฟัง เช่น ตารางจับใจความ / แผนผังความคิด เพื่อจัดระบบข้อมูลที่ได้จากการฟัง ผู้เรียนสามารถสะท้อนผลการฟังของตนเองและประเมินความเข้าใจของตนเองได้ โดยแสดงความสามารถในการประเมินตนเองและกำหนดแนวทางในการปรับปรุงและสรุปข้อมูลได้อย่างเป็นระบบและชัดเจน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมเกี่ยวกับการฟังภาษาอังกฤษเข้ากับบริบทใหม่ และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนร่วมกับผู้สอน

2.2 ผู้เรียนสามารถใช้กลยุทธ์การฟัง เช่น การฟังคำสำคัญ (keyword spotting) และการใช้บริบท (contextual cues) เพื่อจับ Main Idea และ Key Details ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยน เปรียบเทียบ และอภิปรายข้อมูลที่ได้จากการฟังร่วมกับเพื่อน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและตรวจสอบความถูกต้องของสารที่ได้รับ

2.4 ผู้เรียนสามารถสะท้อนการใช้กลยุทธ์การฟังของตนเอง และวางแผนปรับปรุงทักษะการฟังในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ในหน่วยนี้ใช้ โดยออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการฟังอย่างเป็นระบบ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals)

1. ผู้สอนกระตุ้นผู้เรียน Brainstorm เทคนิคการฟังที่เคยใช้มาแล้วในชั้นเรียนหรือชีวิตจริง
2. ผู้สอนยกตัวอย่างสถานการณ์ที่ต้องใช้การฟัง เช่น การสัมภาษณ์งาน
3. ผู้สอนแนะนำกลยุทธ์การฟังใหม่ที่เป็นหัวใจของบทเรียน เช่น Prediction, Inferencing, Note-taking
4. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดว่า “วันนี้เราจะฝึกเทคนิคการฟังภาษาอังกฤษอะไรเพื่ออะไร” โดยใช้ K-W-L Chart (Know – Want to know – Learned) เพื่อกระตุ้นการคิดและกำหนดเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 2: การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)

1. ผู้สอนนำเสนอหัวข้อหรือบริบทของคลิปเสียง ให้ผู้เรียนทำกิจกรรม Predictive Listening คาดเดาคำศัพท์ที่คิดว่าจะได้ยินจากหัวข้อ แล้วเขียนสิ่งที่คิดว่าจะได้ยินลงใบงาน
2. ผู้เรียนฟัง รอบที่ 1: ฟังเพื่อภาพรวม (Global Listening) ฟังคลิปเสียงรอบแรก โดยไม่หยุดเพื่อจับ Main Idea จดลงในใบงาน เช่น Graphic Organizer หรือ Chart
3. ผู้เรียนฟัง รอบที่ 2: ฟังเพื่อเข้าใจรายละเอียด (Listening for Details) ฟังรอบที่สองโดยเน้น Key Details และ คำสำคัญ (Keywords)
4. ผู้เรียนวิเคราะห์น้ำเสียง สีหน้า หรือบริบทในเสียงเพื่อตีความ Attitude / Implicit Meaning ของผู้พูด ใช้กิจกรรมเช่น “How does the speaker feel?”
5. เปิดคลิปฟังซ้ำ (หรือบางช่วง) ผู้เรียนปรับเทคนิคตามข้อผิดพลาดที่เจอ เช่น เปลี่ยนจากการจดแบบเรียงประโยคเป็น Mind Map ผู้เรียนทำ Checklist เทคนิคการฟังที่ใช้

ขั้นตอนที่ 3: การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)

1. แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย 3-4 คน แลกเปลี่ยนข้อมูลจากใบงานระหว่างการฟัง ให้แต่ละคนอธิบายสิ่งที่เข้าใจด้วยคำพูดของตนเอง
2. ให้แต่ละกลุ่มหาข้อ: สิ่งเหมือน/ต่างจากสิ่งที่ได้ยิน ตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์ เช่น “ทำไมคุณคิดแบบนั้น?” หรือ “ข้อมูลที่ได้ยินจากคลิปคืออะไร?”
3. ตัวแทนกลุ่มแชร์ผลการสรุปให้เพื่อนทั้งชั้น เปิดประเด็นอภิปราย เช่น “ความหมายโดยนัยที่ต่างกันคืออะไร?”
4. ครูแนะนำวลีหรือประโยคสนทนาเพื่อแสดงความเห็น/ความไม่เห็นด้วย เพื่อเป็นการฝึกใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น “I agree with you because...”, “However, I think...”, “What if...?”

ขั้นตอนที่ 4: การสะท้อนผลและปรับกลยุทธ์ (Reflection & Self-Development)

1. ให้ผู้เรียนเขียน Reflection ในหัวข้อ เช่น: “ปัญหาที่พบในการฟังวันนี้คืออะไร?” “เทคนิคใดที่ใช้ได้ผล/ไม่ได้ผล?” “จะปรับปรุงการฟังของตนเองอย่างไร?” เพื่อพัฒนาความตระหนักรู้ในกระบวนการคิดและกลยุทธ์การฟังของตนเอง
2. ผู้เรียนประเมินตนเองเกี่ยวกับเทคนิคการฟังที่ได้ใช้ เพื่อฝึกการสะท้อนตนเองอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการส่วนบุคคล ผู้สอนให้ข้อเสนอแนะจากบันทึกหรือแบบประเมินของผู้เรียน เสนอเทคนิค/แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมเฉพาะบุคคล
3. ให้นักศึกษากำหนดเป้าหมายการฟังครั้งต่อไป และเลือกเทคนิคการฟังที่เหมาะสมกับตัวเอง เขียนลง Journal ของตนเอง

. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ข่าว Podcast และ TED Talks
2. Mind Mapping Tools
3. แบบฝึกหัดเติมคำ

5. การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมินตาม จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมิน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและ ประเมิน
1. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมเกี่ยวกับการฟังภาษาอังกฤษเข้ากับบริบทใหม่ และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนร่วมกับผู้สอน	- สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย - วิเคราะห์การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้	- แบบสังเกตพฤติกรรม - แบบบันทึกเป้าหมาย (Goal Setting Sheet)	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
2. ผู้เรียนสามารถใช้กลยุทธ์การฟัง เช่น การฟังคำสำคัญ (keyword spotting) และการใช้บริบท (contextual cues) เพื่อจับ Main Idea และ Key Details ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ใบงานการฟัง (Listening Worksheet) สังเกตพฤติกรรมการใช้กลยุทธ์การฟัง	- ใบงาน Mind Mapping - แบบสังเกตการใช้กลยุทธ์	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
3. ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนเปรียบเทียบ และอภิปรายข้อมูลที่ได้จากการฟังร่วมกับเพื่อน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและตรวจสอบความถูกต้องของสารที่ได้รับ	- สังเกตการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการแสดงเหตุผล - ประเมินการอภิปรายกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมในการอภิปราย - Checklist การมีส่วนร่วม	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
4. ผู้เรียนสามารถสะท้อนการใช้กลยุทธ์การฟังของตนเอง และวางแผนปรับปรุงทักษะการฟังในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม	- ประเมินการเขียน Reflection - ตรวจแผนการพัฒนากลยุทธ์การฟัง	- สมุดบันทึก Reflection Journal - แบบประเมินตนเอง (Self-Assessment Checklist)	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
5. ผู้เรียนสามารถสะท้อนการเรียนรู้และวางแผนพัฒนาทักษะการฟังได้	- สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย - วิเคราะห์การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้	- แบบสังเกตพฤติกรรม - แบบบันทึกเป้าหมาย (Goal Setting Sheet)	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี

ใบงานที่ 2

การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบ

แบบฝึกหัดที่ 1: Brainstorm & K-W-L Chart

กิจกรรม: Activate Knowledge & Set Goals

คำชี้แจง: ให้ผู้เรียนดูภาพประกอบ และตอบคำถามต่อไปนี้เพื่อคาดการณ์เนื้อหาการฟัง

เวลา: 15 นาที

Brainstorm เทคนิคการฟังที่เคยใช้:

ตัวอย่างสถานการณ์ที่ต้องใช้การฟัง:

กลยุทธ์การฟังที่เราจะฝึกในบทเรียนนี้:

คำชี้แจง: ให้ผู้เรียนกรอกข้อมูลลงตาราง K-W-L ให้ผู้เรียนกรอกช่อง K และ W ก่อนเริ่มกิจกรรม
ให้ผู้เรียนกรอกช่อง L เพื่อสะท้อนว่าได้เรียนรู้อะไรบ้าง

K (What I Know) ผู้เรียนระบุสิ่งที่ ตนเองรู้	W (What I Want to Know) ผู้เรียนตั้งคำถามหรือระบุสิ่งที่ อยากรู้	L (What I Learned) ผู้เรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้หลังจบ บทเรียน

แบบฝึกหัดที่ 2: Predictive & Global Listening

กิจกรรม: Goal-Oriented Listening เวลา: 20–30 นาที

คำชี้แจง: เมื่อฟังคลิปเสร็จแล้วให้ตอบคำถามลงในช่องว่างต่อไปนี้

หัวข้อคลิป/พอดแคสต์: _____

คำศัพท์หรือสิ่งที่คาดว่าจะได้ยิน:

- _____

- _____

Main Idea ที่ได้จากการฟังรอบแรก:

แบบฝึกที่ 3: Listening Strategies Checklist

กิจกรรม: ปรับใช้กลยุทธ์การฟัง

เวลา: 10 นาที

ให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย ☒ หน้าเทคนิคการฟังที่ใช้

☐ การคาดการณ์ (Prediction) ☐ การอนุมาน (Inferencing)

☐ การจดบันทึก (Note-taking) ☐ การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ (Listening for Main Idea)

☐ การฟังเพื่อจับรายละเอียด (Listening for Details)

☐ การวิเคราะห์ทัศนคติ/ความหมายแฝง (Analyzing Attitude/Implicit Meaning)

แบบฝึกที่ 5: Collaborative Listening Reflection

กิจกรรม: Collaborative Interaction เวลา: 20–30 นาที

สิ่งที่ฉันได้ยิน (สรุปคร่าวๆตามความเข้าใจจากที่ได้ฟัง):

สิ่งที่กลุ่มของฉันเข้าใจตรงกัน/ไม่ตรงกันคือ:

ความเห็นของกลุ่มต่อความหมายโดยนัย:

วลี/ประโยคที่ใช้แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในกลุ่ม:

แบบฝึกที่ 6: Reflection & Self-Assessment

กิจกรรม: Reflection & Self-Development เวลา: 15–20 นาที

คำชี้แจง: ให้ผู้เรียนทำ Self-Assessment Checklist และสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์การฟังและเทคนิคที่ใช้

ประเด็น	คะแนน (1-5)
การใช้เทคนิคการฟังได้เหมาะสม	
การเข้าใจความหมายแฝง/เจตนาผู้พูด	
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม	
การสะท้อนตนเองและกำหนดแผนพัฒนา	

แบบประเมินความสามารถการฟังภาษาอังกฤษ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				บันทึกเพิ่มเติม
	4	3	2	1	
ด้านที่ 1 ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition) เป็นความสามารถในการแยกแยะและจดจำเสียงต่างๆ ของภาษา เช่น เสียงพยัญชนะ สระ การเน้นเสียง และจังหวะของภาษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำ ความเข้าใจคำศัพท์และข้อความที่ฟัง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้					
1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้					
1.3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้					
ด้านที่ 2 ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) เป็นความสามารถในการเข้าใจสาระหลักของข้อความที่ฟังโดยไม่ต้องอาศัยรายละเอียดทั้งหมด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสารและการฟังเชิงวิชาการ					
2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้					
2.2 ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้					
2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้					
ด้านที่ 3 ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
3.1 ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง					
3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้ฟัง เพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้					

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				บันทึกเพิ่มเติม
	4	3	2	1	
3.3 ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำ ความเข้าใจข้อความที่ ฟัง อารมณ์ของผู้พูด					
ด้านที่ 4. ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability) ความสามารถในการจดจำข้อมูลที่ได้รับฟัง และสามารถเรียกคืนข้อมูลนั้นเพื่อนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไป แล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ					
4.2 จดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำ ข้อมูลสำคัญได้					
4.3 สามารถจดจำและนำข้อมูลที่ เคยฟังมาใช้ในบริบทใหม่ได้					
ด้านที่ 5. ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening) ความสามารถในการควบคุมและปรับปรุง กระบวนการฟังของตนเอง เช่น การวางแผน ติดตาม และประเมินผลการฟัง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
4.1 สามารถวางแผนล่วงหน้า ก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือ คาดการณ์เนื้อหา					
4.2 สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการ เมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟัง ของตนเองเพื่อแก้ปัญหาเมื่อไม่ เข้าใจ					
4.3 สามารถประเมินความเข้าใจ ของตนเองหลังการฟัง และ สะท้อนถึงวิธีพัฒนาทักษะการฟัง ให้ดีขึ้น					

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ด้านที่ 1 ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition)				
1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้	แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้ อย่างแม่นยำสม่ำเสมอ แม้ในบทสนทนาที่เร็วหรือมีสำเนียง	แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้ ถูกต้องในสถานการณ์ทั่วไป อาจมีผิดพลาดเล็กน้อยในบทสนทนาที่เร็ว	แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระได้บางส่วน มีข้อผิดพลาดเป็นระยะ โดยเฉพาะในเสียงที่คล้ายกัน	มีความยากลำบากในการแยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกัน ทำให้ส่งผลกระทบต่อความเข้าใจโดยรวม
1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้	จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้อย่างแม่นยำ และรวดเร็วแม้ในบทสนทนาธรรมชาติ	จับคู่เสียงกับคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้ค่อนข้างถูกต้อง มีความเข้าใจโดยรวมดี	จับคู่เสียงกับคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้เพียงบางส่วน อาจสับสนกับคำเสียงคล้ายกัน	มีความยากลำบากในการจับคู่เสียงกับคำศัพท์ แม้เป็นคำที่เคยเรียนมาก่อน
1.3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้	รับรู้และเข้าใจจังหวะ น้ำหนัก และทำนองเสียงได้อย่างถูกต้อง สามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ช่วยตีความความหมายได้ชัดเจน	รับรู้ลักษณะเสียงได้ดีในระดับหนึ่ง และสามารถประกอบความเข้าใจเนื้อหาได้	รับรู้จังหวะและทำนองเสียงได้บางส่วน แต่ไม่สามารถนำไปใช้ในการตีความความหมายได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	ไม่สามารถจับจังหวะ น้ำหนัก หรือทำนองเสียงได้ ส่งผลกระทบต่อความเข้าใจเนื้อหา

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ด้านที่ 2 ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas)				
2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้	สรุปใจความสำคัญได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งหมด	สรุปใจความสำคัญได้ถูกต้องในภาพรวม แม้บางรายละเอียดอาจตกหล่น	สรุปได้เพียงบางส่วน มีข้อคลาดเคลื่อนจากเนื้อหาหลักที่ฟัง	ไม่สามารถสรุปใจความสำคัญได้ หรือสรุปผิดจากเนื้อหาอย่างชัดเจน
2.2 ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้	ระบุหัวข้อหลักได้ตรงประเด็นและแสดงความเข้าใจลึกซึ้งต่อบริบทของเรื่อง	ระบุหัวข้อหลักได้ค่อนข้างตรง แม้มีความคลาดเคลื่อนเล็กน้อย	ระบุหัวข้อได้บางส่วน หรือไม่ชัดเจน ว่าเป็นประเด็นหลัก	ระบุหัวข้อหลักไม่ได้ หรือระบุผิดอย่างชัดเจน
2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้	เชื่อมโยงเนื้อหาได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล แสดงให้เห็นความเข้าใจเชิงลึกต่อบริบท	เชื่อมโยงเนื้อหาได้พอเหมาะจะแสดงความเข้าใจที่ดีในระดับหนึ่ง	เชื่อมโยงได้บางส่วน แต่อาจยังไม่เข้าใจความสัมพันธ์ของข้อมูลกับบริบทอย่างชัดเจน	ไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหา กับบริบทที่เกี่ยวข้องได้ หรือเชื่อมโยงผิด
ด้านที่ 3 การอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context)				
3.1 เดาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จักจากบริบทได้	สามารถอนุมานความหมายของคำศัพท์ใหม่ได้อย่างถูกต้องโดย	อนุมานความหมายได้ค่อนข้างมั่นใจ โดยใช้	เดาความหมายได้ บางคำแต่ยังมี	ไม่สามารถเดาความหมายจากบริบทได้

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
	ใช้บริบทแวดล้อมทั้งประโยคหรือข้อความ	บริบทส่วนใหญ่ได้เหมาะสม	คลาดเคลื่อนหรือไม่แน่นอน	หรืออนุมานผิดบ่อยครั้ง
3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้	คาดการณ์เนื้อหาถัดไปได้ อย่างแม่นยำ มีเหตุผลรองรับชัดเจน	คาดการณ์ได้ถูกต้องในระดับหนึ่ง แม้อาจไม่สมบูรณ์ทั้งหมด	คาดการณ์ได้บางส่วน แต่ยังขาดความแม่นยำหรือมีเหตุผลไม่ชัดเจน	ไม่สามารถคาดการณ์เนื้อหาถัดไปได้หรือคาดผิดอย่างชัดเจน
3. ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด	เข้าใจเจตนาและอารมณ์ของผู้พูดได้อย่างถูกต้องโดยใช้บริบทและความรู้เดิมได้อย่างเหมาะสม	เข้าใจอารมณ์และเจตนาได้ดี แม้ อาจ คลาดเคลื่อนเล็กน้อยในบางส่วน	เข้าใจอารมณ์ได้บางระดับ แต่ ยัง ไม่ สามารถ เชื่อมโยงกับบริบททั้งหมดได้	ไม่สามารถเข้าใจเจตนา อารมณ์ หรือความหมายเชิงนัยของผู้พูดได้
ด้านที่ 4 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability)				
4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	สรุปเนื้อหาสำคัญและรายละเอียดได้ครบถ้วน โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	สรุปประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง แม้บางรายละเอียดอาจขาดหาย	สรุปได้บางส่วน แต่ยัง ไม่ชัดเจนหรือคลาดเคลื่อน	ไม่สามารถสรุปเนื้อหาได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
4.2 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	จดจำลำดับเหตุการณ์และข้อมูลสำคัญได้อย่างแม่นยำ	จดจำได้ดีใน ส่วนสำคัญ แม้ อาจ คลาดเคลื่อน เล็กน้อย	จดจำได้บางจุด แต่ ไม่ สามารถ เรียงลำดับหรือจับประเด็นได้ครบถ้วน	จดจำข้อมูลหรือเหตุการณ์ ไม่ได้ชัดเจน
4.3.สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในบริบทใหม่ได้	นำข้อมูลจากการฟังมาใช้ในการตอบคำถามหรืออธิบายในบริบทใหม่ได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์	นำข้อมูลมาใช้ได้ดี แม้อาจยังไม่เชื่อมโยงกับบริบทใหม่อย่างเต็มที่	นำข้อมูลมาใช้อย่างจำกัด หรือ ไม่ เชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่	ไม่สามารถนำข้อมูลที่เคยฟังไปใช้ในบริบทใหม่ได้
ด้านที่ 5 ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening)				
5.1 วางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา	วางแผนการฟังอย่างชัดเจน มีการตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา ก่อนฟังได้แม่นยำ	มีการวางแผนหรือคาดการณ์เนื้อหาในระดับที่ดี แม้ยังไม่ชัดเจนในบางส่วน	พยายาม ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์ แต่ ยัง คลุมเครือ หรือไม่ต่อเนื่อง	ไม่มีการวางแผนล่วงหน้า หรือ ไม่สามารถคาดการณ์เนื้อหาได้
5.2 ปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อแก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ	ใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการแก้ปัญหาเมื่อฟังไม่เข้าใจได้	ใช้กลยุทธ์บางอย่างเพื่อช่วยในการเข้าใจ แม้จะยังไม่ต่อเนื่อง	พยายามปรับเทคนิคแต่ยังไม่สามารถช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดี	ไม่สามารถปรับเปลี่ยนหรือเลือกใช้เทคนิคในการแก้ปัญหาได้

ประเด็นการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
	อ ย่ า ง มี ประสิทธิภาพ			
5.3สามารถประเมิน ความเข้าใจของ ตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธี พัฒนาทักษะการฟัง ให้ดีขึ้น	สามารถประเมิน และสะท้อนการ ฟังของตนเองได้ ชัดเจน พร้อม เสนอวิธีพัฒนาที่ เหมาะสม	สามารถ ประเมินตนเอง ได้ดีและ สะท้อนวิธีการ พัฒนาทักษะ ฟังบางประการ	ส า ม า ร ถ สะท้อนตนเอง ไ ด้ ใน ระดับพื้นฐาน แต่ ยัง ขาด ความชัดเจน ในการพัฒนา	ไม่สามารถ ประเมินหรือ สะท้อนการฟัง ของตนเองได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง การวิเคราะห์อารมณ์และท่าทีของผู้พูด (Analyzing Tone & Implied Meaning)

เวลา 4 ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้

หลังจากผ่านการเรียนรู้ในสัปดาห์นี้ นักเรียนจะสามารถวิเคราะห์ความหมายโดยนัยจากบทสนทนา รวมทั้งเข้าใจอารมณ์และท่าทีของผู้พูดผ่านการฟังอย่างมีวิจารณญาณ นักเรียนจะสามารถแยกแยะน้ำเสียง (tone) จังหวะการพูด และคำพูดที่แสดงอารมณ์ได้อย่างชัดเจน ตลอดจนสามารถตีความเจตนา ความรู้สึก หรือจุดยืนของผู้พูดที่ไม่ได้กล่าวออกมาโดยตรง (implied meaning) ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการฟังเพื่อเข้าใจความหมายเชิงลึก และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในบริบทภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมเกี่ยวกับการฟังภาษาอังกฤษเข้ากับบริบทใหม่ และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนร่วมกับผู้สอน

2.2 ผู้เรียนสามารถใช้กลยุทธ์การฟัง เช่น การฟังคำสำคัญ (keyword spotting) และการใช้บริบท (contextual cues) เพื่อจับ Main Idea และ Key Details ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยน เปรียบเทียบ และอภิปรายข้อมูลที่ได้จากการฟังร่วมกับเพื่อน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและตรวจสอบความถูกต้องของสารที่ได้รับ

2.4 ผู้เรียนสามารถสะท้อนการใช้กลยุทธ์การฟังของตนเอง และวางแผนปรับปรุงทักษะการฟังในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ในหน่วยนี้ใช้ โดยออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการฟังอย่างเป็นระบบ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals)

1. ครูกระตุ้นด้วยภาพหรือคำถาม เช่น “คุณเคยฟังคลิปสัมภาษณ์หรือพอดแคสต์ภาษาอังกฤษไหม? K-W Chart (Know – Want to Know) เพื่อให้ผู้เรียนสะท้อนสิ่งที่รู้ + สิ่งที่ยังไม่รู้เกี่ยวกับหัวข้อใหม่
2. นำเสนอหัวข้อที่ผู้เรียนจะได้เรียนในสัปดาห์นี้ เช่น “การฟังเพื่อจับทัศนคติของผู้พูด” เปิดคลิปตัวอย่างสั้น (30–60 วินาที) โดยยังไม่ให้ทำแบบฝึก โดยให้ผู้เรียนจับ “ความรู้สึกของผู้พูด” แล้วพูดคุยแลกเปลี่ยน
3. ผู้สอนนำเสนอจุดประสงค์ของการเรียน ผู้เรียนกำหนด เป้าหมายรายบุคคล/กลุ่ม บนใบงาน “My Listening Goal”

ขั้นตอนที่ 2: การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)

1. อธิบายเทคนิคการฟังที่ใช้ในบทเรียนการจับความหมายแฝงต้องฟังพา ทั้ง Bottom-up: เสียง น้ำเสียง คำศัพท์ที่แสดงความรู้สึก (เช่น absolutely, kind of, unfortunately) และ Top-down: ความรู้เดิมเกี่ยวกับสถานการณ์ เช่น การขอโทษ การชื่นชม การเสียดสี และอธิบายเทคนิคที่จะให้ในบทเรียน
2. ผู้เรียนฟัง รอบที่ 1: First Listening นักเรียนฟังบทสนทนาหรือพอดแคสต์ (สั้น 1–2 นาที) โดยมีคำชี้แนะ เช่น “ลองฟังดูว่า ผู้พูดรู้สึกอย่างไรกับสิ่งที่เขากำลังพูด? ให้ใช้ ใบงาน Listening for Attitude Worksheet
3. ผู้เรียนฟัง รอบที่ 2: ฟังเพื่อเข้าใจรายละเอียด (Listening for Details) ฟังรอบที่สองพร้อมใช้เทคนิคที่ผู้สอนแนะนำ เช่น สังเกตเสียงเน้น, ขึ้น-ลงน้ำเสียง, คำพูดที่มีอารมณ์ ใช้ สมุดหรือแผ่นผัง Mind Mapping จดคำหรือวลีที่ช่วยจับเจตนา (แบบฝึก Matching หรือ Multiple Choice เพื่อฝึกประเมินเจตนาของผู้พูด)
4. ผู้เรียนวิเคราะห์และอภิปราย “ทำไมคิดว่าผู้พูดประชด/จริงจัง/เสียดสี” ผู้สอนให้ feedback ทันที และแนะนำกลยุทธ์เพิ่มเติม (เช่น ใช้เสียง background, เสียงถอนหายใจ)

ขั้นตอนที่ 3: การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)

1. แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย 3-4 คน แลกเปลี่ยนข้อมูลว่า “ผู้พูดมีท่าทีอย่างไร?” “รู้ได้อย่างไร?” ใช้ใบงาน Listening Attitude Card หรือบันทึกจากขั้นตอนก่อนหน้ามาช่วยอ้างอิง
2. ให้แต่ละกลุ่มเลือก 1 ตัวอย่างจากคลิป/พอดแคสต์ และนำเสนอว่าเจตนาของผู้พูดคืออะไร และ เหตุใดถึงเป็นเช่นนั้น ให้ผู้เรียนในกลุ่มอื่นตั้งคำถามหรือโต้แย้งในประเด็นต่างๆ
3. Role-play Based on Listening ให้ผู้เรียนจำลองสถานการณ์จากบทสนทนา แล้วแสดงบทบาทสมมติ เช่น พูดด้วยท่าทีประชด เลียดสี จริงใจ ฯลฯ เพื่อนในกลุ่มเดาตอบว่า “เจตนาคืออะไร” และ “ทำไมจึงคิดเช่นนั้น”
4. หลังการอภิปราย/เล่นบทบาท ผู้สอนสามารถสรุปประเด็นเชิงกลยุทธ์ เช่น การสังเกต tone คำศัพท์บอกเจตนา context ที่ช่วยตีความ อาจชวนสะท้อนว่า “การได้ฟังเพื่อนๆ วิเคราะห์ท่าทีของผู้พูด มีผลต่อการเข้าใจของเราหรือไม่ อย่างไร”

ขั้นตอนที่ 4: การสะท้อนผลและปรับกลยุทธ์ (Reflection & Self-Development)

1. ให้ผู้เรียนเขียน Reflection ในหัวข้อ เช่น: “ฉันเข้าใจเจตนาของผู้พูดมากขึ้นเพียงใด?” “ส่วนไหนของคลิปที่ฉันยังสับสนและทำไม?” “เทคนิคที่ฉันใช้ในการฟังมีประสิทธิภาพหรือไม่?” “ครั้งหน้าฉันจะเปลี่ยนแปลงอะไร?” ผู้เรียนเขียนตอบในแบบสะท้อนอิสระ (free writing) หรือเลือกตอบตามหัวข้อ
2. แจกแบบฟอร์ม Self-Assessment เกี่ยวกับทักษะการฟังในระดับ attitude, strategy, และ outcome
3. เลือกนักศึกษา (อาสาสมัครหรือเป็นคู่) แบ่งปัน Reflection แบบย่อ เช่น “กลยุทธ์ไหนที่เขาเปลี่ยนแล้วเวิร์ก” หรือ “อุปสรรคที่เขาพบคืออะไร” เพื่อนร่วมชั้นสามารถถาม/เสนอแนะเพิ่มเติมได้ (สร้าง sense of community)

4. สรุปแนวทางพัฒนาเทคนิค ผู้เรียน ช่วยกันสรุปแนวทางใหม่ๆ ที่ค้นพบจากประสบการณ์ เช่น สร้าง Poster ชื่อ “Strategies That Work” หรือทำ Infographic แพร่ในกลุ่มเรียน (ใช้เป็นองค์ความรู้ต่อเนื่อง)

4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. สื่อเสียง (Listening Input Materials) Podcast ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษา/อภิปราย คลิปข่าว/บทสัมภาษณ์สั้น จาก YouTube ที่มี narrative flow หรือ opinion-driven content Podcast เช่น “6-Minute English”

2. แบบฝึกและใบงาน (Worksheets & Graphic Organizers) ใช้ประกอบการฟัง และการสะท้อนความคิด เช่น: Listening Log Template สำหรับบันทึก Main Idea, Supporting Details, Purpose Critical Listening Sheet วิเคราะห์เจตนา อารมณ์ หรืออคติของผู้พูด Metacognitive Reflection Journal บันทึกกลยุทธ์ที่ใช้ ความสำเร็จ-อุปสรรค Self-Assessment Checklist ตรวจสอบความเข้าใจและกลยุทธ์ที่ใช้

3. สื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ Prompt Cards การ์ดคำถามสำหรับกระตุ้นการอภิปราย เช่น “What surprised you?”, “Do you agree with the speaker?” Padlet / Jamboard / Google Docs สำหรับเขียนสรุปกลุ่ม

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมิน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและประเมิน
1. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมเกี่ยวกับการฟังภาษาอังกฤษเข้ากับบริบทใหม่ และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนร่วมกับผู้สอน	- สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย - วิเคราะห์การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้	- แบบสังเกตพฤติกรรม - แบบบันทึกเป้าหมาย (Goal Setting Sheet)	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
2. ผู้เรียนสามารถใช้กลยุทธ์การฟัง เช่น การฟังคำสำคัญ (keyword spotting) และการใช้บริบท (contextual cues)	ใบงานการฟัง (Listening Worksheet)	- ใบงาน Listening Strategy Log - Quiz / Google Form	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมิน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัดและประเมิน
เพื่อจับ Main Idea และ Key Details ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	สังเกตพฤติกรรมการใช้กลยุทธ์การฟัง	- แบบสังเกตการใช้กลยุทธ์	
3. ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนเปรียบเทียบ และอภิปรายข้อมูลที่ได้จากการฟังร่วมกับเพื่อน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและตรวจสอบความถูกต้องของสารที่ได้รับ	- สังเกตการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการแสดงเหตุผล - ประเมินการอภิปรายกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมในการอภิปราย - แบบสังเกต การมีส่วนร่วม	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
4. ผู้เรียนสามารถสะท้อนการใช้กลยุทธ์การฟังของตนเอง และวางแผนปรับปรุงทักษะการฟังในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม	- ประเมินการเขียน Reflection - ตรวจแผนการพัฒนากลยุทธ์การฟัง	- สมุดบันทึก Reflection Journal - แบบประเมินตนเอง (Self-Assessment Checklist)	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี

ใบงานที่ 3

การฟังเพื่อเข้าใจความหมายโดยนัยและท่าทีของผู้พูด

Part 1: Activate Knowledge & Set Goals

คำชี้แจง: กิจกรรม: K-W Chart & My Listening Goal เวลา: 10–15 นาที

วัตถุประสงค์: กระตุ้นความรู้เดิม และตั้งเป้าหมายการเรียนรู้

K (What I Know) ผู้เรียนระบุสิ่งที่ตนเองรู้	W (What I Want to Know) ผู้เรียนตั้งคำถามหรือระบุสิ่งที่อยากรู้

Part 2: Listening for Attitude Worksheet

กิจกรรม: Goal-Oriented Listening and Listening for Details

คำชี้แจง: สำหรับการฟังรอบที่ 1 ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้

ชื่อคลิป/พอดแคสต์: _____ ระยะเวลา: _____

ผู้พูดกำลังพูดเรื่องอะไร?	
ผู้พูดมีความรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องที่พูด?	
มีคำหรือวลีใดที่ช่วยให้เราเข้าใจเจตนาของผู้พูด?	

คำชี้แจง: สำหรับการฟังรอบที่ 2 สร้าง Mind Map เพื่ออธิบาย "ผู้พูดต้องการจะสื่ออะไร" ใช้เส้นเชื่อมโยงความคิดหลักและความคิดรองให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างประเด็น จากนั้นแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในกลุ่ม

ผู้พูดต้องการจะสื่ออะไร

ใบงาน Role-play Feedback Sheet

กิจกรรม: Role-play Based on Listening (เวลา: 15–25 นาที)

คำชี้แจง: กิจกรรมนี้ฝึกการแสดงและวิเคราะห์เจตนาผู้พูดผ่านบทบาทสมมติ โดยแต่ละกลุ่มจะได้ฝึกแสดงบทสนทนาด้วยเจตนาต่างๆ และสมาชิกกลุ่มอื่นต้องวิเคราะห์ว่าผู้พูดมีเจตนาอย่างไร พร้อมให้เหตุผลประกอบ

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

1. แบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 3-4 คน
2. แต่ละกลุ่มจับฉลากบทสนทนาและเจตนาที่ต้องการสื่อสาร (เช่น ประชด เสียดสี จังใจ โกรธ เป็นต้น)
3. ให้เวลาเตรียมตัว 5-7 นาที เพื่อฝึกซ้อมการแสดง
4. แต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้นเรียน
5. แต่ละกลุ่มปรึกษากันและตอบคำถาม: "เจตนาของผู้พูดคืออะไร?" "ทำไมจึงคิดเช่นนั้น? มีคำพูด น้ำเสียง หรือท่าทางใดที่บ่งชี้?"
6. กลุ่มที่แสดงเฉลยเจตนาที่แท้จริง และอธิบายวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารเจตนา
ตัวอย่าง - การขอความช่วยเหลือ (จังใจ/ประชด)
- การชมเชย (จังใจ/ประชด/เสียดสี)
- การขอโทษ (จังใจ/ไม่จังใจ)
- การเชิญชวน (กระตือรือร้น/เสแสร้ง)
- การปฏิเสธ (สุภาพ/ไม่พอใจ)

ใบงาน Reflection & Self-Assessment

คำชี้แจง: ให้ผู้เรียนทำ Self-Assessment และ สะท้อนความคิดเกี่ยวกับประสบการณ์การฟังและกลยุทธ์ที่ใช้ (เลือกเขียนอย่างอิสระ หรือใช้หัวข้อด้านล่าง)

1. คุณเข้าใจเจตนาของผู้พูดมากน้อยเพียงใด? เพราะอะไร?
2. เทคนิคที่คุณใช้ในการจับใจความสำคัญคืออะไร?
3. เทคนิคใดใช้ได้ผลดี และเพราะเหตุใด?
4. คุณจะพัฒนาทักษะการฟังของตนเองต่อไปอย่างไร?

แบบประเมินความสามารถการฟังภาษาอังกฤษ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				บันทึกเพิ่มเติม
	4	3	2	1	
ด้านที่ 1 ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition) เป็นความสามารถในการแยกแยะและจดจำเสียงต่างๆ ของภาษา เช่น เสียงพยัญชนะ สระ การเน้นเสียง และจังหวะของภาษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำความเข้าใจคำศัพท์และข้อความที่ฟัง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้					
1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้					
1.3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้					
ด้านที่ 2 ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) เป็นความสามารถในการเข้าใจสาระหลักของข้อความที่ฟังโดยไม่ต้องอาศัยรายละเอียดทั้งหมด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสารและการฟังเชิงวิชาการ					
2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้					
2.2 ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้					
2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้					
ด้านที่ 3 ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
3.1 ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง					
3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้					
ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด					
ด้านที่ 4 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability) ความสามารถในการจดจำข้อมูลที่ได้รับฟัง และสามารถเรียกคืนข้อมูลนั้นเพื่อนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ					
4.2 จดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้					
4.3 สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในบริบทใหม่ได้					
ด้านที่ 5 ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening) ความสามารถในการควบคุมและปรับปรุงกระบวนการฟังของตนเอง เช่น การวางแผน ติดตาม และประเมินผลการฟัง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
4.1 สามารถวางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา					
4.2 สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อแก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ					
4.3 สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้น					

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ด้านที่ 1 ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition)				
1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้	แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้อย่างแม่นยำสม่ำเสมอ แม้ในบทสนทนาที่เร็วหรือมีสำเนียง	แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้ถูกต้องในสถานการณ์ทั่วไป อาจมีผิดพลาดเล็กน้อยในบทสนทนาที่เร็ว	แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระได้บางส่วน มีข้อผิดพลาดเป็นระยะ โดยเฉพาะในเสียงที่คล้ายกัน	มีความยากลำบากในการแยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกัน ทำให้ส่งผลต่อความเข้าใจโดยรวม
1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้	จับ คู่ เสียง กับ ความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้อย่างแม่นยำและรวดเร็วแม้ในบทสนทนาธรรมชาติ	จับ คู่ เสียง กับ คำศัพท์ที่คุ้นเคยได้ ค่อนข้างถูกต้อง มีความเข้าใจโดยรวมดี	จับ คู่ เสียง กับ คำศัพท์ที่คุ้นเคยได้เพียงบางส่วน อาจสับสนกับคำเสียงคล้ายกัน	มี ค ว า ม ยากลำบากในการจับคู่เสียงกับคำศัพท์ แม้เป็นคำที่เคยเรียนมาก่อน
1.3 จับ จังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้	รับรู้และเข้าใจจังหวะ น้ำหนัก และทำนองเสียงได้อย่างถูกต้อง สามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ช่วยตีความความหมายได้ชัดเจน	รับรู้ลักษณะเสียงได้ดีในระดับหนึ่ง และสามารถใช้ประกอบความเข้าใจเนื้อหาได้	รับรู้จังหวะและทำนองเสียงได้บางส่วน แต่ไม่สามารถนำไปใช้ในการตีความความหมายได้ อ ย่ า ง มี ประสิทธิภาพ	ไม่สามารถจับจังหวะ น้ำหนักหรือทำนองเสียงได้ ส่งผลต่อความเข้าใจเนื้อหา
ด้านที่ 2 ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas)				
2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้	สรุปใจความสำคัญได้อย่างถูกต้อง ชัด เจ น และครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งหมด	สรุปใจ ความสำคัญได้ถูกต้องในภาพรวม แม้บางรายละเอียดอาจตกหล่น	สรุปได้เพียงบางส่วน มีข้อคลาดเคลื่อนจากเนื้อหาหลักที่ฟัง	ไม่สามารถสรุปใจความสำคัญได้ หรือสรุปผิดจากเนื้อหาอย่างชัดเจน

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
2.2 ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้	ระบุหัวข้อหลักได้ตรงประเด็นและแสดงความเข้าใจลึกซึ้งต่อบริบทของเรื่อง	ระบุหัวข้อหลักได้ค่อนข้างตรง แม้มีความคลาดเคลื่อนเล็กน้อย	ระบุหัวข้อได้บางส่วน หรือไม่ชัดเจนว่าคือประเด็นหลัก	ไม่ได้ หรือระบุผิดอย่างชัดเจน
2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้	เชื่อมโยงเนื้อหาได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล แสดงให้เห็นความเข้าใจเชิงลึกต่อบริบท	เชื่อมโยงเนื้อหาได้พอเหมาะ แสดงความเข้าใจที่ดีในระดับหนึ่ง	เชื่อมโยงได้บางส่วน แต่อาจยังไม่เข้าใจความสัมพันธ์ของข้อมูลกับบริบทอย่างชัดเจน	ไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหา กับ บริบทที่เกี่ยวข้องได้ หรือเชื่อมโยงผิด
ด้านที่ 3 การอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context)				
3.1 เดาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จักจากบริบทได้	สามารถอนุมานความหมายของคำศัพท์ใหม่ได้อย่างถูกต้องโดยใช้บริบทแวดล้อมทั้งประโยคหรือข้อความ	อนุมานความหมายได้ค่อนข้างแม่นยำ โดยใช้บริบทส่วนใหญ่ได้เหมาะสม	เดาความหมายได้บางคำ แต่ยังมี ความคลาดเคลื่อนหรือไม่แน่นอน	ไม่สามารถเดาความหมายจากบริบทได้ หรืออนุมานผิดบ่อยครั้ง
3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้	คาดการณ์เนื้อหาถัดไปได้อย่างแม่นยำ มีเหตุผลรองรับชัดเจน	คาดการณ์ในระดับหนึ่ง แม้อาจไม่สมบูรณ์ทั้งหมด	คาดการณ์ได้บางส่วน แต่ยังขาดความแม่นยำหรือมีเหตุผลไม่ชัดเจน	ไม่สามารถคาดการณ์เนื้อหาถัดไปได้ หรือคาดผิดอย่างชัดเจน
3. ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจ	เข้าใจเจตนาและอารมณ์ของผู้พูดได้อย่างถูกต้อง โดยใช้	เข้าใจอารมณ์และเจตนาได้ดี แม้อาจคลาดเคลื่อน	เข้าใจอารมณ์ได้ บางระดับ แต่ยัง ไม่สามารถ	ไม่สามารถเข้าใจเจตนาอารมณ์ หรือ

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด	บริบทและความรู้เดิมได้้อย่างเหมาะสม	เล็กน้อยในบางส่วน	เชื่อมโยงกับบริบททั้งหมดได้	ความหมายเชิงนัยของผู้พูดได้
ด้านที่ 4 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability)				
4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	สรุปเนื้อหาสำคัญและรายละเอียดได้ครบถ้วน โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	สรุปประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง แม้ บาง รายละเอียดอาจขาดหาย	สรุปได้บางส่วน แต่ยังไม่ชัดเจนหรือคลาดเคลื่อน	ไม่สามารถสรุปเนื้อหาได้โดยไม่ฟังซ้ำ
4.2 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	จดจำลำดับเหตุการณ์และข้อมูลสำคัญได้อย่างแม่นยำ	จดจำได้ดีในบางส่วนสำคัญ แม้ อาจคลาดเคลื่อนเล็กน้อย	จดจำได้บางจุด แต่ไม่สามารถเรียงลำดับหรือจับประเด็นได้ครบถ้วน	จดจำข้อมูลหรือเหตุการณ์ไม่ได้ชัดเจน
4.3 สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในการบริบทใหม่ได้	นำข้อมูลจากการฟังมาใช้ในการตอบคำถามหรืออธิบายในบริบทใหม่ได้อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์	นำข้อมูลมาใช้ได้ดี แม้ อาจยังไม่เชื่อมโยงกับบริบทใหม่อย่างเต็มที่	นำข้อมูลมาใช้ อย่าง จำกัด หรือไม่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่	ไม่สามารถนำข้อมูลที่เคยฟังไปใช้ในบริบทใหม่ได้
ด้านที่ 5 ทักษะอภิปญญา (Metacognitive in Listening)				
5.1 วางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา	วางแผนการฟังอย่างชัดเจน มีการตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา ก่อนฟังได้แม่นยำ	มีการวางแผนหรือคาดการณ์เนื้อหาในระดับที่ดี แม้ยังไม่ชัดเจนในบางส่วน	พยายามตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์แต่ยังไม่คลุมเครือหรือไม่ต่อเนื่อง	ไม่มีการวางแผนล่วงหน้าหรือไม่สามารถคาดการณ์เนื้อหาได้
5.2 ปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อ	ใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการแก้ปัญหาเมื่อฟังไม่เข้าใจ	ใช้กลยุทธ์บางอย่างเพื่อช่วยในการเข้าใจ แม้จะไม่ต่อเนื่อง	พยายามปรับเทคนิคแต่ยังไม่สามารถช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดี	ไม่สามารถปรับเปลี่ยนหรือเลือกใช้เทคนิค

ประเด็นการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
แก้ปัญหาเมื่อไม่ เข้าใจ	เข้าใจได้อย่างมี ประสิทธิภาพ			ในการแก้ปัญหา ได้
5.3สามารถประเมิน ความเข้าใจของ ตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธี พัฒนาทักษะการฟัง ให้ดีขึ้น	สามารถประเมินและ สะท้อนการฟังของ ตนเองได้ชัดเจน พร้อมเสนอวิธีพัฒนา ที่เหมาะสม	สามารถประเมิน ตนเองได้ดีและ สะท้อนวิธีการ พัฒนาทักษะฟัง บางประการ	สามารถสะท้อน ตนเองได้ใน ระดับพื้นฐาน แต่ ยังขาดความ ชัดเจนในการ พัฒนา	ไม่ สามารถ ประเมินหรือ สะท้อนการฟัง ของตนเองได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

เรื่อง การฟังและการวิเคราะห์แบบบูรณาการ

เวลา 4 ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้

ผู้เรียนมีความสามารถในการบูรณาการกลยุทธ์การฟังที่ได้เรียนรู้ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สารโดยนัยและท่าทีของผู้พูดในบริบททางภาษาและสังคมที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนมีความสามารถในการสะท้อนความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการฟังอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถวางแผนพัฒนากลยุทธ์การฟังของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามบริบทการสื่อสาร

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมเกี่ยวกับการฟังภาษาอังกฤษเข้ากับบริบทใหม่ และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนร่วมกับผู้สอน

2.2 ผู้เรียนสามารถใช้กลยุทธ์การฟัง เช่น การฟังคำสำคัญ (keyword spotting) และการใช้บริบท (contextual cues) เพื่อจับ Main Idea และ Key Details ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยน เปรียบเทียบ และอภิปรายข้อมูลที่ได้จากการฟังร่วมกับเพื่อน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและตรวจสอบความถูกต้องของสารที่ได้รับ

2.4 ผู้เรียนสามารถสะท้อนการใช้กลยุทธ์การฟังของตนเอง และวางแผนปรับปรุงทักษะการฟังในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ในหน่วยนี้ใช้ โดยออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะการฟังอย่างเป็นระบบ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: การเตรียมเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท (Activate Knowledge & Set Goals)

1. ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้น (Prompting Questions) เช่น "คุณเคยมีประสบการณ์ฟังเนื้อหาประเภทนี้หรือไม่?" "คำศัพท์ / ประเด็นอะไรที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อนี้บ้าง?" ใช้วิดีโอสั้นหรือภาพประกอบเพื่อกระตุ้นบริบท
2. ผู้สอนใช้คำถามปลายเปิด รูปภาพ คลิป หรือสถานการณ์จำลอง เพื่อกระตุ้นความคิด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปรายหรือแชร์ประสบการณ์เกี่ยวกับหัวข้อที่จะเรียน และใช้ K-W-L Chart (Know – Want to know – Learned) เพื่อกระตุ้นการคิด
3. ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน (Set Learning Goals) โดยผู้สอนนำเสนอวัตถุประสงค์การเรียนรู้อย่างชัดเจน เปิดให้ผู้เรียนเขียน เป้าหมายการเรียนรู้ส่วนบุคคล (Individual Learning Goals) ลงใน Log หรือ Post-it เปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนพูดถึงเป้าหมายของตนเองในกลุ่มย่อย (Peer Sharing)
4. ผู้สอนตรวจสอบความเข้าใจและเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนัดไปใช้ Quiz/เกมสั้น ๆ ตรวจสอบคำศัพท์พื้นฐานหรือแนวคิดเบื้องต้น สรุปสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องใช้ในการฟังในบทเรียน เช่น เทคนิค คำศัพท์ บริบท

ขั้นตอนที่ 2: การเรียนรู้ผ่านกระบวนการฟังแบบมีเป้าหมาย (Goal-Oriented Listening & Strategies Use)

1. ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์การฟัง (e.g., “ฟังเพื่อจับ Main Idea / ฟังเพื่อจับความคิดเห็นของผู้พูด / ฟังเพื่อวิเคราะห์อารมณ์ของผู้พูด”) ผู้เรียนจดคำถามเป้าหมาย เช่น What is the speaker's main point? What key reasons are mentioned? What is the speaker's tone or intention?
2. ผู้เรียนฟัง รอบที่ 1: ฟังเพื่อจับใจความสำคัญ (Listening for Gist) ผู้เรียนฟังคลิปเสียง/วิดีโอที่มีบริบทชัดเจน เช่น สัมภาษณ์, บทพูด, podcast สรุป Main Idea และตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ยินต่อไป
3. ผู้เรียนฟัง รอบที่ 2: ฟังเพื่อเข้าใจรายละเอียด (Listening for Details) เพื่อจับคำสำคัญ (keyword spotting), signal words, discourse markers จด Key Details, ตัวเลข, ข้อมูลจำเพาะ สังเกตโครงสร้างประโยค คำเชื่อม หรือเสียงเน้นย้ำของผู้พูด

4. ผู้เรียนตอบคำถามสะท้อนคิด เช่น ผลลัพธ์ใดที่ใช้แล้วได้ผลดีที่สุด? ใจใดของคลิปที่เข้าใจยาก? ทำไม? รอบถัดไปควรปรับวิธีการฟังอย่างไร?

ขั้นตอนที่ 3: การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ (Collaborative Interaction)

1. แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 3-4 โดยอาจอิงจาก ความสนใจร่วม (topic-based grouping) ความสามารถฟังใกล้เคียงกัน (ability-based grouping) แบบสุ่มเพื่อความหลากหลายในการสื่อสาร ผู้สอนแจกโจทย์หรือคำถามกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยน

2. ผู้เรียนแชร์ Main Idea และ Key Details ที่ตนได้จากกิจกรรมฟังเปรียบเทียบกับเพื่อนในกลุ่ม ว่าตรงกันหรือต่างกันอย่างไร ร่วมอภิปรายว่าเหตุใดข้อมูลที่แต่ละคนฟังจึงแตกต่างวิเคราะห์จากกลยุทธ์ที่ใช้ คำศัพท์ที่ไม่เข้าใจ ผู้สอนเสริมเทคนิคเช่น Paraphrasing, Clarifying, Confirming, Agreeing/Disagreeing

3. ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ แสดงความคิดเห็นต่อมุมมองในคลิปเสียงแล้วตั้งคำถามเชิงลึกให้เพื่อน เชื่อมโยงกับประสบการณ์การเรียนรู้การสอน

4. สรุปการเรียนรู้ร่วมกัน โดยผู้เรียนร่วมกันสรุป Key Takeaways ของกลุ่ม ตัวแทนกลุ่มแชร์ต่อหน้าชั้น หรือโพสต์ในกระดานออนไลน์ ครูสะท้อนความคิดร่วม (Class Reflection) และเสริมแนวคิดสำคัญที่อาจตกหล่น

ขั้นตอนที่ 4: การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์การฟัง (Reflection & Strategy Adjustment Stage)

1. ผู้สอนตั้งคำถามสะท้อนผลเพื่อช่วยให้นักศึกษาเริ่มคิด เทคนิคใดที่ใช้ในการฟังครั้งนี้? ส่วนใดเข้าใจง่าย/ยาก? เพราะเหตุใด? นักศึกษาใช้ Listening Reflection Prompt Card

2. ผู้เรียนเขียนบันทึกโดยใช้โครงสร้างสะท้อนผล Listening Log หรือ Reflection Journal

3. ผู้เรียนประเมินตนเองด้วยแบบสอบถาม (Self-Assessment) ใช้แบบประเมินกลยุทธ์การฟัง เช่น การใช้ keyword spotting การคาดเดาความหมาย การจดบันทึก การควบคุมความสนใจ ตอบในระดับ Likert scale พร้อมให้เหตุผลประกอบ

4. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ข่าว Podcast และ TED Talks
2. Mind Mapping Tools
3. แบบฝึกหัดเติมคำ

5. การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด/ประเมินตาม จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดและประเมิน	เครื่องมือวัด	เกณฑ์ การวัด และ ประเมิน
1. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมเกี่ยวกับการฟังภาษาอังกฤษเข้ากับบริบทใหม่ และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนร่วมกับผู้สอน	- สังเกตการมีส่วนร่วมในการอภิปราย - วิเคราะห์การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้	- แบบสังเกตพฤติกรรม - แบบบันทึกเป้าหมาย (Goal Setting Sheet)	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
2. ผู้เรียนสามารถใช้กลยุทธ์การฟัง เช่น การฟังคำสำคัญ (keyword spotting) และการใช้บริบท (contextual cues) เพื่อจับ Main Idea และ Key Details ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ใบงานการฟัง (Listening Worksheet) สังเกตพฤติกรรมการใช้กลยุทธ์การฟัง	- ใบงาน Mind Mapping - แบบสังเกตการใช้กลยุทธ์	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
3. ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนเปรียบเทียบ และอภิปรายข้อมูลที่ได้จากการฟังร่วมกับเพื่อน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและตรวจสอบความถูกต้องของสารที่ได้รับ	- สังเกตการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการแสดงเหตุผล - ประเมินการอภิปรายกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมในการอภิปราย - Checklist การมีส่วนร่วม	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
4. ผู้เรียนสามารถสะท้อนการใช้กลยุทธ์การฟังของตนเอง และวางแผนปรับปรุงทักษะการฟังในครั้งต่อไปได้อย่างเหมาะสม	- ประเมินการเขียน Reflection - ตรวจสอบแผนพัฒนากลยุทธ์การฟัง	- สมุดบันทึก Reflection Journal - แบบประเมินตนเอง (Self-Assessment Checklist)	มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี

ใบงานที่ 4

การฟังและการเรียนรู้แบบบูรณาการ

กิจกรรมที่ 1: การเตรียมความพร้อมและสร้างบริบท K-W-L Chart

คำชี้แจง: ให้ผู้เรียนกรอกข้อมูลลงตาราง K-W-L ให้ผู้เรียนกรอกช่อง K และ W ก่อนเริ่มกิจกรรมให้ผู้เรียนกรอกช่อง L เพื่อสะท้อนว่าได้เรียนรู้อะไรบ้าง

กิจกรรมที่ 2: การฟังแบบมีเป้าหมาย

หัวข้อการฟัง: _____

รอบที่ 1: ฟังเพื่อจับใจความสำคัญ (Listening for Gist)

คำชี้แจง: ฟังรอบที่ 1 เพื่อจับใจความสำคัญ แล้วเขียนสรุปใจความสำคัญและตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะได้ยินต่อไป

ใจความสำคัญ: _____

สมมติฐานเกี่ยวกับเนื้อหาที่กำลังจะได้ยิน: _____

รอบที่ 2: ฟังเพื่อจับรายละเอียด (Listening for Details)

คำชี้แจง: ฟังรอบที่ 2 อย่างละเอียด แล้วบันทึกคำสำคัญ ข้อมูลจำเพาะ และคำที่แสดงทัศนคติของผู้พูดลงในตาราง

คำสำคัญ/วลีสำคัญ	ข้อมูลจำเพาะ/ตัวเลข	คำเชื่อม/คำบ่งชี้ทัศนคติ

คำชี้แจง: ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าเทคนิคการฟังที่คุณใช้ในการฟังครั้งนี้

กลยุทธ์ที่ใช้ในการฟัง: (เลือกทุกข้อที่ใช้)

- ☐ การคาดการณ์ (Prediction)
- ☐ การอนุมาน (Inferencing)
- ☐ การจดบันทึก (Note-taking)
- ☐ การฟังเพื่อจับใจความสำคัญ (Listening for Main Idea)
- ☐ การฟังเพื่อจับรายละเอียด (Listening for Details)
- ☐ การวิเคราะห์ทัศนคติ/ความหมายแฝง (Analyzing Attitude/Implicit Meaning)

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3: การเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์

คำชี้แจง: ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มแลกเปลี่ยนประเด็นที่ได้จากการฟัง เปรียบเทียบข้อมูลกับสมาชิกในกลุ่ม และบันทึกข้อสรุปจากการอภิปรายร่วมกัน

บันทึกการแลกเปลี่ยนในกลุ่ม:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง: บันทึกประเด็นที่สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้ยินและเข้าใจตรงกันและประเด็นที่สมาชิกในกลุ่มเข้าใจแตกต่างกัน พร้อมอธิบายสาเหตุที่อาจทำให้เข้าใจไม่ตรงกัน

ประเด็นที่เห็นตรงกัน:

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง: บันทึกประเด็นที่สมาชิกในกลุ่มเข้าใจแตกต่างกัน พร้อมอธิบายสาเหตุที่อาจทำให้เข้าใจไม่ตรงกัน แล้วแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้ฟัง เชื่อมโยงกับประสบการณ์หรือความรู้เดิม

ประเด็นที่เห็นต่างกัน:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นเพิ่มเติม:

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง: ร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการฟังและการอภิปรายกลุ่ม

Key Takeaways จากกลุ่ม:

.....

.....

.....

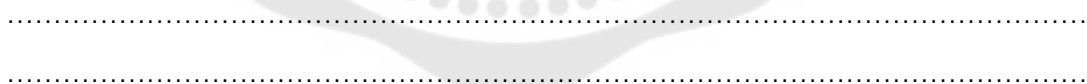
.....

กิจกรรมที่ 4: การสะท้อนตนเองและการปรับปรุงกลยุทธ์การฟัง

คำสั่ง: ทบทวนประสบการณ์การฟังของตนเอง และตอบคำถามต่อไปนี้เพื่อสะท้อนการเรียนรู้

บันทึกสะท้อนการเรียนรู้:

1. เทคนิคการฟังที่ใช้ได้ผลดีที่สุด
2. ส่วนที่เข้าใจง่าย
3. ส่วนที่เข้าใจยาก
4. สิ่งที่จะปรับปรุงในการฟังครั้งต่อไป

คำชี้แจง: ประเมินการใช้กลยุทธ์การฟังของตนเอง โดยให้คะแนน 1-5 พร้อมระบุเหตุผลประกอบ
(1 = น้อยที่สุด, 5 = มากที่สุด)

การประเมินตนเอง:

กลยุทธ์การฟัง	คะแนน	เหตุผล
การจับคำสำคัญ		
การคาดเดาความหมาย		
การจดบันทึก		
การควบคุมสมาธิ		
การวิเคราะห์น้ำเสียง/เจตนา		

คำชี้แจง: เขียนข้อมูลหรือความรู้ใหม่ที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมการฟังครั้งนี้

ข้อมูลที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติมจากการฟัง:

แบบประเมินความสามารถการฟังภาษาอังกฤษ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				บันทึกเพิ่มเติม
	4	3	2	1	
ด้านที่ 1 ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition) เป็นความสามารถในการแยกแยะและจดจำเสียงต่างๆ ของภาษา เช่น เสียงพยัญชนะ สระ การเน้นเสียง และจังหวะของภาษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำ ความเข้าใจคำศัพท์และข้อความที่ฟัง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้					
1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้					
1.3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้					
ด้านที่ 2 ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas) เป็นความสามารถในการเข้าใจสาระหลักของข้อความที่ฟังโดยไม่ต้องอาศัยรายละเอียดทั้งหมด ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสารและการฟังเชิงวิชาการ					
2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้					
2.2 ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้					
2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้					
ด้านที่ 3 ความสามารถในการอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context) ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
3.1 ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ไม่ได้กล่าวโดยตรง โดยอาศัยบริบทหรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง					
3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้ฟัง เพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้					

รายการประเมิน	ระดับคะแนน				บันทึกเพิ่มเติม
	4	3	2	1	
3.3 ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด					
ด้านที่ 4. ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability) ความสามารถในการจดจำข้อมูลที่ได้รับฟัง และสามารถเรียกคืนข้อมูลนั้นเพื่อนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ					
4.2 จดบันทึกขณะฟังเพื่อช่วยจำข้อมูลสำคัญได้					
4.3 สามารถจดจำและนำข้อมูลที่เคยฟังมาใช้ในบริบทใหม่ได้					
ด้านที่ 5. ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening) ความสามารถในการควบคุมและปรับปรุงกระบวนการฟังของตนเอง เช่น การวางแผน ติดตาม และประเมินผลการฟัง โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้					
4.1 สามารถวางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา					
4.2 สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อแก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ					
4.3 สามารถประเมินความเข้าใจของตนเองหลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้น					

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ด้านที่ 1 ความสามารถในการรับรู้เสียง (Phonological Recognition)				
1.1 แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้	แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้ อย่างแม่นยำสม่ำเสมอ แม้ในบทสนทนาที่เร็วหรือมีสำเนียง	แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกันได้ถูกต้อง ในสถานการณ์ทั่วไป อาจมีผิดพลาดเล็กน้อยในบทสนทนาที่เร็ว	แยกแยะเสียงพยัญชนะและสระได้บางส่วน มีข้อผิดพลาดเป็นระยะโดยเฉพาะในเสียงที่คล้ายกัน	มีความยากลำบากในการแยกแยะเสียงพยัญชนะและสระที่คล้ายกัน ทำให้ส่งผลกระทบต่อความเข้าใจโดยรวม
1.2 จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้	จับคู่เสียงกับความหมายของคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้อย่างแม่นยำและรวดเร็วแม้ในบทสนทนาธรรมชาติ	จับคู่เสียงกับคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้ค่อนข้างถูกต้อง มีความเข้าใจโดยรวมดี	จับคู่เสียงกับคำศัพท์ที่คุ้นเคยได้เพียงบางส่วน อาจสับสนกับคำเสียงคล้ายกัน	มีความยากลำบากในการจับคู่เสียงกับคำศัพท์ แม้เป็นคำที่เคยเรียนมาก่อน
1.3 จับจังหวะ (rhythm) การลงน้ำหนักเสียง (stress) และทำนองเสียง (intonation) ของประโยคได้	รับรู้และเข้าใจจังหวะ น้ำหนัก และทำนองเสียงได้อย่างถูกต้อง สามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ช่วยตีความความหมายได้ชัดเจน	รับรู้ลักษณะเสียงได้ดีในระดับหนึ่ง และสามารถใช้ประกอบความเข้าใจเนื้อหาได้	รับรู้จังหวะและทำนองเสียงได้บางส่วน แต่ไม่สามารถนำไปใช้ในการตีความความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ไม่สามารถจับจังหวะ น้ำหนัก หรือทำนองเสียงได้ ส่งผลกระทบต่อความเข้าใจเนื้อหา
ด้านที่ 2 ความสามารถในการจับใจความสำคัญ (Comprehending Main Ideas)				
2.1 สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้	สรุปใจความสำคัญได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งหมด	สรุปใจความสำคัญได้ถูกต้อง ในภาพรวม แม้บางรายละเอียดอาจตกหล่น	สรุปได้เพียงบางส่วน มีข้อคลาดเคลื่อนจากเนื้อหาหลักที่ฟัง	ไม่สามารถสรุปใจความสำคัญได้ หรือสรุปผิดจากเนื้อหาอย่างชัดเจน
2.2 ระบุหัวข้อหลักของการสนทนา/บรรยายได้	ระบุหัวข้อหลักได้ตรงประเด็นและแสดงความเข้าใจลึกซึ้งต่อบริบทของเรื่อง	ระบุหัวข้อหลักได้ค่อนข้างตรง แม้มีความคลาดเคลื่อนเล็กน้อย	ระบุหัวข้อได้บางส่วน หรือไม่ชัดเจน ว่าเป็นประเด็นหลัก	ระบุหัวข้อหลักไม่ได้ หรือระบุผิดอย่างชัดเจน
2.3 เชื่อมโยงเนื้อหาสำคัญกับบริบทที่เกี่ยวข้องได้	เชื่อมโยงเนื้อหาได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล แสดงให้เห็นความเข้าใจเชิงลึกต่อบริบท	เชื่อมโยงเนื้อหาได้พอเหมาะ แสดงความเข้าใจที่ดีในระดับหนึ่ง	เชื่อมโยงได้บางส่วน แต่อาจยังไม่เข้าใจความสัมพันธ์ของข้อมูลกับบริบทอย่างชัดเจน	ไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหากับบริบทที่เกี่ยวข้องได้ หรือเชื่อมโยงผิด

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ด้านที่ 3 การอนุมานความหมายจากบริบท (Inferencing Meaning from Context)				
3.1 เดาความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จักจากบริบทได้	สามารถอนุมานความหมายของคำศัพท์ใหม่ได้อย่างถูกต้องโดยใช้บริบทแวดล้อมทั้งประโยคหรือข้อความ	อนุมานความหมายได้ค่อนข้างแม่นยำโดยใช้บริบทส่วนใหญ่ได้เหมาะสม	เดาความหมายได้ บางคำ แต่ยังมี ความคลาดเคลื่อนหรือไม่แน่นอน	ไม่สามารถเดาความหมายจากบริบทได้ หรืออนุมานผิดบ่อยครั้ง
3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้ฟังเพื่อคาดการณ์เนื้อหาต่อไปได้	คาดการณ์เนื้อหาถัดไปได้ อย่างแม่นยำ มีเหตุผลรองรับชัดเจน	คาดการณ์ได้ถูกต้องในระดับหนึ่ง แม้อาจไม่สมบูรณ์ทั้งหมด	คาดการณ์ได้ บางส่วน แต่ยังขาดความแม่นยำหรือมีเหตุผลไม่ชัดเจน	ไม่สามารถคาดการณ์เนื้อหาถัดไปได้ หรือคาดผิดอย่างชัดเจน
3. ใช้ความรู้พื้นฐานและบริบทเพื่อช่วยในการทำ ความเข้าใจข้อความที่ฟัง อารมณ์ของผู้พูด	เข้าใจเจตนาและ อารมณ์ของผู้พูดได้อย่างถูกต้อง โดยใช้บริบทและความรู้เดิมได้อย่างเหมาะสม	เข้าใจอารมณ์และเจตนาได้ดี แม้อาจคลาดเคลื่อนเล็กน้อยในบางส่วน	เข้าใจอารมณ์ได้ บางระดับ แต่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงกับบริบททั้งหมดได้	ไม่สามารถเข้าใจเจตนา อารมณ์หรือความหมายเชิงนัยของผู้พูดได้
ด้านที่ 4 ความสามารถในการจดจำและดึงข้อมูลกลับมาใช้ (Memory and Retrieval Ability)				
4.1 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	สรุปเนื้อหาสำคัญและรายละเอียดได้ครบถ้วนโดยไม่ต้องฟังซ้ำ	สรุปประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง แม้บางรายละเอียดอาจขาดหาย	สรุปได้บางส่วน แต่ยังไม่ชัดเจนหรือคลาดเคลื่อน	ไม่สามารถสรุปเนื้อหาได้โดยไม่ฟังซ้ำ
4.2 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	จดจำลำดับเหตุการณ์และข้อมูลสำคัญได้อย่างแม่นยำ	จดจำได้ดีในส่วนของสำคัญ แม้อาจคลาดเคลื่อนเล็กน้อย	จดจำได้บางจุด แต่ไม่สามารถเรียงลำดับหรือจับประเด็นได้ครบถ้วน	จดจำข้อมูลหรือเหตุการณ์ไม่ได้ชัดเจน
4.2 สามารถสรุปเนื้อหาที่ฟังไปแล้วได้โดยไม่ต้องฟังซ้ำ	จดจำลำดับเหตุการณ์และข้อมูลสำคัญได้อย่างแม่นยำ	จดจำได้ดีในส่วนของสำคัญ แม้อาจคลาดเคลื่อนเล็กน้อย	จดจำได้บางจุด แต่ไม่สามารถเรียงลำดับหรือจับประเด็นได้ครบถ้วน	จดจำข้อมูลหรือเหตุการณ์ไม่ได้ชัดเจน

ประเด็นการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
ด้านที่ 5 ทักษะอภิปัญญา (Metacognitive in Listening)				
5.1 วางแผนล่วงหน้าก่อนการฟัง ตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา	วางแผนการฟังอย่างชัดเจน มีการตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์เนื้อหา ก่อนฟังได้แม่นยำ	มีการวางแผนหรือคาดการณ์เนื้อหาในระดับที่ดี แม้ยังไม่ชัดเจนในบางส่วน	พยายามวางแผนตั้งเป้าหมายหรือคาดการณ์แต่ยังไม่คลุมเครือหรือไม่ต่อเนื่อง	ไม่มีการวางแผนล่วงหน้าหรือไม่สามารถคาดการณ์เนื้อหาได้
5.2 ปรับเปลี่ยนวิธีการเมื่อพบอุปสรรคใช้เทคนิคการฟังของตนเองเพื่อแก้ปัญหาเมื่อไม่เข้าใจ	ใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการแก้ปัญหาเมื่อฟังไม่เข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ใช้กลยุทธ์บางอย่างเพื่อช่วยในการเข้าใจ แม้จะยังไม่ต่อเนื่อง	พยายามปรับเทคนิคแต่ยังไม่สามารถช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดี	ไม่สามารถปรับเปลี่ยนหรือเลือกใช้เทคนิคในการแก้ปัญหาได้
5.3 สามารถประเมินความเข้าใจของตนเอง หลังการฟัง และสะท้อนถึงวิธีพัฒนาทักษะการฟังให้ดีขึ้น	สามารถประเมินและสะท้อนการฟังของตนเองได้ชัดเจน พร้อมเสนอวิธีพัฒนาที่เหมาะสม	สามารถประเมินตนเองได้ดีและสะท้อนวิธีการพัฒนาทักษะฟังบางประการ	สามารถสะท้อนตนเองได้ในระดับพื้นฐาน แต่ยังไม่ชัดเจนในการพัฒนา	ไม่สามารถประเมินหรือสะท้อนการฟังของตนเองได้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางสาวภัทรพรรณ พรหมคช

